

ประสิทธิผลการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปปฏิบัติ กรณีศึกษา
โรงเรียนเขตอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา

จิตรตรีพร บุญเจริญ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานโยบายสาธารณะ

พฤษภาคม 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

ประสิทธิผลการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปปฏิบัติ กรณีศึกษาโรงเรียนเขตอำเภอ
เมืองพะเยา จังหวัดพะเยา

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานโยบายสาธารณะ

พฤษภาคม 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

THE EFFECTIVENESS OF ' THE MODERATE CLASS, MORE KNOWLEDGE POLICY '
IMPLEMENTATION : A CASE STUDY ON SCHOOL IN MUANG PHAYAO DISTRICT, PHAYAO
PROVINCE

JITTEEPORN BOONCHAROEN

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Public Administration Degree
in Public Policy
May 2021

Copyright 2021 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

ประสิทธิผลการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปปฏิบัติ กรณีศึกษาโรงเรียนเขตอำเภอ
เมืองพะเยา จังหวัดพะเยา

ของ จิตรตรีพร บุญเจริญ

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ
ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัชศรี เกียรติบุตร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(รองศาสตราจารย์ ดร. วีระ เลิศสมพร)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฉัตรทิพย์ ชัยฉกรรจ์)

..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ พรรณยุพา นพรัถ)

เรื่อง:	ประสิทธิผลการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปปฏิบัติ กรณีศึกษาโรงเรียนเขตอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา
ผู้ศึกษาค้นคว้า:	จิตรตรีพร บุญเจริญ, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: ร.ป.ม. (นโยบายสาธารณะ), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2563
อาจารย์ที่ปรึกษา:	รองศาสตราจารย์ ดร. วีระ เลิศสมพร
คำสำคัญ:	นโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้, ประสิทธิภาพ, โรงเรียนเขตอำเภอเมืองพะเยา

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติในโรงเรียนเขตอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา และเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคที่มีผลต่อประสิทธิผลของการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยการตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน ครูผู้สอน จำนวน 167 คน นักเรียน จำนวน 353 คน และผู้ปกครอง จำนวน 140 คน รวมทั้งสิ้น 690 คน จากผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติของโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.64 โดยผู้บริหารมีการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับนโยบาย มีการวางแผนและกำหนดแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายฯ มอบนโยบายฯ ให้ครูผู้สอนซึ่งได้รับการอบรมทั้งความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายฯ เพื่อนำไปออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและเป้าหมายของนโยบายฯ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา นักเรียนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจและความถนัดของตนเอง ช่วยกระตุ้นความสนใจมากกว่าการเรียนในห้องเรียน สามารถฝึกทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ต่อยอดในอนาคตได้เช่นเดียวกัน และผู้ปกครองยินยอมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาได้ดำเนินการ ถึงแม้จะไม่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับนโยบายฯ แต่พร้อมส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความชอบ ผลศึกษาปัญหาอุปสรรคที่มีผลต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปปฏิบัติ คือ 1. ด้านงบประมาณจากภาครัฐ 2. ด้านการประสานงานจากหน่วยงานภายนอก 3. ด้านจำนวนครูผู้สอน 4. ด้านเวลาการจัดกิจกรรม 5. ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์

Title: THE EFFECTIVENESS OF ' THE MODERATE CLASS, MORE KNOWLEDGE POLICY '
IMPLEMENTATION : A CASE STUDY ON SCHOOL IN MUANG PHAYAO DISTRICT, PHAYAO
PROVINCE

Author: Jittreeporn Booncharoen, Independent Study: M.P.A. (Public Policy), University of Phayao,
2020

Advisor: Associate Professor Dr. Veera Lertsomporn

Keyword: The Moderate Class More Knowledge Policy Effectiveness School in Muang Phayao District

ABSTRACT

This study aims to study the effectiveness of The Moderate Class More Knowledge Policy Increased in schools in Muang Phayao District, Phayao Province, and to study obstacles that affect the effectiveness of the implementation of the school time reduction policy. Add time to know. This research is a combination of quantitative and qualitative research. How to research semi-structured questionnaire responses and interviews from stakeholders and have a policy of reducing class time. Increased time to know is 30 executives, 167 teachers, 353 students and 140 parents, including 690 students. According to the results of the study, the effectiveness of The Moderate Class More Knowledge Policy Increased in schools in Muang Phayao District, Phayao Province. The average is 3.55 with a standard deviation of 0.64. The policy is planned and formulated to provide teachers with training on knowledge and understanding of the policy in order to design teaching activities in accordance with the school curriculum and the goals of the policy. It emphasizes that students can learn according to their aptitudes and interests appropriately in the context of the school. Students can participate in activities based on their own interests and aptitudes. It can practice the skills needed to work with others. And parents allow students to participate in activities that the school has implemented. Although the details of the policy are unknown, they are ready to encourage students to do activities according to their preferences. In addition, the results of studies on problems and obstacles that affect the effectiveness of implementing a policy to reduce school hours Increased time to know to practice are 1. The budget from the government that is not enough for the implementation of the policy 2. Coordination from external agencies 3. The number of teachers is less than the learners 4. The time of organizing activities that Each activity takes time differently. 5. Media, materials Insufficient equipment for the number of learners.

กิตติกรรมประกาศ

งานศึกษาค้นคว้าฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างดี จากผู้ให้การสนับสนุนหลายท่าน

ผู้ศึกษาขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วีระ เลิศสมพร อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยันต์ รัชกุล และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรทิพย์ ชัยฉกรรจ์ คณาจารย์ คณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ รวมถึงคณะกรรมการการวิจัยมหาวิทยาลัยพะเยา ที่ให้โอกาสและให้การสนับสนุนทางด้านวิชาการในด้านข้อมูลและข้อคิดอันมีคุณค่าที่ ผู้ศึกษาขอขอบคุณ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มครูผู้สอน กลุ่มนักเรียน และกลุ่มผู้ปกครอง ที่ให้ข้อมูลการวิจัยผู้ศึกษา

ขอขอบคุณ บิดา มารดา ครูบาอาจารย์ ที่เป็นเบื้องหลังความสำเร็จในงานทุกชิ้นและท้ายสุดนี้ขอบคุณบรรดากัลยาณมิตรหลายท่านที่ได้เอ่ยนามที่ให้กำลังใจ และสนับสนุนผู้วิจัยด้วยความจริงใจเสมอมา

จิตรตรีพร บุญเจริญ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและที่มาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	6
ขอบเขตของการศึกษา.....	7
สมมุติฐานของการศึกษา	8
กรอบแนวคิดในการศึกษา	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา.....	11
บทที่ 2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
แนวคิดเกี่ยวกับการการศึกษาไทย.....	13
บทบัญญัติด้านการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560	13
สภาพการณ์ทางการศึกษาของประเทศไทย	15
แนวโน้มของการศึกษาและการเรียนรู้ในในศตวรรษที่ 21.....	18
ทิศทางการพัฒนาการศึกษาของประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับ ที่ 12	21

นโยบายการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” (Moderate Class, More Knowledge)	23
แนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียน ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” (Moderate Class, More Knowledge).....	26
ทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม	29
(Bloom’s Taxonomy of Educational Objectives)	29
กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้.....	29
การขับเคลื่อนนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”	31
กลไกการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ.....	31
งานศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการศึกษา.....	39
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	39
การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
การสร้างเครื่องมือที่ใช้สำหรับการศึกษา	45
การจัดทำข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการตรวจสอบข้อมูล.....	47
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	49
ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับประสิทธิผลการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของสถานศึกษาในแนวทางการปฏิบัติ	61
ส่วนที่ 3 การศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะจากการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของสถานศึกษาไปปฏิบัติ.....	69
ส่วนที่ 4 การศึกษาประสิทธิผลการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของสถานศึกษา ในแนวทางการปฏิบัติจากการสัมภาษณ์.....	70
บทที่ 5 สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	74
อภิปรายผล	74
ข้อเสนอแนะ	82

บรรณานุกรม 84

ภาคผนวก 88

ประวัติผู้วิจัย..... 103

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 การจัดประเภทกลุ่มตัวอย่าง.....	39
ตาราง 2 กลุ่มประชากร	40
ตาราง 3 กลุ่มตัวอย่างประชากรแบ่งตามเขตพื้นที่อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา.....	42
ตาราง 4 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเครื่องมือเก็บข้อมูล.....	43
ตาราง 5 ข้อมูลส่วนตัวของผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ	50
ตาราง 6 ข้อมูลส่วนตัวของผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามช่วงอายุ	50
ตาราง 7 ข้อมูลส่วนตัวของผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา	51
ตาราง 8 ข้อมูลส่วนตัวของผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่ง.....	51
ตาราง 9 ข้อมูลส่วนตัวของผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน.....	52
ตาราง 10 ข้อมูลส่วนตัวของผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความรับผิดชอบ	52
ตาราง 11 ข้อมูลส่วนตัวของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ	53
ตาราง 12 ข้อมูลส่วนตัวของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามช่วงอายุ	53
ตาราง 13 ข้อมูลส่วนตัวของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา.....	54

ตาราง 14 ข้อมูลส่วนตัวของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามกลุ่มสาระ	54
ตาราง 15 ข้อมูลส่วนตัวของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน.....	55
ตาราง 16 ข้อมูลส่วนตัวของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเทคนิค วิธีการการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”.....	55
ตาราง 17 ข้อมูลส่วนตัวของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ	56
ตาราง 18 ข้อมูลส่วนตัวของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกระดับการศึกษา	56
ตาราง 19 ข้อมูลส่วนตัวของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกลักษณะการเลือกเข้าร่วมกิจกรรม.....	57
ตาราง 20 ข้อมูลส่วนตัวของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ	58
ตาราง 21 ข้อมูลส่วนตัวของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ.....	58
ตาราง 22 ข้อมูลส่วนตัวของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา.....	59
ตาราง 23 ข้อมูลส่วนตัวของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความสัมพันธ์กับนักเรียน.....	59
ตาราง 24 ข้อมูลส่วนตัวของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ.....	60
ตาราง 25 ข้อมูลส่วนตัวของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกรายได้	60
ตาราง 26 แสดงระดับความสำคัญของค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของระดับประสิทธิผลการดำเนินงาน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติของสถานศึกษาในแนวทางการปฏิบัติของผู้บริหาร	61

ตาราง 27 แสดงระดับความสำคัญของค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของระดับประสิทธิผลการดำเนินงาน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติของสถานศึกษาในแนวทางการปฏิบัติของครูผู้สอน 63

ตาราง 28 แสดงระดับความสำคัญของค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของระดับประสิทธิผลการดำเนินงานนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติของสถานศึกษาในแนวทางการปฏิบัติของนักเรียน.....65

ตาราง 29 แสดงระดับความสำคัญของค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของระดับประสิทธิผลการดำเนินงาน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติของสถานศึกษาในแนวทางการปฏิบัติของผู้ปกครอง.....67

ตาราง 30 การวิเคราะห์ศึกษาระดับประสิทธิผลการดำเนินงาน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติของสถานศึกษาในแนวทางการปฏิบัติโดยรวมของสถานศึกษา 68

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการศึกษาเรื่อง “ประสิทธิผลการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปปฏิบัติ กรณีศึกษาโรงเรียนเขตอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา”	9
ภาพ 2 กรอบแนวคิดการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”	29
ภาพ 3 กรอบแนวคิดการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”	30
ภาพ 4 กลไกการขับเคลื่อนนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สู่การปฏิบัติ	31

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและที่มาของปัญหา

สังคมไทยในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและความล้ำสมัยของเทคโนโลยีการสื่อสาร ความหลากหลายทางเชื้อชาติ วัฒนธรรม การหลอหลอมรวมความคิด พฤติกรรมและความเชื่อของกลุ่มคนต่าง ๆ ในสังคมส่งผลให้ประเทศไทยประสบปัญหาหลายด้าน เช่น ความสามารถในการแข่งขัน คุณภาพการศึกษา ความเหลื่อมล้ำทางสังคม เป็นต้น

จากสภาพสังคมที่ประสบปัญหาต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อเด็กวัยเรียนและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการศึกษาต่อของบุตรหลาน ตลอดจนการเผชิญสิ่งยั่วยุหรือกระแสนิยมเทคโนโลยีการสื่อสารที่ไม่เหมาะสมต่าง ๆ รอบตัว ก่อให้เกิดปัญหาเด็กและเยาวชนอย่างมากทั้งปัญหาด้านการปรับตัว ปัญหาด้านอารมณ์และจิตใจ ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ปัญหาเด็กติดเกม ปัญหายาเสพติด ปัญหาทางเพศ ฯลฯ ดังนั้นการจัดการกับปัญหาและความท้าทายที่จะตามมา คือ การปฏิรูปการศึกษาของไทย สร้างคุณภาพการศึกษาที่สามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงและผลิตพลเมืองที่เข้มแข็ง ช่วยแก้ไขวิกฤติความขัดแย้งและพัฒนาประเทศที่ตอบสนองต่อความต้องการ

การปฏิรูปการศึกษาได้ดำเนินการมาเป็นระยะเวลาหลายปี จากวิสัยทัศน์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณภาพและสมรรถนะพื้นฐานในการคิด เรียนรู้ และทักษะในการจัดการและการดำรงชีวิต สามารถเผชิญกับปัญหาสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การเตรียมรับมือให้พร้อมในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ จะต้องส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี ทักษะชีวิตและอาชีพ และที่สำคัญจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และมีสุขภาพ

รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ให้เป็นแนวทางการปฏิรูปการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม โดยกำหนดเป้าหมายการพัฒนา 4Hs ได้แก่ Head (พัฒนาความคิด) Heart (พัฒนาจิตใจ) Hand (พัฒนาทักษะการปฏิบัติ) และ Health (พัฒนาสุขภาพ) ให้เชื่อมโยงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อมุ่งหวังให้มีการเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน การจัดกิจกรรมตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โดยเป็นการนำนโยบายตามที่รัฐบาลกำหนด ซึ่งกระทรวง

ศึกษาธิการเป็นหน่วยหลักในการขับเคลื่อนนโยบาย ในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้นำนโยบายสู่การปฏิบัติ

สำหรับสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการปรับโครงสร้างหลักสูตรลดเวลาเรียนให้สอดคล้องกับนโยบาย เหมาะสมกับความต้องการ ความพร้อมและออกแบบกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ด้วยวิธีการเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตัวเองทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนตามความถนัด ความสนใจ อย่างเต็มศักยภาพ ทั้งนี้ ต้องไม่กระทบเนื้อหาหลักที่เด็กควรเรียนรู้ ดังนั้นครูต้องปรับวิธีการจัดการเรียนรู้ เปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนมาเป็นผู้อำนวยความสะดวกเป็นที่ปรึกษาชี้แนะ ช่วยเหลือนักเรียน สร้างแรงบันดาลใจให้ประสบความสำเร็จเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้เป็นทีม หรือเรียนรู้จากกลุ่มเพื่อนมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีความสุข และสนุกกับการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม 4Hs

ผลการดำเนินการตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ในรูปแบบการจัดกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน โรงเรียนนำร่องสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 มีการประเมินการบริหารโครงการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ผลการประเมินประสิทธิผลอยู่ในระดับมากซึ่งถือว่าบรรลุวัตถุประสงค์ โดยผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนมีการศึกษาวิเคราะห์นโยบาย คู่มือการบริหารจัดการเวลาเรียนตามนโยบาย วิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการบริหารจัดการเรียนของโรงเรียนอย่างชัดเจน ทั้งความพร้อมของครูผู้สอน สื่อ แหล่งเรียนรู้ อาคารสถานที่และห้องปฏิบัติ ส่งผลให้นักเรียนตอบสนองต่อกิจกรรมเต็มตามศักยภาพ และขีดความสามารถของตนเองอย่างมีความสุข (สุจิตา ญัฐกานต์ และคณะ, 2559)

แตกต่างกับ (จุฑามาศ สุชาพจน์ และธีระดา ภิฏญญา, 2559) ซึ่งได้ทำการศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 พบว่ามีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีการส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวก จัดสภาพแวดล้อมและมีสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับนักเรียนและบริบทของโรงเรียน แต่ครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน จึงมีความแตกต่างกันในการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้โดยภาพรวมด้านโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียน ด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการดำเนินกิจกรรม ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งการวัดและประเมินผล โดยครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดกลางมีการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก เนื่องจากมีบริบทต่างนั้น คือ จำนวนครูต่อนักเรียนที่เหมาะสมกัน

จึงมีสื่อ วัสดุอุปกรณ์เพียงพอต่อความต้องการ ในขณะที่โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่จะมีจำนวนครูต่อนักเรียน น้อยหรือมากเกินไป

สอดคล้องกับ (คมสรร บุญประโคน และ วรวัฒน์ พรหมเด่น, 2558) ศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ในขอบเขตเนื้อหา 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการส่งเสริม ด้านการดำเนินกิจกรรม และด้านการควบคุมคุณภาพ โดยจำแนกตามตัวแปร สถานภาพตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน พบว่าผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่ตลอดเวลา มีการนำนโยบายลงไปสู่การปฏิบัติจริงจัง โดยผู้บริหารเป็นผู้รับนโยบายลงมาปฏิบัติ มีความคาดหวังไว้มาก ส่วนครูเป็นผู้รับนโยบายจากผู้บริหารและเป็นฝ่ายปฏิบัติ ภายใต้การดูแลของผู้บริหาร ส่งผลให้การประเมินโรงเรียนอยู่ในระดับมาก แต่หากครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดต่างกันมีการบริหารกิจกรรมโดยรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเพราะขาดงบประมาณในการส่งเสริมการดำเนินงาน ครูขาดความตระหนักในการส่งเสริมกิจกรรม สถานที่ในการจัดกิจกรรมไม่เหมาะสม อุปกรณ์ไม่เพียงพอกับกิจกรรม จัดกิจกรรม 4Hs ให้หลากหลายและตามความสนใจของผู้เรียน ควรให้บุคลากรอบรมการจัดกิจกรรม 4Hs เพิ่มเติม

งานของ (จุฑามาศ สุธาพจน์ และธีระดา ภิญาญ, 2559) ซึ่งพบว่าความสำคัญอยู่ที่แนวคิดการสอนน้อย แต่เรียนรู้มากสอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศไทย หากแต่การนำมาสู่การปฏิบัติยังคงค่อยเป็นค่อยไป จึงยังคงต้องพัฒนาต่อเนื่องให้มีการปรับเปลี่ยนได้อย่างเป็นรูปธรรม ปัจจัยที่สำคัญที่จะช่วยส่งเสริมกระบวนการดังกล่าวต้องเริ่มที่การปรับทัศนคติของผู้สอน เนื่องจากมีบทบาทสำคัญ คือ การจัดสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการค้นหาความรู้ของนักเรียน และการปรับบทบาท จากครูผู้สอนเป็นผู้เอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้ แต่เมื่อจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีดังกล่าวมาแล้ว ก็ต้องเชื่อว่าวิธีเหล่านั้นจะช่วยฝึกฝนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้จริง จึงต้องสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นทั้งในตัวผู้เรียนและผู้สอน โดยเชื่อในกระบวนการเรียนรู้มากกว่าการจดจำเนื้อหาความรู้ มิเช่นนั้นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ออกแบบไปนั้นแทนที่จะเกิดประโยชน์ แต่กลับเป็นการเพิ่มภาระให้ผู้เรียน นอกจากนั้นบทบาทที่สำคัญอีกประการหนึ่งของครูผู้สอน คือ การจัดหาสื่อการเรียนรู้ที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริง หรือประสบการณ์จริง ที่จะกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนอยากเรียนรู้อาจจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลาย มีความปลอดภัย มีความสุขที่จะค้นคว้าหาความรู้

สุพรรณณี มณีศรี (2560) ศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตอำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 ผลการวิจัยพบว่าครูมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งการลดเวลาเรียนในช่วงโมงเรียนวิชาหลักและเพิ่มกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการ และความถนัดของผู้เรียน ที่ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิด รู้จักเพิ่มพูนทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะชีวิต ทักษะการแก้ไขปัญหา การทำงานร่วมกับผู้อื่น สร้างเสริมคุณลักษณะและค่านิยมอันดี และในการจัดกิจกรรมนั้นครูผู้สอนจะเป็นเพียงผู้คอยให้คำปรึกษา ชี้แนะ คอยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

ซึ่งแตกต่างกับ ณิชมา ยุวโสภีร์ (2559) ศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยจำแนกตามเพศและประสบการณ์ทำงาน ซึ่งผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีเพศต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกัน โดยครูผู้สอนเพศชายมีความพึงพอใจมากกว่าครูผู้สอนเพศหญิง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนเพศชายจะได้รับมอบหมายให้ทำงานในด้านกิจกรรมมากกว่าครูผู้สอนเพศหญิง ดังนั้นครูผู้สอนเพศชายจึงมีบทบาทค่อนข้างมากกว่าและมีความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมมากกว่า เพราะ เป็นผู้ปฏิบัติโดยตรง ส่วนครูเพศหญิงอาจจะมีบทบาทในรูปของคณะกรรมการในการดำเนินงาน และผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม ตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกัน โดยครูที่มีประสบการณ์ปฏิบัติมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ 6-10 ปี ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากการดำเนินงานกิจกรรมนั้น ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์มากกว่า มีการวางแผนการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่หลากหลาย และมีประสบการณ์มากกว่าในแต่ละสาขาวิชา รวมไปถึงการทำงานเป็นทีม และวิสัยทัศน์ของครูที่มีประสบการณ์มากกว่า

รวีวรรณ พาชัย (2560) ศึกษาปัญหาโครงการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนสุวรรณพิทยาคม พบว่าปัญหาโครงการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีปัญหามากที่สุดคือ ด้านการบริหารเวลาในการจัดกิจกรรม ซึ่งเป็นผลมาจากบริบทของโรงเรียนในการจัดบริหารเวลาเรียนให้เพียงพอต่อความต้องการ

จากผลการศึกษาข้างต้นพอประมวลผลได้ว่าการดำเนินงานตามนโยบายฯ ดังกล่าวพบปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติประการแรก คือ การจัดสรรงบประมาณภาครัฐ เนื่องจากงบประมาณสถานศึกษาที่ใช้ภายในมี

หลายประเภท แต่โดยหลักงบประมาณประจำปีการศึกษาของสถานศึกษาจะได้มาจากงบเงินรายหัว งบเงินพัฒนาผู้เรียน และงบเงินอุดหนุน โดยงบประมาณแต่ละสถานศึกษาแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับขนาดของสถานศึกษาและจำนวนนักเรียนเป็นหลัก หรือขึ้นอยู่กับการจัดสรรตามแผนงบประมาณประจำปีการศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ ซึ่งทางต้นสังกัดจะเป็นผู้พิจารณาตามแบบแผนงบประมาณที่ทางสถานศึกษาจัดทำขึ้นมาเพื่อเสนอของงบประมาณในแต่ละโครงการ

ประการที่สอง ผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนนโยบาย ดังนั้นความพร้อมของสถานศึกษา ต้องริเริ่มจากผู้บริหารสถานศึกษาต้องเข้าใจและให้ความสำคัญในการบริหารจัดการนโยบาย พร้อมทั้งสร้างความตระหนัก ความเข้าใจ ส่งเสริม สนับสนุนและให้คำแนะนำแก่ครูผู้สอนเพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และจำนวนครูผู้สอน อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน ห้องเรียนและสถานที่สำหรับชั้นเรียน งบประมาณ ทรัพยากรต่าง ๆ ที่จะเอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน สถานศึกษาขนาดใหญ่มีบุคลากรและครูผู้สอนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เพียงพอ อาจมีรูปแบบของโครงสร้างหลักสูตร/เวลาเรียนแตกต่างจากสถานศึกษาขนาดเล็ก ที่มีข้อจำกัดในเรื่องต่าง ๆ หากผู้บริหารสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญ ไม่สนับสนุนในตัวนโยบายนั้น ๆ ครูผู้สอนหรือบุคลากรต่าง ๆ ที่เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรมตามนโยบายภายในสถานศึกษาก็สามารถดำเนินกิจกรรมตามนโยบายนั้นได้สำเร็จ

ประการที่สาม ครูผู้สอน เนื่องจากครูผู้สอนเป็นผู้นำนโยบายไปปฏิบัติโดยตรง ต้องเข้าใจบริบทของนโยบายฯ ดังนั้นประสบการณ์การสอน ความรู้ความเชี่ยวชาญ วิธีการสอน เทคนิคการสอน วิธีการเข้าหาเด็ก และทัศนคติของครูผู้สอนต่อผู้เรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากครูผู้สอนต้องทำการวิเคราะห์ ประเมินผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความสนใจ ความถนัด ความต้องการโดยจำแนกเป็นระดับชั้น ทำการวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา ออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และทำการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยตรง เพื่อให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน

ประการที่สี่ นักเรียน นักเรียนเพศหญิงและเพศชาย มีความสนใจที่แตกต่างกันไปตามช่วงอายุและพัฒนาการต่าง ๆ ทุกคนล้วนมีความชอบในแบบของตัวเองตามบุคลิกภาพของแต่ละคน นอกจากเพศและการพัฒนาการต่าง ๆ ของนักเรียนแล้วทั้งด้านความคิด การใช้เหตุผล การเข้าใจสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัวของแต่ละช่วงวัยก็ส่งผลต่อการตัดสินใจของนักเรียนโดยตรง ซึ่งธรรมชาติของวัยเด็กเป็นวัยที่กำลังเติบโตและมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ

ทั้งทางด้านร่างกายและนิสัยใจคอของเด็ก โดยพื้นฐานจิตใจเด็กเป็นเรื่องที่สำคัญ ส่งผลต่อพฤติกรรมการแสดงออกและการดำเนินชีวิตขั้นพื้นฐาน เนื่องจากนักเรียนต้องเป็นผู้ที่สำรวจความสนใจ ความต้องการ และศักยภาพของตนเอง เพื่อที่จะเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางครูผู้สอนจัดกิจกรรมนั้น ๆ ตามตารางเรียนและตามความสามารถของตนเอง นอกจากนี้แล้ว ปัญหาของจำนวนนักเรียนยังมีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรม บางโรงเรียนนักเรียนมีจำนวนน้อยสามารถเข้าถึงและร่วมดำเนินกิจกรรมได้ง่ายและครบถ้วนมากกว่าโรงเรียนที่มีนักเรียนเป็นจำนวนมาก

ประการสุดท้าย ผู้ปกครอง หรือครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อตัวเด็ก หากต้องการให้เด็กมีลักษณะนิสัยเป็นแบบใด ต้องเริ่มต้นจากการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัว ก่อนเป็นอันดับแรก เพื่อหล่อหลอมเด็กให้มีพื้นฐานจิตใจและนิสัยที่ดี สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขไม่ก่อความเดือดร้อนให้กับผู้อื่น ซึ่งการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัวก็เป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลต่อตัวเด็กโดยตรง นอกจากการดูแลเอาใจใส่แล้วด้านความพร้อมทางด้านอาชีพและรายได้ของผู้ปกครองก็ส่งผลต่อเด็กเช่นกัน ซึ่งปัจจุบันความนิยมในการส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนในโรงเรียนในเขตเมืองหรือโรงเรียนที่มีความพร้อมมากกว่าที่จะส่งบุตรหลานเรียนในโรงเรียนใกล้บ้าน

ในฐานะผู้วิจัยได้เป็นส่วนหนึ่งในการนำนโยบายไปปฏิบัติของสถานศึกษาสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กองการศึกษา เทศบาลเมืองพะเยา ตำบลรอบเวียง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา จึงสนใจที่จะศึกษาประสิทธิผลการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติ และปัญหาอุปสรรคที่มีผลต่อประสิทธิผลของการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองพะเยา ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นข้อมูลเพื่อใช้ประกอบในการดำเนินการตามนโยบายให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น อีกทั้งเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจศึกษา นำไปเป็นแนวทางวางแผนปรับปรุงแก้ไขการนำนโยบายไปปฏิบัติในสถานศึกษา

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

ในการศึกษาเรื่อง ประสิทธิผลการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ผู้ศึกษาได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติของโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา
2. เพื่อศึกษาปัญหา และอุปสรรคที่มีผลต่อประสิทธิผลของการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติของโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา

ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลของการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติในโรงเรียนเขตอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการศึกษาปีการศึกษา 2562 (ตุลาคม 2562-มีนาคม 2563)

ขอบเขตด้านสถานที่

สถานที่ที่ใช้ในการวิจัยและรวบรวมข้อมูลโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

- (1) ผู้บริหาร เป็นผู้นำการขับเคลื่อนนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ระดับโรงเรียน วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา สร้างความตระหนัก ความเข้าใจ อำนวยความสะดวก และให้คำแนะนำในการดำเนินงานการจัดกิจกรรม
- (2) ครูผู้สอน วิเคราะห์ผู้เรียนและจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความสนใจ ความถนัด ความต้องการ รับผิดชอบและออกแบบกิจกรรม จัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โดยเน้นการสร้างแรงจูงใจผู้เรียนจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
- (3) นักเรียน เป็นผู้สำรวจความสนใจ ความต้องการ และศักยภาพของตนเอง เพื่อวางแผนการเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมตามตารางเรียน และวิธีการเรียนรู้ที่กำหนด และมีการสนองตอบต่อกิจกรรมเต็มตามศักยภาพและขีดความสามารถ เพื่อวางแผนการเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง
- (4) ผู้ปกครอง ส่งเสริม สนับสนุนผู้เรียนในการปฏิบัติ และให้ความร่วมมือกับโรงเรียน ในการให้ข้อมูลป้อนกลับในการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน พร้อมทั้งประเมินความก้าวหน้าการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน และร่วมชื่นชมผลงานของผู้เรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา มีทั้งหมด 4 กลุ่ม และมีวิธีการในการสุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม ดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ที่เข้ามาบริหารจัดการนโยบาย ซึ่งเลือกด้วยการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 30 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา เนื่องจากมีบทบาทหน้าที่ในการวิเคราะห์นโยบาย วิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา พร้อมทั้งอำนวยความสะดวก ปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยต่าง ๆ ให้มีความพร้อมในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

2. กลุ่มครูผู้สอน บุคลากรทางการศึกษา มีบทบาทเป็นผู้แนะนำ สร้างบรรยากาศและจัดสถานการณ์ที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ด้วยตนเอง มากกว่าการเรียนรู้จากคำบอกของผู้สอน เป็นผู้ที่คอยอำนวยความสะดวก ลดเวลาเรียนเนื้อหาในชั้นเรียนให้น้อยลง และส่งเสริม กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ถือเป็นผู้ลงมือปฏิบัติที่สำคัญของการดำเนินนโยบาย จากครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 206 คน เป็นกลุ่มประชากรที่มีขนาดใหญ่ จึงใช้การสุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และที่ระดับความคลาดเคลื่อน 5% ได้จำนวนครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา 136 คน

3. นักเรียน มีบทบาทในการเข้าร่วมกิจกรรมตามตารางเรียน หรือ ตามที่ครูผู้สอนได้กำหนด และมีการตอบสนองต่อกิจกรรมเต็มตามศักยภาพและขีดความสามารถ จากจำนวนนักเรียน จำนวน 3014 คน เป็นกลุ่มประชากรที่มีขนาดใหญ่ จึงใช้การสุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และที่ระดับความคลาดเคลื่อน 5% ได้จำนวนนักเรียน 353 คน

4. ผู้ปกครอง ส่งเสริม สนับสนุนผู้เรียนในการปฏิบัติกิจกรรมและให้ความร่วมมือกับโรงเรียน ในการให้ข้อมูลย้อนกลับในการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน เนื่องจากประชากรมีขนาดใหญ่และไม่ทราบขนาดประชากรที่แน่นอน จึงใช้การสุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ W.G. Cochran ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และระดับความคลาดเคลื่อน 5% สัดส่วนของประชากร .10 ได้จำนวนผู้ปกครอง 140 คน

สมมุติฐานของการศึกษา

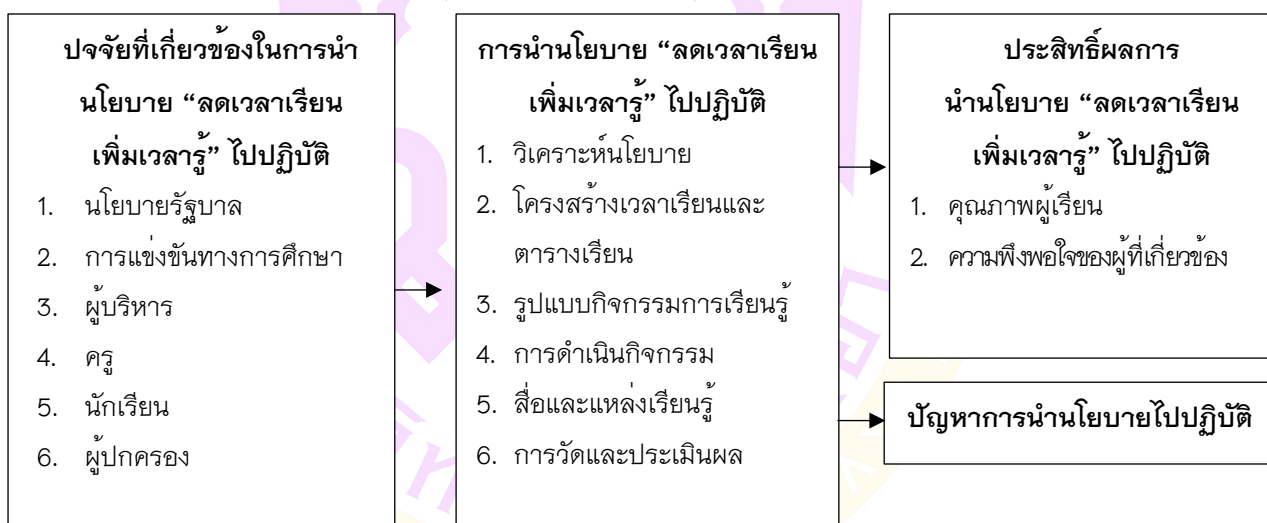
1. สถานศึกษามีแนวทางการขับเคลื่อนตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ระดับสถานศึกษาที่ชัดเจน เช่น แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมเพื่อเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง

2. ครูผู้สอนและบุคลากรของโรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

3. นักเรียนมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม และสามารถนำสิ่งที่ผ่านจากการปฏิบัติกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปใช้ศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ในอนาคต
4. ผู้ปกครอง หรือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเข้าใจแนวคิดและเห็นแนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”
5. สถานศึกษามีประสิทธิผลการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติ

กรอบแนวคิดในการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “ประสิทธิผลการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปปฏิบัติ กรณีศึกษาโรงเรียนเขตอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา” โดยผู้ศึกษาได้นำกรอบทฤษฎีทางด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของแวนฮอร์นและมิเตอร์ (Van Horn และ Meter) (สัญญา เคนาภูมิ และบุรฉัตร จันทร์แดง, 2562) นำมาประยุกต์กับแนวทางการดำเนินนโยบายฯ ผู้ศึกษาจึงได้นำมาเป็นแนวทางและประยุกต์เป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการศึกษาเรื่อง “ประสิทธิผลการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปปฏิบัติ กรณีศึกษาโรงเรียนเขตอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา”

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้การนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปสู่การปฏิบัติมีความชัดเจนตรงกัน จึงกำหนดความหมายของคำสำคัญ ไว้ดังนี้

ลดเวลาเรียน หมายถึง ลดเวลาสอนของครู เป็นการลดสัดส่วนเวลาเรียนในห้องเรียน และเวลาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนเป็นผู้บรรยาย อธิบายความรู้ ผู้เรียนเป็นผู้รับความรู้ มาเพิ่มบทบาทการเป็นผู้ที่คอยอำนวยความสะดวก ส่งเสริมการเรียนรู้ ตั้งคำถามที่ท้าทายความสามารถ และกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ด้วยตนเองมากขึ้น

เพิ่มเวลารู้ หมายถึง เพิ่มเวลาการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นการเพิ่มเวลาและโอกาสให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง มีประสบการณ์ตรง คิดวิเคราะห์ ทำงานเป็นทีม และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีความสุข จากกิจกรรมสร้างสรรค์ที่หลากหลายมากขึ้น

การบริหารจัดการเวลาเรียน หมายถึง การจัดสัดส่วนเวลาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ ผู้เรียนเป็นผู้รับความรู้ให้น้อยลง และเพิ่มเวลาของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติจริง และสร้างความรู้ด้วยตนเองมากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามความสนใจ ความถนัดและความต้องการ ได้เพิ่มพูนทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะชีวิต ความมีน้ำใจในการทำงานเป็นทีม และมีความสุขในการเรียนรู้

กิจกรรมลดเวลาเรียน หมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้ที่ปรับบทบาทของครูในการบรรยาย การอธิบายความรู้ เป็นผู้อำนวยความสะดวก ส่งเสริมการเรียนรู้ ตั้งคำถามที่ท้าทายความสามารถ และกระตุ้นให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ ด้วยตนเองมากขึ้น โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการจัดในช่วงเวลาตามโครงสร้างของหลักสูตร ทั้งใน รายวิชาพื้นฐานและรายวิชาเพิ่มเติม

กิจกรรมเพิ่มเวลารู้ หมายถึง กิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง มีประสบการณ์ตรง คิดวิเคราะห์ ทำงานเป็นทีม และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีความสุขจากกิจกรรมสร้างสรรค์ที่หลากหลาย โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาสมอง (Head) พัฒนาจิตใจ (Heart) พัฒนาทักษะการปฏิบัติ (Hand) และพัฒนาสุขภาพ (Health) ให้เชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

กิจกรรมพัฒนาสมอง (Head) หมายถึง กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิด เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า ตัดสินใจ แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

กิจกรรมพัฒนาจิตใจ (Heart) หมายถึง กิจกรรมส่งเสริม พัฒนา และปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม การทำประโยชน์เพื่อสังคม เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์จนเป็นลักษณะนิสัย และมีจิตสำนึกที่ดี ต่อตนเองและส่วนรวม

กิจกรรมพัฒนาทักษะการปฏิบัติ (Hand) หมายถึง กิจกรรมสร้างเสริมทักษะการทำงาน ทักษะทางอาชีพที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถ ความถนัด และศักยภาพของตนเอง

กิจกรรมพัฒนาสุขภาพ (Health) หมายถึง กิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพเพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะทางกายที่สมบูรณ์ แข็งแรง มีเจตคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพ และมีทักษะปฏิบัติด้านสุขภาพจนเป็นนิสัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการศึกษา

1. ทราบถึงแนวทางการบริหารจัดการนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ เพื่อการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบายให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มขึ้น
2. ทราบถึงแนวทางการบริหารจัดการนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ เพื่อการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบายให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มขึ้น
3. ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติ รวมถึงได้เข้าใจปัญหาอุปสรรคของการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปปฏิบัติ
4. ได้ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาแนวทางในการปฏิบัติงานและพัฒนาศักยภาพของตนเองในอนาคต

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเป็นกลไกหลักในการพัฒนา ส่งเสริม และปลูกฝังแนวความคิดความรู้ให้กับพลเมือง และสังคม ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นตัวแปรหลักของความสามารถในการแข่งขันระยะยาว ที่ผ่านมาสภาพและคุณภาพของการศึกษาที่จัดการและควบคุมโดยกระทรวงศึกษาธิการนั้น เป็นปัญหาที่นักวิชาการวิจัยอยู่เสมอมานี้ แม้จะมีความพยายามแก้ไขปรับปรุง แต่ด้วยสถานการณ์ที่อ่อนด้อยในด้านต่าง ๆ ก็หาได้ลดลงไม่ ยิ่งเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศต่าง ๆ หรือแม้แต่ประเทศเพื่อนบ้านในเอเชียด้วยกัน การศึกษาของประเทศไทยในภาพรวมก็ถดถอยลงมากกว่าจะกระเตื้องขึ้น

เป้าหมายและทิศทางของการแก้ไขปัญหการศึกษาจึงสมควรได้รับการประเมินเพื่อเปลี่ยนแปลงอย่างจริงจังและเข้มข้น ที่ผ่านมานับหลายทศวรรษมีหน่วยงานและนักวิชาการทางการศึกษามีได้เนืองแน่น แต่ได้พยายามเสนอมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสู่การศึกษาที่มีคุณภาพ นอกเหนือจากมาตรการทางนโยบายระดับมหภาค ดังที่บรรจุอยู่ในเอกสารสำคัญต่าง ๆ เช่น ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ทิศทางการพัฒนาการศึกษาของประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 , ทิศทางการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 , นโยบายการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ นอกเหนือจากนี้ยังมีมาตรการในทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมอีกด้วย กล่าวคือ การปฏิรูปการศึกษาไทยให้ก้าวทันโลกในศตวรรษที่ 21 การกำหนดยุทธศาสตร์ปฏิรูปครู ผู้บริหาร การปฏิรูปหลักสูตรการสอนการวัดผล และการปฏิรูประบบการบริหารจัดการ ซึ่งนโยบายปฏิรูปที่ใกล้ตัวนักเรียนมากที่สุด นั่นคือ นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

ดังนั้น ผู้ศึกษาทำการเรียบเรียงข้อมูลการวิจัย เพื่อให้สามารถมองเห็นความชัดเจนในการปฏิรูปของการศึกษาตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ และสร้างความเข้าใจทิศทางการพัฒนาระบบการศึกษาในทิศทางเดียวกัน สามารถมองเห็นความเชื่อมโยงของรากฐานสำคัญของกระบวนการปฏิรูประบบการศึกษาของประเทศไทยได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนดังต่อไปนี้

แนวคิดเกี่ยวกับการการศึกษาไทย

บทบัญญัติด้านการศึกษิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

หมวด 16 การปฏิรูปประเทศ

มาตรา 258 ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผล ดังต่อไปนี้
จ. ด้านการศึกษา

(1) ให้สามารถเริ่มดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา ตามมาตรา 54 วรรคสอง เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัยโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

(2) ให้ดำเนินการตรากฎหมายเพื่อจัดตั้งกองทุนตามมาตรา 54 วรรคหก ให้แล้วเสร็จ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

(3) ให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครู และอาจารย์ ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู

(4) ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัดและปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยสอดคล้องกันทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่

มาตรา 261 ในการปฏิรูปตามมาตรา 258 จ. ด้านการศึกษา ให้มีคณะกรรมการที่มีความเป็นอิสระคณะหนึ่งที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งดำเนินการศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะและร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีดำเนินการต่อไป ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ และให้คณะกรรมการดำเนินการศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะและร่างกฎหมายให้แล้วเสร็จ และเสนอต่อคณะรัฐมนตรีภายในสองปีนับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง

นายกรัฐมนตรีพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา แถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2557 โดยมีนโยบายและแนวทางการขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ คือ การศึกษาและเรียนรู้ การทะนุบำรุง ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ซึ่งรัฐบาลจะนำการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ความภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์และความเป็นไทยมาใช้สร้างสังคมให้เข้มแข็งอย่างมีคุณภาพและคุณธรรมควบคู่กัน ดังนี้

1. จัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษาทางเลือกไปพร้อมกัน เพื่อสร้างคุณภาพของคนไทยให้สามารถเรียนรู้พัฒนาตนได้เต็มตามศักยภาพ
2. ปรับเปลี่ยนการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียนและลักษณะพื้นที่ของสถานศึกษา และจัดระบบการสนับสนุนให้เยาวชนและประชาชนทั่วไปมีสิทธิเลือกรับบริการการศึกษา ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกโรงเรียน โดยจะพิจารณาจัดให้มีคู่มือการศึกษาเป็นแนวทางหนึ่ง
3. ให้องค์กรภาคประชาสังคม ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนทั่วไป มีโอกาสร่วมจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและทั่วถึง และร่วมในการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ กระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามศักยภาพและความพร้อม โดยให้สถานศึกษาสามารถเป็นนิติบุคคลและบริหารจัดการได้อย่างอิสระและคล่องตัวขึ้น
4. พัฒนาคนทุกช่วงวัยโดยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้สามารถมีความรู้และทักษะใหม่ ที่สามารถประกอบอาชีพได้หลากหลายตามแนวโน้มการจ้างงานในอนาคตปรับกระบวนการเรียนรู้และหลักสูตรให้เชื่อมโยงกับภูมิสังคม โดยบูรณาการความรู้และคุณธรรมเข้าด้วยกันเพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะ การใฝ่เรียนรู้ การแก้ปัญหา การรับฟังความเห็นผู้อื่น การมีคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองดี โดยเน้นความร่วมมือระหว่างผู้เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน
5. พัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาให้เชื่อมโยงกับมาตรฐานวิชาชีพ
6. พัฒนาระบบการผลิตและพัฒนาครูที่มีคุณภาพและมีจิตวิญญาณของความเป็นครู รวมทั้งปรับระบบการประเมินสมรรถนะที่สะท้อนประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ
7. สนับสนุนการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ วัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านและวัฒนธรรมสากล และการสร้างสรรค์งานศิลปะและวัฒนธรรมที่เป็นสากล เพื่อเตรียมเข้าสู่สากลหลักวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียนและเพื่อการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลก

สภาพการณ์ทางการศึกษาของประเทศไทย

เป้าประสงค์หลักของการศึกษาในระดับมหภาค ที่เป็นเป้าหมายปลายทางของการจัดการศึกษา ซึ่งก็คือ “ผลลัพธ์ของระบบการศึกษา” ประกอบไปด้วย 5 เป้าประสงค์หลัก คือ การเข้าถึง ความเท่าเทียม คุณภาพ ประสิทธิภาพ และการตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง

การปฏิรูปการศึกษาไทยให้ก้าวทันโลกในศตวรรษที่ 21 แนวทางการปฏิรูปการศึกษาไทยที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดยุทธศาสตร์ปฏิรูปการศึกษาให้สอดคล้องกับการปฏิรูปประเทศที่สำคัญ 3 ด้าน คือ

1. **การปฏิรูปครู ผู้บริหาร** โดยปฏิรูประบบการสรรหา ปฏิรูประบบความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ปฏิรูประบบพัฒนาครู ปฏิรูประบบการตอบแทนการปฏิบัติงานและการเสริมสร้างขวัญกำลังใจ

2. **การปฏิรูปหลักสูตรการสอนและการวัดผล** โดยการปฏิรูปหลักสูตร ตำรา หนังสือเรียน ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ปฏิรูปสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษา ปฏิรูปการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อุ้ ปฏิรูปการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

3. **การปฏิรูประบบการบริหารจัดการ** โดยปฏิรูปวัฒนธรรมใหม่ของสถานศึกษา ปฏิรูประบบวางแผน ปฏิรูประบบงบประมาณ ปฏิรูปโครงสร้างอำนาจหน้าที่ ปฏิรูประบบนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล ปฏิรูปโอกาสและคุณภาพการศึกษา

นอกจากนี้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีรายงานปัญหาสำคัญในการจัดการศึกษามีหลายประการ ที่ส่งผลและเกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการศึกษา สามารถสรุปใจความสำคัญได้ ดังต่อไปนี้

สภาวะการศึกษาไทย งบประมาณการศึกษาของภาครัฐขยายตัวสูงทั้งปริมาณและสัดส่วนของงบประมาณทั้งประเทศ ขณะที่จำนวนนักเรียน นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษาเริ่มลดลงบ้างในบางระดับ เนื่องจากประชากรวัยเรียนลดลง สัดส่วนนักเรียนรัฐมากกว่าเอกชนในระดับ 80:20 นักเรียนสายสามัญมากกว่านักเรียนอาชีวศึกษา 60:40 การจัดการศึกษาโดยกระทรวงศึกษาธิการมากกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสัดส่วน 84:16 ซึ่งสัดส่วนของเด็กวัยเรียนที่ไม่ได้เรียน หรือออกกลางคันคงมีสัดส่วนสูง และระดับการศึกษาของแรงงานในประเทศไทยยังคงอยู่ในเกณฑ์ต่ำ แม้จะมีแนวโน้มดีขึ้นบ้างแต่ก็เล็กน้อย ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนจากการประเมินผลทั้งภายในประเทศ และเปรียบเทียบระหว่างต่างประเทศ

ยังคงอยู่ในเกณฑ์ต่ำ การจัดการศึกษาระหว่างกรุงเทพฯ เมืองใหญ่และจังหวัดอื่นยังคงแตกต่างกันสูง การแก้ปัญหาของรัฐบาลทำได้จำกัด มีลักษณะตามแก้ปัญหาเป็นเรื่อง ๆ แก้ได้เฉพาะบางประเด็น บางจุด แต่ไม่ได้ปฏิรูปทั้งระบบอย่างเป็นองค์รวม

ปัญหาสถานะเศรษฐกิจสังคมไทย ความสามารถในการแข่งขัน เปรียบเทียบกับประเทศต่าง ๆ ไทยมีประชากรมากเป็นอันดับ 20 และพื้นที่การเกษตรใหญ่เป็นอันดับที่ 19 ของโลก แต่ไทยพัฒนาคุณภาพ / ประสิทธิภาพประชากรและพัฒนาเศรษฐกิจสังคมได้ในเกณฑ์ต่ำ รายได้ต่อหัวประชากรต่ำ จึงถูกจัดเป็นประเทศรายได้ปานกลางในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา ดัชนีความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจสังคม ดัชนีการพัฒนามนุษย์ ดัชนีการพัฒนาศึกษาซึ่งรวมถึงผลการทดสอบเปรียบเทียบและประสบการณ์จากประเทศอื่น ๆ การปฏิรูปการศึกษาและมนุษย์ให้มีคุณภาพและรับผิดชอบเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาทางเศรษฐกิจสังคม

การจัดการศึกษาให้ก้าวทันโลกในศตวรรษที่ 21 การจัดการศึกษาไทยที่มุ่งผลิตคนที่มีความรู้ทักษะจำนวนหนึ่งไปทำงานในโรงงานและหน่วยธุรกิจในระบบเศรษฐกิจทุนนิยมอุตสาหกรรมแบบศตวรรษที่ผ่านมาเป็นเรื่องล้าสมัย เพราะโลกได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก และคงเปลี่ยนต่อไป ทั้งในด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการบริหารจัดการทางเศรษฐกิจและสังคม โลกเศรษฐกิจสมัยศตวรรษที่ 21 เน้นการใช้แรงงานที่มีความรู้ทักษะแนวคิดวิเคราะห์ เป็น มีจินตนาการ และเรียนรู้อะไรใหม่ ๆ ได้ดี สามารถปรับตัวได้เก่ง แก้ปัญหาได้เก่ง การจัดการศึกษาจึงต้องเปลี่ยนแปลงอย่างขนานใหญ่ เพื่อพัฒนาพลเมืองที่ฉลาด รับผิดชอบ คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ใช้เป็น มีความสามารถในการทำงาน และแข่งขันทางเศรษฐกิจได้มากขึ้น ประเทศที่ไม่สามารถปฏิรูปการจัดการศึกษาของตนให้ก้าวตามทันได้ จะถูกทอดทิ้งให้ล้าหลังตกต่ำ ประชากรจะตกงานเพิ่มขึ้น ประเทศไทยจำเป็นต้องปฏิรูปการจัดการศึกษาในเชิงโครงสร้างทั้งระบบอย่างเข้าใจสภาพปัญหา เป้าหมาย แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นธรรม เห็นการณ์ไกลเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

การปฏิรูปครู อาจารย์ และผู้บริหารสถานศึกษา แนวทางปฏิรูปครูอาจารย์ที่สำคัญ คือ การยุบคณะสาขาวิชาด้านการผลิตครูที่มี 103 แห่ง ให้เหลือน้อยลง เน้นคุณภาพและเน้นการเรียนรู้ความรู้และทักษะสำหรับโลกศตวรรษที่ 21 การปฏิรูปครูอาจารย์ ผู้บริหารสถานบันการศึกษา สามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ของประเทศและเขตเศรษฐกิจที่ประสบความสำเร็จ เช่น ฟินแลนด์ สิงคโปร์ ไต้หวัน เป็นต้น แต่ต้องทำความเข้าใจทั้งระบบ ขณะเดียวกันก็ควรเพิ่มผลตอบแทนและการให้แรงจูงใจครูควบคู่ไปกับการจัดฝึกอบรม

ช่วยเหลือพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง เปลี่ยนวิธีการประเมินผลของการทำงานของครูและผู้บริหาร โดยเน้นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนส่วนใหญ่มากกว่าการประกวดแข่งขันระดับชาติ โดยวิธีประเมินครูสามารถทำให้นักเรียนของตนทั้งโรงเรียนหรือทั้งชั้นสอบได้คะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นหรือทำให้นักเรียนสอบผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำเป็นสัดส่วนสูงขึ้นกว่าปีก่อนอย่างไร แทนที่จะเน้นแต่การสร้างนักเรียนเก่งส่วนน้อยไปแข่งขันกันว่านักเรียนโรงเรียนจะชนะการแข่งขันหรือสอบเข้ามหาวิทยาลัยรัฐได้มาก และเปลี่ยนแปลงวิธีการประเมินความดีความชอบครู อาจารย์ ตามสายบังคับบัญชาในระบบราชการรวมศูนย์ การสอบ และการส่งผลงานเขียนขอวิทยฐานะครูแบบเก่าเป็นการตั้งคณะกรรมการติดตามผลการทำงานครูอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม

การปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอน และการประเมินผล ปฏิรูปหลักสูตรให้เน้นที่ผลลัพธ์หรือสมรรถนะเพื่อสร้างให้ผู้เรียนมีความรู้ทักษะที่จำเป็นสำหรับโลกศตวรรษที่ 21 เช่น การอยากรู้อยากเห็น รักการอ่าน การเรียนรู้ เรียนด้วยตนเอง มีความคิดริเริ่ม มีความเป็นผู้รับผิดชอบ มีความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว มีองค์กรและบุคลากรการติดตามสนับสนุนฝึกอบรมให้ครูอาจารย์เข้าใจและมีความรู้ ทักษะที่สามารถปรับตามหลักสูตรที่ปฏิรูปได้จริง ซึ่งรวมทั้งการปฏิรูปวิธีการเรียนการสอน และการประเมินผลผู้เรียนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ ประยุกต์ใช้และแก้ปัญหาเป็นอย่างสอดคล้องกับหลักสูตรใหม่

การปฏิรูประบบการบริหารและการแก้ปัญหาเชิงประเด็นที่สำคัญ ปฏิรูประบบบริการแบบลดอำนาจบทบาทของกระทรวงศึกษาธิการจากการบริการการศึกษาเองมาเป็นผู้กำกับประสานงาน และสนับสนุนกระจายอำนาจ และความรับผิดชอบต่อสภากการศึกษาและสมัชชาการศึกษาจังหวัด ตามแนวทางส่งเสริมให้จังหวัดจัดการศึกษาด้วยตนเองร่วมกับเขตพื้นที่การศึกษา องค์การบริหารท้องถิ่น ชุมชน สถานศึกษาเพิ่มขึ้น พัฒนาระบบกำกับตรวจสอบดูแลและร่วมมือกันทำงานโดยภาคี 4 ฝ่ายคือ หน่วยงานการจัดการศึกษา ครูอาจารย์ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ทรงคุณวุฒิ / ประชาชนและองค์กรท้องถิ่น เพื่อร่วมมือกันปฏิรูปสถานศึกษาในเขตพื้นที่ ให้สามารถบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ จัดการเรียนการสอน การวัดผลแนวใหม่ ผลิตพลเมืองที่มีความรู้ ทักษะที่พร้อมใช้งานได้ การปฏิรูปเชิงประเด็นสำคัญ เช่น การปฏิรูปเรื่องการศึกษาปฐมวัย การส่งเสริมการรักการอ่านและการใช้ภาษาไทยได้ดี ปฏิรูปโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางให้มีคุณภาพสูงขึ้น แก้ปัญหานักเรียนไม่ได้เรียนและออกกลางคันอย่างถึงรากเหง้าของปัญหาอย่างเป็นระบบครบวงจร ปฏิรูปการศึกษาอาชีวศึกษา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีให้ความสามารถเรียนด้านนี้เพิ่มขึ้น ปฏิรูปอุดมศึกษาและการวิจัยและพัฒนาเพื่อสนองตอบโจทย์การพัฒนาประเทศอย่างเป็นธรรมและ

ยั่งยืนเพิ่มขึ้น ปฏิรูปการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง ให้สนองตอบตลาดแรงงานและ
พัฒนาทางเศรษฐกิจสังคมเพิ่มขึ้น

แนวโน้มของการศึกษาและการเรียนรู้ในในศตวรรษที่ 21

สภาปฏิรูปแห่งชาติ (2558) ประเทศสหรัฐอเมริกา มีแนวคิดเรื่อง “ทักษะแห่งอนาคต
ใหม่: การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21” สำนักงานด้านการศึกษาของรัฐมีความกังวลและเห็นความ
จำเป็นที่เยาวชนต้องมีทักษะ สำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกแห่งศตวรรษที่ 21 เด็กและ
เยาวชนควรได้เรียนรู้ในความรู้และทักษะที่สำคัญสอดแทรกไว้ในทุกวิชาหลัก ซึ่งทักษะการ
เรียนรู้ประกอบด้วย

1. ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม การคิด
อย่างมี วิचारณญาณและการแก้ปัญหาและการสื่อสารและความร่วมมือ
2. ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ได้แก่ ทักษะสารสนเทศ ทักษะด้านสื่อและ
ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
3. ทักษะชีวิตและอาชีพ ได้แก่ ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัวและการ
ริเริ่ม และกำกับดูแลตนเองได้
4. ทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม การมีผลงานและความรับผิดชอบที่
ตรวจสอบได้และการมีภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2563) กระทรวงศึกษาธิการ สำหรับรายงาน
สภาวะการศึกษาไทยปี 2561-2562 จัดทำขึ้นในหัวข้อ “การปฏิรูปการศึกษาในยุคดิจิทัล” โดย
มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา วิเคราะห์สภาวะการณ์และแนวโน้มการจัดการศึกษาให้สนองความ
ต้องการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาสามารถ
พยากรณ์ทิศทางและแนวโน้มการจัดการศึกษาของประเทศในอนาคต รวมทั้งการติดตามความ
เคลื่อนไหวการศึกษา และสมรรถนะด้านการศึกษาของประเทศไทยเปรียบเทียบกับนานาชาติ
เป็นประจำต่อเนื่องทุกปีเป็นข้อมูลสะท้อนให้เห็นสภาวะการณ์ทางการศึกษาไทย ดังนี้

แนวโน้มด้านบวก

1. หลักสูตรใหม่เกิดขึ้นจำนวนมากจากการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันในด้าน
เศรษฐกิจ และอุตสาหกรรม ทำให้คนในสังคมต้องการเพิ่มความรู้ความสามารถให้ทันต่อการ
เปลี่ยนแปลง จึงหันมาสนใจการศึกษาต่อในหลักสูตรที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของ
เศรษฐกิจ ดังนั้นสถาบันการศึกษาจึงมุ่งพัฒนาหลักสูตรใหม่ ๆ อาทิ หลักสูตรที่บูรณาการ
ระหว่างสองศาสตร์ ขึ้นไป เช่น ระดับอาชีวศึกษาหลักสูตรเดียวจะมีหลายสาขาวิชา เรียนข้ามยนต์

จะผนวกการตลาดและการบัญชีเข้าไปด้วย เป็นต้น หลักสูตรที่ให้ปริญญาบัตร 2 ปี และมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยตลอดเวลา หลักสูตรนานาชาติมีแนวโน้มมากขึ้น เนื่องจากสภาพยุคโลกาภิวัตน์ ที่มีการเชื่อมโยงด้านการค้าและการลงทุน ทำให้ตลาดแรงงานในอนาคตต้องการคนที่มีความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ส่งผลให้ความต้องการการศึกษาที่เป็นภาษาสากลมีมากขึ้น ที่สำคัญการเปิดเสรีทางการศึกษายังเป็นโอกาสให้สถาบันการศึกษาจากต่างประเทศเข้ามาจัดการศึกษาในประเทศไทย และเปิดหลักสูตรภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ฯลฯ ยิ่งมีส่วนกระตุ้นให้หลักสูตรการศึกษานานาชาติมีแนวโน้มได้รับความนิยมมากขึ้น แต่เนื่องจากหลักสูตรนานาชาติมีค่าใช้จ่ายสูง ดังนั้น การเรียนในหลักสูตรนี้ยังคงจำกัดอยู่ในกลุ่มผู้เรียนที่มีฐานะดี

2. การจัดการศึกษามีความเป็นสากลมากขึ้น สังคมยุคดิจิทัลที่มีการเชื่อมโยงในทุกด้านร่วมกันทั่วโลก ส่งผลให้เกิดการเคลื่อนย้ายองค์ความรู้ กฎกติกา การดำเนินการด้านต่าง ๆ ทั้งการค้า การลงทุน การศึกษา เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เชื่อมต่อถึงกัน ประกอบการเปิดเสรีทางการศึกษาส่งผลให้เกิดการหลั่งไหลหลักสูตรการเรียนการสอน บุคลากรด้านการสอน หลักสูตรจากสถาบันการศึกษาต่างประเทศเข้าสู่ไทย อันมีผลทำให้เกิดการเปรียบเทียบและผลักดันให้สถาบันการศึกษาไทยต้องพัฒนาการจัดการศึกษาที่มีความเป็นสากลที่เป็นที่ยอมรับ อีกทั้งการเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุนกับนานาประเทศของไทยได้ส่งผลให้เกิดความต้องการการศึกษาที่มีคุณภาพทัดเทียมในระดับสากล

แนวโน้มด้านลบ

1. การเพิ่มช่องว่างด้านคุณภาพในการจัดการศึกษา แม้ว่าสภาพการแข่งขันทางการศึกษาจะเป็นแรงผลักดันให้สถาบันการศึกษาต่าง ๆ เร่งพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น แต่เนื่องจากทรัพยากรตั้งต้นของแต่ละสถาบันการศึกษามีความแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นความรู้ความสามารถและปริมาณของบุคลากรการศึกษา งบประมาณ เงินทุน เทคโนโลยี สถานที่ ความมีชื่อเสียง ส่งผลให้โอกาสพัฒนาคุณภาพการศึกษาย่อมแตกต่างกัน ด้วยเฉพาะสถาบันการศึกษาขนาดเล็กหรือสถาบันการศึกษาที่ยังไม่มีความพร้อมหรือมีทรัพยากรตั้งต้นไม่มาก ย่อมไม่มีศักยภาพเพียงพอในการพัฒนาคุณภาพมากนัก การผลิตบัณฑิตเกินความต้องการของตลาด เนื่องจากความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษามีสูงขึ้นและการพัฒนาไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่ต้องการหาเลี้ยงตนเอง มีอิสระในการบริหารและเปิดหลักสูตรเพื่อหาผู้เรียนเข้าเรียนให้ได้จำนวนมาก สิ่งเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อระยะยาว คือ มีบัณฑิตจบเป็นจำนวนมากเข้าสู่ตลาดแรงงาน ไม่สามารถรองรับได้หมด

โดยกลุ่มแรงงานระดับอุดมศึกษาที่ไม่มีคุณภาพหรือไม่จบจากสาขาที่ตลาดแรงงาน ต้องการ จะถูกผลักดันแรงงานนอกระบบ หรือหาทางออกโดยเรียนต่อระดับสูงขึ้น ซึ่งอาจก่อให้เกิดภาวะ แรงงาน ระดับปริญญาโทและเอกไม่มีคุณภาพและล้นตลาดตามมาเช่นกัน การสอนทักษะการ คิดและทักษะทางอารมณ์ ยังไม่มีคุณภาพ สภาพเศรษฐกิจที่มุ่งแข่งขัน ทำให้การจัดการศึกษา มุ่งพัฒนาทางวิชาการเป็นสำคัญ ในขณะที่ ระบบการศึกษาไทยยังไม่สามารถพัฒนาทักษะการ คิดของผู้เรียนได้เท่าที่ควร เนื่องจากการเรียนการสอนยังมุ่งสอนให้ผู้เรียนคิดตามสิ่งที่ผู้สอน ป้อนความรู้มากกว่าการคิดสิ่งใหม่ ๆ ประกอบกับครูผู้สอนมีภาระงานมาก จนส่งผลต่อการ พัฒนาบุคคลในด้านอื่น เช่น การพัฒนาเชิงสังคม รวมถึงการพัฒนาทักษะทางอารมณ์ นอกจากนี้การใช้เทคโนโลยีในกิจวัตรประจำวันหรือใช้ในการเรียนการสอนทำให้การ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับศิษย์ลดลง ส่งผลให้ช่องทางการพัฒนาทักษะทางอารมณ์และทักษะ ทางสังคมของผู้เรียนลดลงด้วย

2. การสอนคุณธรรมจริยธรรมยังไม่มีคุณภาพ แนวคิดของทุนนิยมที่มุ่งแข่งขันได้ แพร่กระจายไปทั่วโลก ส่งผลให้ผู้คนต่างมุ่งแข่งขันและพัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อ ความก้าวหน้าในหน้าที่การงานและมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ประกอบกับสถาบันการศึกษา จำนวนมากมุ่งพัฒนาความรู้ทาง วิชาการและประเมินผลการเรียนที่ความสามารถทางวิชาการ จนอาจจะเลยการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม นอกจากนี้การไม่ได้มีผู้สอนที่รู้ เชี่ยวชาญด้านการสอนคุณธรรมจริยธรรมโดยตรงหรือมีคุณภาพย่อมส่งผลต่อคุณภาพการ สอนของวิชาคุณธรรมจริยธรรมได้

3. การสอนภาษาต่างประเทศยังไม่มีคุณภาพ ยิ่งก้าวสู่โลกไร้พรมแดนมากขึ้นเท่าใด ผู้มีความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษหรือภาษาจีนที่ผู้คนส่วนใหญ่ในโลกใช้ ติดต่อสื่อสาร เจรจาต่อรองการค้า การศึกษา ฯลฯ ย่อมมีความได้เปรียบทั้งในเรื่องการ ติดต่อสื่อสารและความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน อย่างไรก็ตามปัญหาที่พบ คือ การสอน ภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศของไทยยังไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร เนื่องจากครูผู้สอนมี ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศค่อนข้างต่ำโดยเฉพาะครูผู้สอนในระดับการศึกษาขั้น พื้นฐาน ครูจำนวนมากไม่ได้จบเอกภาษาอังกฤษโดยตรง และมีแนวโน้มว่าในอีก 5 ปีข้างหน้า การพัฒนาการสอนทักษะภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษแม้ปัจจุบันจะตื่นตัวมาก ขึ้น แต่ยังไม่ก้าวหน้าไปมากเท่าที่ควร เพราะทรัพยากรด้านบุคลากรสอนภาษาต่างประเทศนี้ ขาดแคลนมาก

4. ผลกระทบของโลกไร้พรมแดนต่อการศึกษาไทยมีทั้งด้านบวกและด้านลบ ซึ่งเป็น การหลีกเลี่ยงได้ยาก แต่การพัฒนากระบวนการศึกษาไทยให้พร้อมต่อสภาพไร้พรมแดนได้นั้น

จำเป็นต้องเตรียมพร้อมในเชิงรุก ตั้งแต่วันนี้โดยรัฐควรเน้นการบริหารจัดการในส่วนที่ไทยได้รับผลกระทบมากที่สุด โดยพัฒนาศักยภาพของบุคลากรภายในสถาบันการศึกษา สนับสนุนทุนวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา และสร้างเครือข่ายภาคประชาชน เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษารองรับโลกไร้พรมแดนและสังคมแห่งการเรียนรู้

ดังนั้น การศึกษาจึงต้องพัฒนาระบบการศึกษาและการบริหารจัดการให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับสภาพความเปลี่ยนแปลงของสังคมในอนาคต ทั้งสังคมแห่งการแข่งขันที่ต้องใช้ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นฐาน สังคมพอเพียงเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันและสังคมสิทธิมนุษยชน เป็นสิทธิที่เด็กทุกคนต้องได้รับสิทธิพื้นฐานเสมอกันไม่ว่าจะเด็กไทยหรือต่างชาติ รวมถึงสิทธิในการใช้ภาษาทั้งภาษาไทยและภาษาถิ่น นอกจากนี้การบริหารจัดการศึกษาต้องคำนึงถึงในเรื่องของการปรับเปลี่ยนโครงสร้างประชากรที่จะมีผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้นเด็กลดลง การอพยพถิ่นและเสริมสร้างให้เด็กและเยาวชนมีจิตสำนึก คุณธรรม จริยธรรม มีทักษะการเรียนรู้นวัตกรรมทักษะสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยีตลอดจนทักษะชีวิตและอาชีพ

ทิศทางการพัฒนาการศึกษาของประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12

1. ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพทุนมนุษย์

ทุนมนุษย์ของประเทศไทยยังมีปัญหาในด้านคุณภาพคนในแต่ละช่วงวัย โดยผลลัพธ์ทางการศึกษาของเด็กวัยเรียนค่อนข้างต่ำการพัฒนาความรู้และทักษะของแรงงานไม่ตรงกับตลาดงาน ในขณะที่ คนไทยจำนวนไม่น้อยยังไม่สามารถคัดกรอง และเลือกรับวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม ซึ่งส่งผลต่อวิกฤตค่านิยม ทศนคติ และพฤติกรรมในการดำเนินชีวิต การพัฒนาในระยะต่อไป จึงต้องให้ความสำคัญกับการวางรากฐาน การพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ เพื่อให้คนไทยมีทัศนคติและพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสูงตามมาตรฐานสากลและสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง มีสุขภาวะที่ดีขึ้น คนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ และความสามารถเพิ่มขึ้น รวมทั้งสถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็งและมีส่วนร่วม ในการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น

2. ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

การพัฒนาในช่วงที่ผ่านมาทำให้สังคมไทยก้าวหน้าไปหลายด้าน แต่การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรม ในสังคมไทยมีความคืบหน้าช้า ทั้งเรื่องความแตกต่างของรายได้ระหว่างกลุ่มประชากร ความแตกต่างของคุณภาพการบริการภาครัฐ รวมทั้งข้อจำกัดในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและเทคโนโลยีของกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่

ทางไกล ดังนั้นการพัฒนาในระยะต่อไปจึงจำเป็นต้องมุ่งลดปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของกลุ่มคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมที่แตกต่างกัน แก้ไขปัญหาความยากจนเพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการพื้นฐานทางสังคมของภาครัฐ รวมทั้งเพิ่มศักยภาพชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้มี ความเข้มแข็งเพื่อให้ชุมชนพึ่งพาตนเองและได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากขึ้น

ยุทธศาสตร์ปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2558 – 2563

ปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นภารกิจของทุกภาคส่วนที่จะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไปสู่ผลสำเร็จโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดยุทธศาสตร์ปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2558 – 2563 ให้สอดคล้องกับการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาของรัฐบาล โดยกำหนดเป้าหมายคุณภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ได้แก่ สมรรถนะด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของเด็กไทยในศตวรรษที่ 21 โดยมียุทธศาสตร์ปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ปฏิรูปการเรียนการสอน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การปฏิรูปการพัฒนาวิชาชีพ และยุทธศาสตร์ที่ 3 ปฏิรูประบบการบริหารจัดการ

ยุทธศาสตร์ระยะเร่งด่วน ของคณะกรรมการนโยบายและพัฒนากการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ มติคณะรัฐมนตรีมีวัตถุประสงค์เพื่อดูแลการศึกษา โดยมีเป้าหมาย 6 ประการ ได้แก่

1. เด็กจบ ป.1 ต้องอ่านออกเขียนได้และต้องมีการประเมินผลที่เป็นรูปธรรม
2. การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเสริมทักษะอาชีพเด็กชั้น ม.1-6 ต้องเลือกเรียนวิชาเสรีเป็นสาขาวิชาชีพเพื่อการวางแผนอาชีพในอนาคตได้
3. การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. การปฏิบัติตามค่านิยม 12 ประการ
5. การขยายผลการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์และหน้าที่พลเมือง
6. ผลិតครูที่มีความเข้มแข็ง อาทิ ครูทนายทที่มีความสามารถตอบรับการสอนของเด็กได้อย่างแท้จริง

นอกจากนี้ พลเอกดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายเร่งด่วน ด้านการศึกษา เกี่ยวกับนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ซึ่งเริ่มต้นนำร่องโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อม ในภาคเรียนที่ 2 ของปีการศึกษา 2558

นโยบายการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” (Moderate Class, More Knowledge)

กระทรวงศึกษาธิการกำหนดนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” เพื่อให้ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพ มีความรู้พื้นฐาน ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะชีวิต ทักษะการทำงาน สร้างเสริมคุณลักษณะและค่านิยมที่พึงงาม และอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข ครอบคลุมหลักสูตร 4 แห่งการศึกษา คือ พุทธศึกษา จริยศึกษา ทัศนศึกษา และพลศึกษา รวมทั้งเพื่อให้สถานศึกษาในโครงการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สามารถบริหารจัดการเวลาเรียน ตามโครงสร้างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ให้สอดคล้องกับนโยบาย เหมาะสมกับความต้องการ ความพร้อมและบริบทของสถานศึกษา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศให้สถานศึกษาบริหารจัดการเวลาเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโครงการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ดังนี้

การจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” เป็นการลดชั่วโมงเรียนของเด็กลง โดยเรียนภาควิชาการในสาระหลักเพียงแค่วันเวลา 14.30 นาฬิกา จากนั้นให้เด็กทำกิจกรรมนอกห้องเรียน เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในทุกด้าน ในรูปแบบของกิจกรรมเสริมหลักสูตร และการเรียนรู้แบบบูรณาการ มีประเด็นซึ่งควรแก่การอธิบาย แนวปฏิบัติที่ควรทราบ ดังนี้

การปรับเวลาเรียน ให้เรียนสาระการเรียนรู้หลักเพียงแค่วันเวลา 14.30 นาฬิกา ไม่ได้มีความประสงค์ให้ยุติการเรียนการสอน แล้วนักเรียนกลับบ้านแต่เป็นเพียงการสอนวิชาหลัก เช่น ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และสังคมศึกษา ในช่วงเช้าจนถึง 14 นาฬิกา และหลังจากนั้นจะเป็นการเรียนรู้นอกห้องเรียนได้แก่ การเรียนกลุ่มสาระที่เหลือ คือ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี และวิชาศิลปะและนาฏศิลป์ ซึ่งเป็นการเรียนรู้แบบบูรณาการและกิจกรรมกลุ่ม อันจะทำให้เด็กลดความเครียดจากการเรียนเนื้อหาเป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน รวมทั้งเสริมสร้างทักษะทุกด้าน คือด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม

ความคิดในการเปลี่ยนแปลงเรื่องนี้ มาจากข้อเรียกร้องของเด็ก ผู้ปกครองและสังคม ว่าเด็กเรียนเนื้อหาวิชาการมากเกินไป เรียนหนักไม่มีการพักผ่อน มีการบ้านมาก ต้องทำการบ้านหนัก เป็นภาระต่อพ่อแม่ ซึ่งเกิดความท้อใจ และแม้จะเรียนเนื้อหามาก แต่ผลการประเมิน ผลสัมฤทธิ์ของเด็กไทย เมื่อเปรียบเทียบกับนานาชาติ ก็ไม่ได้ดีขึ้น การกำหนด

หลักสูตรให้นักเรียนชั้นประถม เรียนมากกว่า 1000 ชั่วโมงต่อปี และมัธยมศึกษามากกว่า 1200 ชั่วโมงต่อปี อาจไม่ใช่เครื่องชี้วัดคุณภาพการศึกษา เพราะเด็กประถมในต่างประเทศเรียน ประมาณ 720 – 800 ชั่วโมงต่อปีเท่านั้นรวมทั้งการเรียนการสอนของโรงเรียนในประเทศกลุ่ม อเมริกา ยุโรป ญี่ปุ่น เกาหลี สิงคโปร์ ก็เรียนวิชาการเพียงช่วงเช้า ส่วนช่วงบ่ายจะเป็นกิจกรรม เสริมทักษะการเรียนรู้ การเล่นกีฬา ดนตรี และศิลปะ เป็นต้น

ประเทศไทย ได้นำแนวคิดนี้มาเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน โดยมีตัวอย่างของ โรงเรียนในประเทศไทยเองหลายโรงเรียน เช่น โรงเรียนสาธิต โรงเรียนเอกชน โรงเรียนนานาชาติ รวมทั้งโรงเรียนของรัฐบางโรงเรียนที่ดำเนินการแล้วได้ผลน่าพึงพอใจ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ ปรับลดชั่วโมงเรียนและยืดหยุ่นหลักสูตรลงเหลือเพียง 840 ชั่วโมงต่อปี และดำเนินโครงการ ปรับลดเวลาเรียนเป็นการนำร่องในโรงเรียนของ สพฐ. ประมาณ 10% ของโรงเรียนทั้งหมด โดยจะดำเนินการในภาคเรียนที่สองของปีการศึกษา 2558 คือเดือนพฤศจิกายน เป็นต้นไป วิธีดำเนินการ คือ มีการแต่งตั้งคณะทำงาน ซึ่งมาจากผู้บริหาร ครู และนักวิชาการ กำหนด รูปแบบและแนวปฏิบัติ เพื่อนำไปใช้ในโรงเรียนที่สมัครใจ รวมกิจกรรม โดยมอบให้เขตพื้นที่ การศึกษา สำรวจโรงเรียนที่มีความพร้อมและมีความประสงค์จะจัดการเรียนการสอนตาม แนวทางนี้ โดยรูปแบบที่นำเสนอจะระบุถึงแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัด ตารางสอนที่เหมาะสม ซึ่งจะมีความหลากหลายและแตกต่างกันออกไป 5-6 แบบ แล้วแต่ ประเภทของโรงเรียน

กิจกรรมในช่วงเช้า นักเรียนมาเรียนในเวลาเดิม เน้นการสอนวิชาหลักในห้องเรียน จนกระทั่งถึงประมาณ 14 นาฬิกา ก็จะปรับกิจกรรมคือ

1. เปลี่ยนไปเป็นการเรียนสาระการเรียนรู้เสริมอีก 3 สาระ ซึ่งนักเรียนจะได้ออกมา นอกห้องเรียนปกติ มาเรียนรู้ในสนามกีฬา ห้องสมุด ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องดนตรี ห้องศิลปะ หรือในมุมอื่นที่เหมาะสม โดยเนื้อหาดังกล่าว การประเมินผลก็เป็นการประเมินจากผลงานหรือ กิจกรรมกลุ่มอยู่แล้ว

2. บางโรงเรียนจะจัดให้มีกิจกรรมชมรม เช่นชมรมดนตรี กีฬา ศิลปะ สถานักเรียน ชมรมบำเพ็ญประโยชน์ ลูกเสือ ฯลฯ รวมทั้งโรงเรียนต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมสร้าง ทักษะชีวิตให้กับเด็ก เช่น การเรียนว่ายน้ำ ฝึกวินัยจราจร การทำอาหาร การทำขนม การดูแล ความสะอาดบ้านเรือน การซักผ้า ซึ่งสิ่งเหล่านี้เด็กต้องนำไปใช้ในชีวิตจริง ทั้งนี้หาก ชุมชนมีภูมิปัญญาท้องถิ่นก็สามารถเข้ามาช่วยสอนเด็ก ๆ ได้

3. การสอนการบ้านหรือการสอนเสริมสำหรับเด็กเรียนอ่อน โดยเพื่อนหรือครูทำให้ เมื่อเด็กกลับบ้านก็จะไม่ต้องทำการบ้านจนดึก และเป็นภาระแก่ครอบครัวเวลาเรียนหลังจาก

14.30 นาฬิกา โดยประมาณจะสิ้นสุดตามเวลาเลิกเรียนเดิมของแต่ละโรงเรียน นักเรียนก็จะเลิกเรียนและกลับบ้านตามปกติ ผู้ปกครองมารับนักเรียนได้ตามเวลาเดิม ไม่ได้ปล่อยให้เด็กออกนอกโรงเรียนหรือมีเวลาว่างจนเป็นอิสระ และไม่ได้เรียนรู้อะไรเลย กิจกรรมเสริมในช่วงเวลาดังกล่าวนี้โรงเรียนจะต้องไม่เก็บค่าใช้จ่ายใด ๆ เลยจากนักเรียน

การเลิกเรียนเวลา 14.30 นาฬิกา จึงเป็นเพียงการเลิกเรียนเนื้อหาสาระในห้องเรียนไปสู่การเรียนรู้นอกห้องเรียน ภายใต้การกำหนดรูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสม เพื่อลดความเครียดและมุ่งเน้นเฉพาะเนื้อหาสาระไปสู่การเรียนรู้ที่เสริมสร้างทักษะที่พึงประสงค์ทุกด้านให้กับเด็กจึงเป็นการคืนความสุขให้แก่เด็กและผู้ปกครองโดยแท้จริง

ซึ่งการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” เป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง มีประสบการณ์ตรง คิดวิเคราะห์ ทำงานเป็นทีม และเรียนรู้ด้วยตนเอง จากกิจกรรมสร้างสรรค์ที่หลากหลาย โดยเน้นเป้าหมายเพื่อพัฒนาสมอง (Head) พัฒนาจิตใจ (Heart) พัฒนาทักษะการปฏิบัติ (Hand) และพัฒนาสุขภาพ (Health) ให้เชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมุ่งพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกในยุคศตวรรษที่ 21 จึงกำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งมาตรฐานการเรียนรู้ต้องระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ (ด้านความรู้) สิ่งที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ (ด้านทักษะ) คุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ (ด้านคุณลักษณะ) เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

นอกจากนี้มาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่าต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไรที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด

การพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์สำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับ

หรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

แนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียน ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

(Moderate Class, More Knowledge)

1. **หลักสูตร** ยืนยันกับผู้ปกครอง นักเรียน และครูว่าจะไม่มีการเปลี่ยนหลักสูตร แต่จะใช้วิธีปรับปรุงใน 2 ส่วน คือ เนื้อหาภายในแต่ละวิชาที่มีความซ้ำซ้อนจะต้องตัดออกไปโดยไม่ให้ส่งผลกระทบต่อตัวชีวิต ซึ่งได้มีการหารือร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) ในฐานะผู้จัดการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ หรือ NT (National Test) และการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน หรือ O-NET (Ordinary National Educational Test) แล้ว ดังนั้นการปรับโครงสร้างเวลาเรียนทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาใหม่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ระดับประถมศึกษา เดิมกำหนดเวลาเรียนไว้ไม่น้อยกว่า 1,000 ชั่วโมงต่อปี แต่ในความเป็นจริงใช้เวลาเรียนจริง 1,200-1,400 ชั่วโมงต่อปี จึงจะปรับโครงสร้างเวลาเรียนในห้องเรียนใหม่ ไม่นเกิน 1,000 ชั่วโมงต่อปี หรือ 22 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เพื่อให้มีการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้เรียนในชั่วโมงที่เหลือ 8-13 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เดิมกำหนดเวลาเรียนไว้ไม่น้อยกว่า 1,200 ชั่วโมงต่อปี แต่ในความเป็นจริงใช้เวลาเรียน 1,400 ชั่วโมงต่อปี จึงจะปรับโครงสร้างเวลาเรียนในห้องเรียนใหม่ ไม่นเกิน 1,200 ชั่วโมงต่อปี หรือ 27 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะผู้เรียนในชั่วโมงที่เหลือ 8 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

2. กระบวนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งจะแบ่งการดำเนินงาน ออกเป็น 3 ส่วน

รูปแบบ/วิธีการจัดการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการได้ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของเบนจามิน บลูม และคณะ (Bloom et al, 1956) ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน ซึ่งได้จำแนกจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) หรือสมองที่จะต้องฝึกให้เด็กรู้จักคิดตามหลักการการพัฒนสมองของเด็กแต่ละช่วงวัย 2) ด้านเจตพิสัย (Affective Domain) หรือหัวใจ ที่จะต้องปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ความมีวินัย ความเป็นชาติไทย รักสถาบันพระมหากษัตริย์ รู้จักสิทธิและหน้าที่ฝึกให้มีทัศนคติที่ถูกต้อง และ 3) ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) หรือ ทั้งร่างกาย ก็คือการฝึกให้มีทักษะ

จากการปฏิบัติสอดคล้องกับแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการที่ต้องการจะผลิตกำลังสายอาชีวศึกษาเพิ่มขึ้น ทำให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่อาจจะไปเรียนต่อสายอาชีวะมีกระบวนการได้เรียนรู้ตัวเอง นอกจากนี้ทฤษฎีดังกล่าวยังสอดคล้องกับพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เกี่ยวกับองค์ 4 แห่งการจัดการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย พุทธิศึกษา จริยะศึกษา หัตถศึกษา และพลศึกษา โดยมีรูปแบบ/วิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมนอกห้องเรียน แบ่งเป็น 3 หมวด คือ

1. **สร้างเสริมสมรรถนะและการเรียนรู้** ซึ่งมีกลุ่มกิจกรรมพัฒนาด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี การเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ อาทิ กิจกรรมสนุกกับภาษาไทย หุ่นยนต์วิเศษ กลคณิตศาสตร์ เทียวไกลไร้พรมแดน นิทานหรรษา เป็นต้น

2. **สร้างเสริมคุณลักษณะและค่านิยม** ซึ่งมีกลุ่มกิจกรรมปลูกฝังค่านิยมและจิตสำนึก การทำประโยชน์ต่อสังคม ปลูกฝังความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ปลูกฝังและสร้างความภาคภูมิใจในความเป็นไทย อาทิ กิจกรรมมือปราบขยะ ตามรอยพ่อ ลูกเสือเนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ ภูมิใจในบ้านเกิด เป็นต้น

3. สร้างเสริมทักษะการทำงาน การดำรงชีพ และทักษะชีวิต ซึ่งมีกลุ่มกิจกรรมตอบสนองความสนใจ ความถนัด และความต้องการของผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกการทำงาน ทักษะทางอาชีพ และอยู่อย่างพอเพียง พัฒนาความสามารถด้านการใช้ทักษะชีวิต

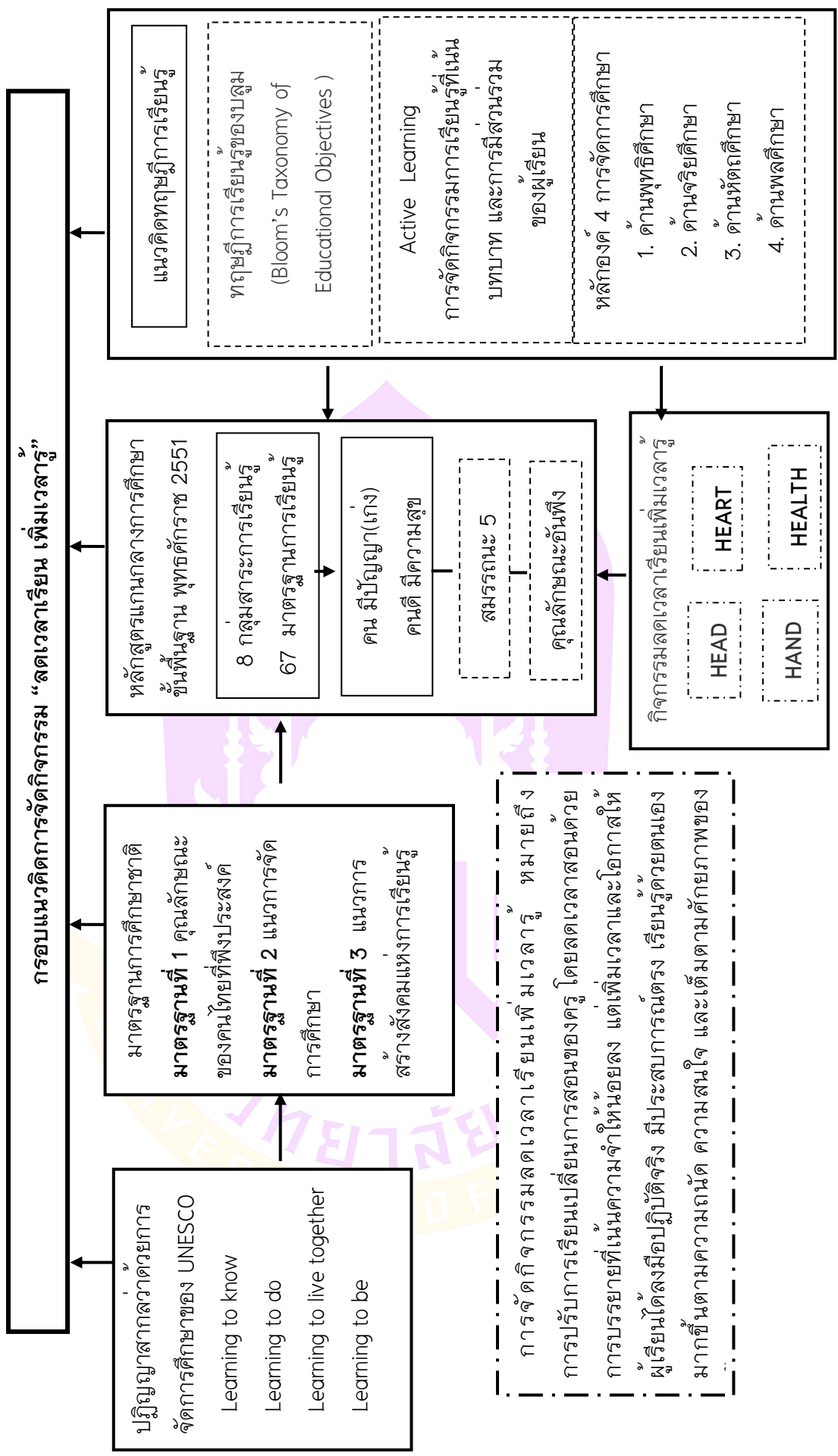
กรอบแนวคิดการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

การจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” เป็นการส่งเสริมการดำเนินการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เป็นการเน้นย้ำการจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมยุคศตวรรษที่ ๒๑ ได้อย่างมีความสุข

การดำเนินการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” อาศัยกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาหลายประการ ได้แก่ ปฏิญญาสากลว่าด้วยการจัดการศึกษาของ UNESCO มาตรฐานการศึกษาชาติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้

ผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” จำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นความเชื่อมโยงสัมพันธ์ของสาระสำคัญของเรื่องต่าง ๆ ตามกรอบแนวคิดในแผนภาพ

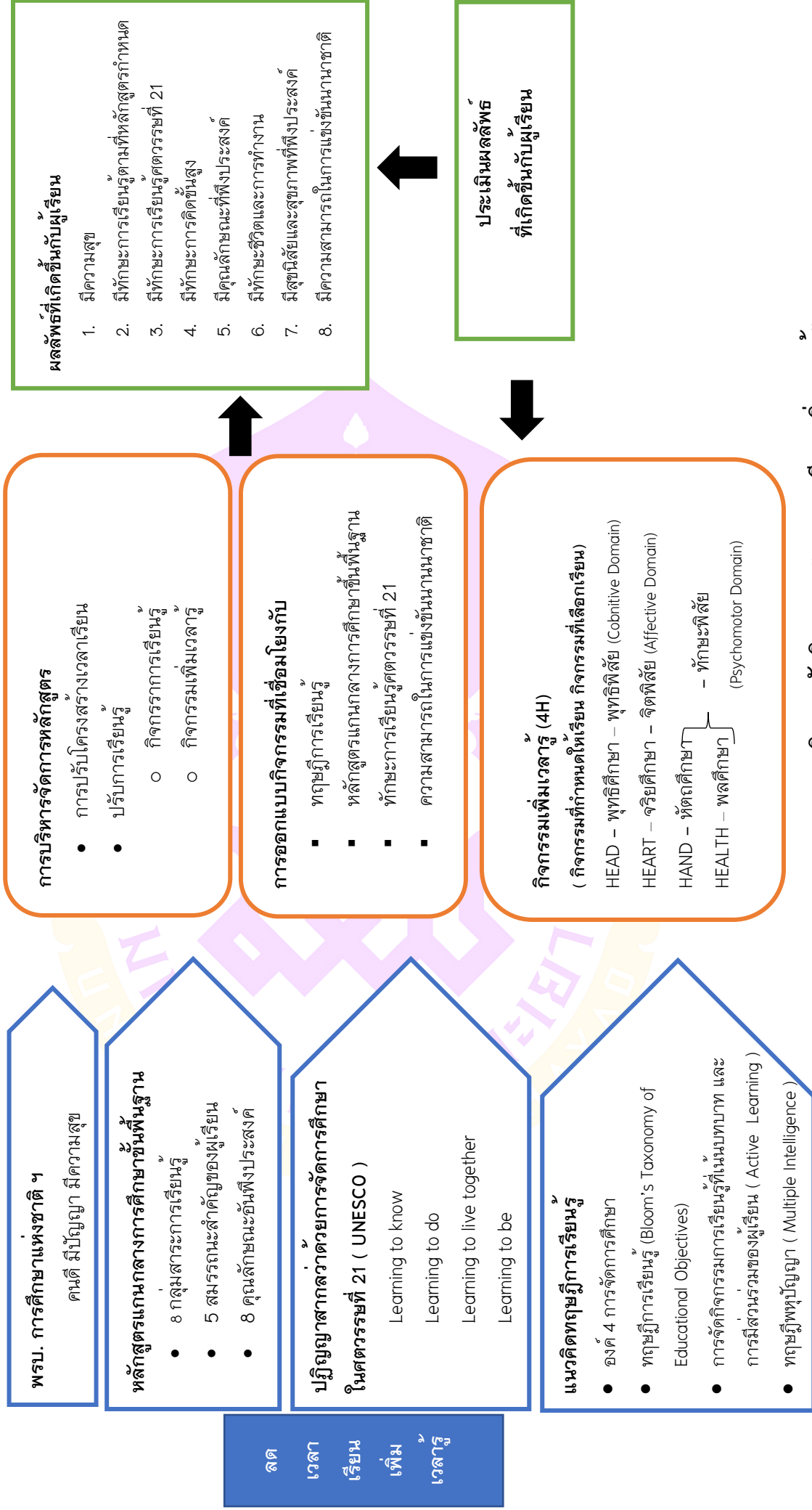

ภาพ 2 กรอบแนวคิดการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

ที่มา: คู่มือการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เป้าหมาย

กระบวนการ

ภาพ 3 กรอบแนวคิดการจัดการจัดการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

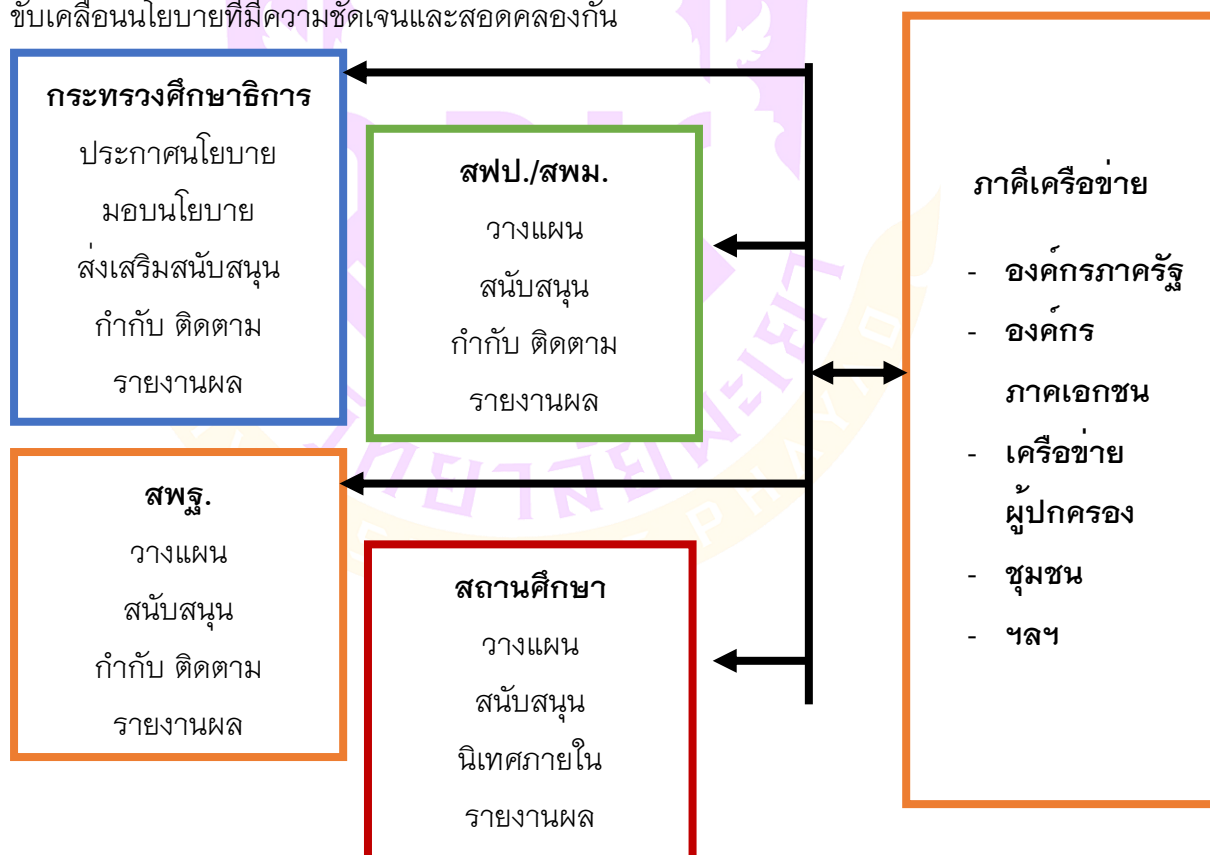
ที่มา: คู่มือการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การขับเคลื่อนนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

กระทรวงศึกษาธิการกำหนดนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหาร จัดการเวลาเรียนตามโครงสร้างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาครบทั้ง 4Hs (HEAD, HAND, HEART, HEALTH) มีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พร้อมสำหรับการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 และมีความสามารถในการแข่งขันระดับนานาชาติ การดำเนินงานตามนโยบายให้ประสบความสำเร็จจึงต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ และเอกชน

กลไกการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ

การขับเคลื่อนนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมนั้น กระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้ขับเคลื่อนนโยบาย และมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ร่วมมือ สนับสนุนการดำเนินงาน เกิดเป็นกลไกการขับเคลื่อนนโยบายที่มีความชัดเจนและสอดคล้องกัน

ภาพ 4 กลไกการขับเคลื่อนนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สู่การปฏิบัติ

ที่มา: คู่มือการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

งานศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษา ประสิทธิภาพการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติ ผู้ศึกษามีคำถามการวิจัย คือ แนวทางการดำเนินงานตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้เพื่อให้ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิผลมากที่สุดอย่างไร

จากคำถามข้างต้น ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย โดยแบ่งหัวข้อการศึกษาค้นคว้าออกเป็น 4 ส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ คือ 1. ผู้บริหาร 2. ครูผู้สอน 3. นักเรียน และ 4. ผู้ปกครอง มีรายละเอียดดังนี้

ประเด็นที่ 1 ผู้บริหาร เป็นผู้นำการขับเคลื่อนนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ในการดำเนินงาน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และธีระดาภิบาล (2559) ศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 พบว่าการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ผู้บริหารมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีการส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวก จัดสภาพแวดล้อม และมีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เพียงพอต่อความต้องการ จัดการเรียนรู้การสอนด้วยกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงตรงตามเนื้อหา เหมาะสมกับนักเรียนและบริบทของโรงเรียน ด้านการวัดผลประเมินผลด้วยรูปแบบที่หลากหลายสอดคล้องกับ ทฤษฎีระบบ System Theory

เช่นเดียวกับ คมสรพร บุญประโคน และวรวัฒน์ พรหมเด่น (2561) ศึกษาการดำเนินการบริหารการจัดการจัดการกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” มีการศึกษาทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการส่งเสริม 2. ด้านการดำเนินกิจกรรม และ 3. ด้านการควบคุมคุณภาพ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นตรงกันเกี่ยวกับการดำเนินการบริหารการจัดการจัดการกิจกรรม มีการนำนโยบายลงสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง ส่งผลให้การประเมินด้านการดำเนินการบริหารการจัดการจัดการเรียนการสอนมีผลประเมินอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ซึ่งผู้บริหารและครูที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการบริหารจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวนโยบายไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะ ผู้บริหารและครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการบริหารจัดการกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ตรงกัน โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้รับนโยบายลงมาปฏิบัติ มีความคาดหวังไว้มิสูงมาก ส่วนครูเป็นผู้รับนโยบายจากผู้บริหารและเป็นผู้ปฏิบัติภายใต้การดูแลของผู้บริหารสถานศึกษา และเปรียบเทียบผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการบริหารการจัดการจัดการกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” มีความคิดเห็นแตกต่างกัน เนื่องด้วยความพร้อม

ทางด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการส่งเสริมและด้านการดำเนินกิจกรรมทั้งนี้อาจเป็นเพราะขาดงบประมาณในการส่งเสริมการดำเนินงาน ครูขาดความตระหนักในการส่งเสริมกิจกรรม สถานที่ในการจัดกิจกรรมเหมาะสม อุปกรณ์ไม่เพียงพอกับกิจกรรม และการจัดกิจกรรม 4Hs ที่ไม่มีความหลากหลายและตรงตามความสนใจของผู้เรียน

สอดคล้องกับ สะณี แกละมงคล (2559) พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติงานตามบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนนําร่องเพื่อขับเคลื่อนนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ผู้ปฏิบัติจริงในโรงเรียน ซึ่งมีความจำเป็นอย่างมากในการบริหารจัดการโรงเรียนตามนโยบาย โดยเริ่มจาก

1. การจัดเวทีเสวนาทบทวนหลังการปฏิบัติงาน
2. การจัดสรรอำนาจความสะดวกต่าง ๆ ให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน
3. การนำผลหลังการปฏิบัติมาทบทวนและประเมินผลเพื่อนำไปพัฒนาโครงการอย่างต่อเนื่อง
4. มีการนิเทศ กำกับ ติดตามอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
5. การประสานกับหน่วยงานภายนอก ชุมชน หรือแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่เข้ามา มีส่วนเกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปพร้อมกับสถานศึกษา

สุกัญญา งามบรรจง (2559) ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ผ่านกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ผ่านกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบ ได้แก่ 1. หลักการ 2. วัตถุประสงค์ 3. กระบวนการจัดการเรียนรู้ 4. การวัด และประเมินผล 5. ปัจจัยสนับสนุน และ 6. เงื่อนไขสำคัญในการนำรูปแบบไปใช้ ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 เกิดแรงบันดาลใจ ขั้นที่ 2 เลือกสนใจตามถนัด ขั้นที่ 3 เป้าหมายชัดปฏิบัติตามแผน ขั้นที่ 4 สะท้อนแก่นการเรียนรู้ และ ขั้นที่ 5 การยกระดับสู่คุณภาพ

ซึ่งแตกต่างจาก สุธิตา ศรีปลั่ง และคณะ (2559) ศึกษาการประเมินการบริหารโครงการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนนําร่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 พบว่า 1. การประเมินบริบทของการบริหาร โครงการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โรงเรียนนําร่องดีมาก ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนมีแผนงานโครงการ/กิจกรรม สู่

การปฏิบัติ ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ที่ทักษะในการคิดวิเคราะห์ได้อย่างเหมาะสม ทั้ง ด้านวิชาการ ด้านปฏิบัติ 2. การประเมินปัจจัยนำเข้าของการบริหารโครงการลดเวลาเรียนเพิ่ม เวลาครู ผู้บริหารสถานศึกษาอำนวยความสะดวก ปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยต่าง ๆ ให้มีความ พร้อมในการปฏิบัติ ครูและบุคลากรของโรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจการดำเนินงาน มี แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อ แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลมีเอื้อต่อการจัดการเรียน 3. การประเมินด้านกระบวนการ สถานศึกษาวิเคราะห์นโยบาย คู่มือการบริหารจัดการเวลาเรียน “ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้” กำหนดตัวชี้วัดภาพความสำเร็จของการบริหารจัดการเวลาเรียนของ โรงเรียน และวิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและนำไปใช้หลักสูตรระดับชั้นเรียน 4. การประเมินด้านผลผลิต นักเรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ มีความสามารถด้านการสื่อสาร และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อีกทั้งนักเรียนมีความสามารถ ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี

ประเด็นที่ 2 ครูผู้สอน เป็นผู้จัดการเรียนรู้ และจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างหลากหลาย ได้แก่ ดร.อนุสร หงษ์ขุนทด (2558) ศึกษาการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โดยใช้แนวทางการเรียนรู้แบบผสมผสาน พบว่ากรอบแนวทางนโยบายจากต้น สังกัดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนต่าง ๆ ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็น ไม่แตกต่างกันในหลักการและหวังว่านโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้จะสามารถสร้างประโยชน์ เป็นอย่างยิ่งกับผู้เรียนโดยตรง เนื่องจากแนวคิดนี้การลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้เป็นแนวทางที่ ความสอดคล้องกับการเรียนรู้ของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยนโยบายเน้นไปความอิสระใน การเรียนของผู้เรียนเป็นหลัก และผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการเรียนรู้เป็นทีม หรือจากกลุ่มเพื่อนมากขึ้น ซึ่งการเรียนรู้ลักษณะนี้จะส่งผลให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข โดยมีการดำเนินงานตามนโยบาย คือ 1. เริ่มจากมีกิจกรรมเป็นทางเลือกเพื่อตอบสนองความ สนใจ ความถนัดของผู้เรียนอย่างหลากหลาย 2. เริ่มการเรียนรู้จากหลักการ สร้างความรู้ผ่าน กระบวนการและกิจกรรมต่าง 3. เริ่มลงมือปฏิบัติและสร้างความรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่น อิสระ และปลอดภัย 4. ปรับบทบาทครูจากการเป็นผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะ และ 5. ผู้สอนควรใช้วิธีการ ประเมินผลที่หลากหลายและเป็นการประเมินตามสภาพจริง วิเคราะห์คุณภาพและพัฒนาการ ของผู้เรียนมากกว่าการประเมินผู้เรียนจากการสอนเท่านั้น

สอดคล้องกับ สุกัญญา งามบรรจง (2559) ศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัด กระบวนการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ผ่านกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้

พบว่า ครูผู้สอนดำเนินการพัฒนารูปแบบการจัดการกระบวนการเรียน โดยมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีการพัฒนามาจากแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความสุข ทฤษฎีเซลล์กระจกเงาทฤษฎียู (Theory-U) ทฤษฎีพัฒนาการทางเซาร์บ์ปัญญา การสอนแบบสรรค์สร้างเป็นฐาน (Creativity-based learning) แบบการเรียนรู้ (learning style) และการประเมินเพื่อการเรียนรู้ นอกจากนี้กระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้ โดยเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ตามแบบการเรียนรู้ของตนเอง เกิดการเรียนรู้ที่มีความสุข การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยบรรยากาศแห่งความรัก สร้าง นิสัยให้ผู้เรียนช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่นและการร่วมกันคิดร่วมกันทำใ้มากกว่าการฟังพาผู้อื่น เป็นการสร้างความสัมพันธ์แบบฟังพาอาศัยซึ่งกันและกัน อันเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมที่พึงปรารถนา การจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรม ผักผ่อนด้วยตนเอง เน้นการจัดประสบการณ์ให้นักเรียนตามแบบการเรียนรู้ที่ผู้เรียนถนัด

เช่นเดียวกับ กมลรัตน์ และคณะ (2559) ศึกษาแนวคิดและการประยุกต์การลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ในการศึกษาพยาบาล ซึ่งพบว่าความสำคัญอยู่ที่แนวคิดการสอนน้อยเรียนรู้มากสอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศไทย หากแต่การนำมาสู่การปฏิบัติยังคงเป็นค่อยไป จึงยังคงต้องพัฒนาต่อเนื่องให้มีการปรับเปลี่ยนได้อย่างเป็นรูปธรรม ปัจจัยที่สำคัญที่จะช่วยส่งเสริมกระบวนการดังกล่าวต้องเริ่มที่การปรับทัศนคติของผู้สอน เนื่องจากมีบทบาทสำคัญ คือ การจัดสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการค้นหาความรู้ของนักเรียน และการปรับบทบาท จากครูผู้สอนเป็นผู้เอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้ แต่เมื่อจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีดังกล่าวมาแล้ว ก็ต้องเชื่อว่าวิธีเหล่านั้นจะช่วยฝึกฝนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้จริง ต้องสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นทั้งในตัวผู้เรียนและผู้สอน โดยเชื่อในกระบวนการเรียนรู้มากกว่าการจดจำเนื้อหาความรู้ ไม่เช่นนั้นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ออกแบบไปนั้น แทนที่จะเกิดประโยชน์ แต่กลับเป็นการเพิ่มภาระให้ผู้เรียน นอกจากนั้นบทบาทที่สำคัญอีกประการหนึ่งของครูผู้สอน คือ การจัดหาสื่อการเรียนรู้ที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริง หรือประสบการณ์จริง ที่จะกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนอยากเรียนรู้ การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลาย มีความปลอดภัย มีความสุขที่จะค้นคว้าหาความรู้

ณัชมา ยิวโสภีร์ (2559) ศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โรงเรียนบดินทรเดชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 2 พบว่า 1. ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจแตกต่างกัน โดยครูผู้สอนเพศชายมีความพึงพอใจมากกว่าครูผู้สอนเพศหญิง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนเพศชายจะได้รับมอบหมายให้ทำงานในด้านกิจกรรมมากกว่าครูผู้สอนเพศหญิง ดังนั้นครูผู้สอนเพศชาย

จึงมีบทบาทและมีความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมค่อนข้างมาก เพราะ เป็นผู้ปฏิบัติโดยตรง ส่วนครูผู้สอนเพศหญิงอาจจะมีบทบาทในรูปของคณะกรรมการ ในการดำเนินงาน ประสพการณ์การครูผู้สอนต่อการจัดกิจกรรมมีความพึงพอใจกัน โดยครูที่มีประสบการณ์ ปฏิบัติมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ 6-10 ปี ทั้งนี้เนื่องจาก ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์มากกว่ามีการวางแผนการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่หลากหลาย และมีประสบการณ์มากกว่าในแต่ละสาขาวิชา รวมไปถึงการทำงานเป็นทีม และวิสัยทัศน์ของ ครูที่มีประสบการณ์มากกว่า

ซึ่งสอดคล้องกับ สุธิดา ศรีปลั่ง และคณะ (2559) พบว่า ครูผู้สอนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” อยู่ในระดับมาก เนื่องจากครูส่งเสริมให้นักเรียน เกิดความกระตือรือร้นและเรียนรู้ได้ด้วยตนเองมากกว่าการเรียนรู้จากการทำแบบฝึกและการท่องจำ ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียนรู้ มีกำลังใจในการเรียนรู้ และครู ส่งเสริมให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน

ประเด็นที่ 3 นักเรียน เป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ตามตารางเรียน และวิธีการเรียนรู้อันที่กำหนด อย่างกระตือรือร้นและสนองตอบต่อกิจกรรมเต็มตามศักยภาพและขีดความสามารถของตนเอง ได้แก่ สุธิดา ศรีปลั่ง และคณะ (2559) พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” อยู่ในระดับมาก เนื่องจากนักเรียนได้ฝึกฝน พัฒนาเพิ่มพูนความสามารถของตนเองอย่างต่อเนื่อง นักเรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรมตามตารางเรียนที่จัดให้หลากหลาย วิธีการเรียนรู้ที่กำหนดอย่างกระตือรือร้น นักเรียนสนองตอบต่อกิจกรรมเต็มตามศักยภาพ และขีดความสามารถของตนเอง และได้เรียนรู้ด้วยความสุข

เช่นเดียวกับ สุธิดา ศรีปลั่ง และคณะ (2559) ประเมินความยั่งยืน พบว่า ด้านการพัฒนาการของนักเรียน นักเรียนฝึกฝน พัฒนาเพิ่มพูนความสามารถของตนเองอย่างต่อเนื่อง นักเรียนมีพัฒนาการด้านการเรียน การติดต่อสื่อสารกันระหว่างบุคคล ชุมชน เห็นได้จาก ปฏิบัติการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความกระตือรือร้น สนุกสนาน รู้จักคิดวิเคราะห์ ด้านความเชื่อมโยงระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง ทั้งบ้าน วัด สถานประกอบการ สถานการณ์ราชการ และหน่วยงานอื่น ๆ เป็นการสร้างความเข้มแข็งในชุมชน โครงการจึงมีการดำเนินอย่างต่อเนื่อง ในปีการศึกษา 2559

รวีวรรณ พาชัย (2560) ศึกษาปัญหาโครงการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนสุวรรณพิท ยาคม พบว่าปัญหาในการดำเนินโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีปัญหามากที่สุด คือ ด้านการบริหาร

เวลาในการจัดกิจกรรม ซึ่งเป็นผลมาจากบริบทของโรงเรียนในการจัดบริหารเวลาเรียนให้เพียงพอต่อความต้องการ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2558) การดำเนินนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ว่าในปัจจุบันนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และสามารถเรียนรู้ได้ทุกแห่งทุกเวลา ครูผู้สอนต้องปรับวิธีการจัดการเรียนรู้ โดยการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวิธีการที่หลากหลาย เรียนรู้จากกิจกรรมการปฏิบัติจริง

ประเด็นที่ 4 ผู้ปกครอง เป็นผู้ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาดำเนินกิจกรรมตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” พร้อมทั้งสนับสนุนผู้เรียนในการปฏิบัติกิจกรรมและร่วมชื่นชมผลงานของผู้เรียนและสถานศึกษา ได้แก่ ญัฐณี ศิริพร (2560) ศึกษาการประเมินโครงการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โรงเรียน โนนพูนวิทยาคม อำเภอไพรีบึง จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการอยู่ในระดับมาก โดยได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยความสุข และมีส่วนร่วมในการปลูกจิตสำนึกการทำประโยชน์ต่อสังคมให้แก่เด็กนักเรียน และมีโอกาสให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการพัฒนาเด็กนักเรียน

สอดคล้องกับ สุธิดา ศรีปลั่ง และคณะ (2559) ประเมินความยั่งยืน พบว่า การดำเนินโครงการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” จะมีความยั่งยืนหากมีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณที่ใช้ในการจัดกิจกรรม ซึ่งในโรงเรียนที่มีขนาดเล็กมีงบประมาณในการจัดกิจกรรมน้อย ทำให้มีผลต่อการจัดกาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ การจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ควรมีการทบทวนปรับปรุงข้อกำหนดต่าง ๆ ของหลักสูตรที่เป็นข้อจำกัดในการจัดทำหลักสูตรลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องเวลาเรียน ในส่วนของเวลาเรียนเพิ่มเติมจากในช่วงมิถุนายน ควรมีการติดตามผลการจัดกิจกรรมเป็นระยะสม่ำเสมอ เพื่อให้ทราบจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรค เพื่อให้คำแนะนำข้อมูลย้อนกลับและให้การช่วยเหลือได้ทัน เพื่อให้เด็กนักเรียนได้รับความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ส่วนครูผู้สอนต้องรายงานผลการจัดกิจกรรมตามสภาพจริง เพื่อทราบถึงปัญหาที่แท้จริง ไม่เพียงแต่ประเมินให้ผ่านไปเท่านั้น ด้านการพัฒนาการของนักเรียน นักเรียนฝึกฝน พัฒนาเพิ่มพูนความสามารถของตนเองอย่างต่อเนื่อง นักเรียนมีพัฒนาการด้านการเรียน การติดต่อสื่อสารกันระหว่างบุคคล ชุมชน เห็นได้จากปฏิบัติการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความกระตือรือร้น สนุกสนาน รู้จักคิดวิเคราะห์ ด้านความเชื่อมโยงระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง ทั้งบ้าน วัด สถานประกอบการ สถานที่ราชการ และหน่วยงานอื่น ๆ เป็นการสร้างความเข้มแข็งในชุมชน โครงการจึงมีการดำเนินอย่างต่อเนื่อง ในปีการศึกษา 2559

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่านโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” เป็นการเน้นไปที่ความอิสระในการเรียนของผู้เรียนเป็นหลัก ซึ่งจะต้องมี 4 องค์ประกอบหลักที่สำคัญในการขับเคลื่อนกระบวนการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ให้ประสบผลสำเร็จ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอน ผู้เรียนและผู้ปกครองที่จะต้องเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำผลจากการเรียนหรือจากกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้มาวิเคราะห์ เพื่อค้นหาปัญหาหรือรับนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงกิจกรรมที่กำลังจะมาถึงในครั้งต่อไป และเพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการเวลาเรียนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่จะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนในกิจกรรมครั้งต่อไป ในส่วนของการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามนโยบายนั้น สิ้นสุดแล้ว ศักยภาพของแต่ละสถานศึกษา ผู้สอน และความต้องการของผู้เรียนที่จะเป็นตัวกำหนดว่าควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใดบ้างเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “ประสิทธิผลการนํานโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาโรงเรียนเขตอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา” เป็นการศึกษาวิจัยแบบผสานวิธีเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการนํานโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติของโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา
2. เพื่อศึกษาปัญหา และอุปสรรคที่มีผลต่อประสิทธิผลของการนํานโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติของโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยาโดยภาพรวมของการกำหนดวิธีการวิจัย ที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัย อันประกอบไปด้วย

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 กลุ่มประชากร

สำหรับประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับที่สำคัญในการนํานโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติโดยตรงในเขตพื้นที่อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา นั่นคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครอง หลังจากการทราบข้อมูลเบื้องต้น ได้มีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามปัจจัยที่สามารถส่งผลต่อการนํานโยบายไปปฏิบัติ ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 การจัดประเภทกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนํานโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติ			
สถานศึกษา	ขนาดสถานศึกษา	เขตที่ตั้งสถานศึกษา	งบประมาณจากรัฐ -	
	(เล็ก กลาง ใหญ่)	(ในเมือง - นอกเมือง)	งบประมาณต้นสังกัด	
ผู้บริหาร	อายุ	เพศ	ทัศนคติ	การบริหารจัดการ
	ประสบการณ์ทำงาน ระดับการศึกษา			

กลุ่มตัวอย่าง	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติ				
ครูผู้สอน	เพศ	อายุ	วิชาสอน	วิธีการสอน	ประสบการณ์ทำงาน
	ทัศนคติ	ระดับการศึกษา			

กลุ่มตัวอย่าง	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติ				
นักเรียน	เพศ	อายุ	ความสนใจ	ความคิด	ผู้ปกครอง
	เป้าหมาย	ค่านิยม	ผลการเรียน		

กลุ่มตัวอย่าง	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติ					
ผู้ปกครอง	เพศ	อายุ	อาชีพ	รายได้	การสนับสนุน	ระดับการศึกษา

ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลและทราบถึงนัยของแนวคิดในทางทฤษฎีและปฏิบัติ หรือ กลไกที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปปฏิบัติ จำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 2 กลุ่มประชากร

ลำดับที่	ตำบล	โรงเรียน	ขนาด	ผู้บริหาร	ครู	นักเรียน	ผู้ปกครอง
1	แมต้ำ	เทศบาล 2 (แมต้ำ ตรุณเวทย์)	ใหญ่	2	45	691	
2	แมปืม	บ้านห้วยบง	กลาง	2	20	97	
3	บ้านใหม่	บ้านใหม่	เล็ก	2	7	73	
4	ท่าจำปี	บ้านต้าเหลา	เล็ก	2	6	23	
5	ทาวังทอง	บ้านศาลา	เล็ก	2	8	60	
6	จำป่าหวาย	บ้านจำป่าหวาย	กลาง	2	18	140	
7	บ้านตอม	บ้านรองท่า	กลาง	2	19	167	
8	สันปามวง	สันปามวง	เล็ก	2	8	40	140
9	บ้านต้า	บ้านต้าพระแล	เล็ก	2	15	119	
10	บ้านตุน	ฟากกวานวิทยาคม	กลาง	2	50	597	
11	บ้านสาบ	บ้านสาบ	เล็ก	2	12	105	
12	แมกา	อนุบาลเมืองพะเยา บ้านโทกหวาก	เล็ก	2	17	232	
13	แมนาเรือ	บ้านแมนาเรือใต้	เล็ก	2	11	91	
14	แมใส	ชุมชนบ้านแมใส	กลาง	2	17	209	
15	เวียง	เทศบาล 6 (ครูบาอิน ไตรัฐประชาอุทิศ)	กลาง	2	34	370	
รวม (คน)				30	287	3014	140

เนื่องจากกลุ่มประชากรของผู้ปกครองนักเรียน ผู้ศึกษาไม่ทราบจำนวนประชากร เนื่องจากมีจำนวนมาก จึงคำนวณกลุ่มประชากร โดยวิธีการคำนวณดังต่อไปนี้

$$n = \frac{P(1 - P)Z^2}{e^2}$$

กำหนดให้ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

P = สัดส่วนของประชากรที่ผู้วิจัยจะสุ่ม เท่ากับ .10

Z = ระดับความมั่นใจที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

Z มีค่าเท่ากับ 1.96 ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (ระดับ .05)

e = สัดส่วนของความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ 5% (0.05)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา 30 คน ครูผู้สอน 167 คน นักเรียน 353 คน และผู้ปกครอง 140 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างจะกระจายออกไปในเขตอำเภอเมืองพะเยา กลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่ ได้แก่ ครูผู้สอน และนักเรียน จึงใช้การสุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และที่ระดับความคลาดเคลื่อน 5 % โดยวิธีการคำนวณดังต่อไปนี้

สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

กำหนดให้ n = ขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษา

e = ความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม กำหนดให้คลาดเคลื่อนได้ 0.05

กลุ่มตัวอย่างของครูผู้สอนแต่ละกลุ่มมีจำนวนประชากรไม่เท่ากัน ดังนั้นจึงมีการคำนวณกลุ่มตัวอย่างเป็นค่าเฉลี่ยให้ได้ครบตามขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ได้คำนวณไว้

สูตรการคำนวณค่าเฉลี่ยขนาดกลุ่มตัวอย่างแบ่งตามเขตพื้นที่

$$\bar{X} = \frac{N \times n}{N}$$

กำหนดให้ n = ขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษา

จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 3 กลุ่มตัวอย่างประชากรแบ่งตามเขตพื้นที่อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา

ลำดับ ที่	ตำบล	โรงเรียน	กลุ่มตัวอย่าง			
			ผู้บริหาร	ครู	นักเรียน	ผู้ปกครอง
1	แม่ต้า	เทศบาล 2 (แม่ต้าครุฑเวช)	2	26	81	
2	แม่ปืม	บ้านห้วยบง	2	12	11	
3	บ้านใหม่	บ้านใหม่	2	4	9	
4	ท่าจำปี	บ้านต้าเหล่า	2	3	7	
5	ท่าวังทอง	บ้านศาลา	2	5	7	
6	จำป่าหวาย	บ้านจำป่าหวาย	2	10	16	
7	บ้านตอม	บ้านร่องห้า	2	11	20	
8	สันป่าม่วง	สันป่าม่วง	2	5	5	140
9	บ้านต้า	บ้านต้าพระแล	2	9	14	
10	บ้านดุน	ฟากกว๊านวิทยาคม	2	29	70	
11	บ้านสา	บ้านสา	2	7	12	
12	แม่กา	อนุบาลเมืองพะเยาบ้านโทกหวาก	2	10	27	
13	แม่ณาเรือ	บ้านแม่ณาเรือใต้	2	6	11	
14	แม่ใส	ชุมชนบ้านแม่ใส	2	10	24	
15	เวียง	เทศบาล 6 (ครูบาอินไตรัฐประชาอุทิศ)	2	20	43	
รวมทั้งหมด			30	167	353	140

ตาราง 4 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเครื่องมือเก็บข้อมูล

ลำดับ ที่	ตำบล	โรงเรียน	กลุ่มตัวอย่าง							
			กลุ่มตัวอย่างที่ใช้แบบสอบถาม		กลุ่มตัวอย่างที่ใช้แบบสัมภาษณ์		กลุ่มตัวอย่างที่ใช้แบบสัมภาษณ์			
			ผู้บริหาร	ครู	นักเรียน	ผู้ปกครอง	ผู้บริหาร	ครู	นักเรียน	ผู้ปกครอง
1	แม่ต๋ำ	เทศบาล 2 (แม่ต๋ำศรีนครินทรวิโรฒ)	1	18	57	1	1	8	24	
2	แม่ปืม	บ้านห้วยบง	1	8	8	1	1	4	3	
3	บ้านใหม่	บ้านใหม่	1	2	6	1	1	2	3	
4	ท่าจำปี	บ้านต๋ำเหล่า	1	2	5	1	1	1	2	
5	ท่าวังทอง	บ้านศาลา	1	3	5	1	1	2	2	
6	จำป่าหวาย	บ้านจำป่าหวาย	1	7	11	1	1	3	5	
7	บ้านตอม	บ้านร่องท่า	1	8	14	1	1	3	6	
8	สันป่าม่วง	สันป่าม่วง	1	3	3	1	1	2	2	42
9	บ้านต๋ำ	บ้านต๋ำพระแล	1	6	10	1	1	3	4	
10	บ้านต้น	พากกวานวิทยาคม	1	20	49	1	1	9	21	
11	บ้านสง	บ้านสง	1	5	8	1	1	3	4	
12	แม่กา	อนุบาลเมืองพะเยาบานเทิงทวาก	1	7	19	1	1	3	8	
13	แม่นาเรือ	บ้านแม่นาเรือใต้	1	4	8	1	1	2	3	
14	แม่ไล่	ชุมชนบ้านแม่ไล่	1	7	17	1	1	3	7	
15	เวียง	เทศบาล 6 (ครูบาอินโถ้วรัฐประชาอุทิศ)	1	14	31	1	1	6	12	
รวม			15	117	247	15	98	50	106	42

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้ผู้ศึกษามุ่งศึกษาประสิทธิภาพการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติ ปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อประสิทธิภาพ ผู้ศึกษาใช้วิธีการศึกษารวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งมีที่มาของข้อมูล ดังนี้

2.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ

เป็นแหล่งข้อมูลที่ผู้ศึกษาลงพื้นที่ด้วยตนเองเพื่อให้ได้ข้อมูล ซึ่งมีการเก็บข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ที่จะครอบคลุมข้อมูลทั่วไป และคำถามที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติ และในการศึกษาครั้งนี้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 แบบ ได้แก่

2.1.1 แบบสอบถาม เป็นการออกแบบสอบถามที่คำถามจะครอบคลุมข้อมูลทั่วไป และคำถามเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปปฏิบัติ

2.1.2 แบบสัมภาษณ์จะเป็นแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเนื่องจาก มีความยืดหยุ่น และได้ข้อมูลตรงตามความต้องการของผู้ศึกษา โดยผู้ศึกษามีการวางแผนและเตรียมไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นขั้นตอน มีความเข้มงวดพอประมาณและคำถามในการสัมภาษณ์มีโครงสร้างแบบหลวม ๆ โดยเกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติและผลที่ได้กลับมาจากการดำเนินนโยบาย

1.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ

เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาทางเอกสารสำคัญและเอกสารที่จำเป็นสำหรับการศึกษานี้ เช่น วิทยานิพนธ์ หนังสือรายงานการปฏิบัติ บทความ หนังสือคู่มือการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติ เอกสารราชการที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติ เป็นต้น

การสร้างเครื่องมือที่ใช้สำหรับการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มี 2 แบบ ดังนี้

3.1 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง มีการเตรียมหัวข้อสัมภาษณ์และเตรียมตัวขั้นตอนการสัมภาษณ์ล่วงหน้า ผู้ศึกษาสร้างแบบสัมภาษณ์ขึ้นโดยเริ่มจากการศึกษาเอกสารหนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติผลการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” จากการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากทฤษฎีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ นำมาประยุกต์ในการสร้างคำถามให้มีเนื้อหาครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการศึกษา เนื่องจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มีความยืดหยุ่นสูง ผู้ศึกษาจึงได้สร้างแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 4 แบบ ตามกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครอง เพื่อให้ได้ข้อมูลมีความเที่ยงตรง สามารถตรวจสอบความสมเหตุสมผล และมีความสอดคล้องซึ่งกันและกัน ซึ่งข้อมูลที่ได้ในแต่ละกลุ่มตัวอย่างจะมีความแตกต่างกันออกไปตามบริบท

3.2 แบบสอบถาม เป็นการปรับคำถามให้เกิดความเข้าใจและสอดคล้องกับคำถามในแบบสัมภาษณ์ ซึ่งแบบสอบถามเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่ตรงกับหัวข้อที่ศึกษาเกี่ยวข้องกับนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” แบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลัก คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ประสิทธิภาพการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert's scale) ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง ประสิทธิภาพการนำนโยบายฯ ไปปฏิบัติ ระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง ประสิทธิภาพการนำนโยบายฯ ไปปฏิบัติ ระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง ประสิทธิภาพการนำนโยบายฯ ไปปฏิบัติ ระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง ประสิทธิภาพการนำนโยบายฯ ไปปฏิบัติ ระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง ประสิทธิภาพการนำนโยบายฯ ไปปฏิบัติ ระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการพิจารณาประสิทธิภาพการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติ ผู้ศึกษามีเกณฑ์เฉลี่ยในการอภิปรายผล ดังนี้

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

ประสิทธิผลการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติ สรุปเกณฑ์การแปลความหมายของข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้นได้ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21–5.00 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสิทธิผลการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติ ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41–4.20 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสิทธิผลการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติ ระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61–3.40 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสิทธิผลการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติ ระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81–2.60 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสิทธิผลการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติ ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00–1.80 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสิทธิผลการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติ ไม่มีประสิทธิผล

เมื่อสร้างแบบสอบถามและสัมภาษณ์เสร็จแล้ว ได้นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เสนอต่อประธานกรรมการและกรรมการผู้ควบคุมสารนิพนธ์ (IS) เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหาครอบคลุมตามกรอบแนวคิด ความเหมาะสมในการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษาและความชัดเจนในข้อความ และนำมาปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงและความถูกต้องของเนื้อหา และขอข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น จากนั้นเสนอต่อประธาน และกรรมการควบคุมปริญญาฯ พิจารณาตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อความถูกต้อง จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบใช้ (Try-out) กับบุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

หลังจากการตรวจสอบเครื่องมือ ผู้ศึกษาดำเนินการขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้เบื้องต้น ดำเนินการสัมภาษณ์และแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด ตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลและจำนวนแบบสอบถามที่กำหนดก่อนรับคืนด้วยตนเอง

การจัดทำข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการตรวจสอบข้อมูล

หลังจากผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ให้เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ จำเป็นอย่างมากที่จะต้องมีการตรวจสอบข้อมูล เพื่อการวิจัยมีความน่าเชื่อถือ เกิดความมั่นใจ ความไว้วางใจในคุณภาพของงานวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ศึกษาจึงทำการตรวจสอบข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยวิธีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนนำไปวิเคราะห์ คือ การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (triangulation) ซึ่งการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (triangulation) มีวิธีการตรวจสอบ 3 วิธี ดังนี้

1. การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data triangulation) วิธีการตรวจสอบ คือ การตรวจสอบแหล่งของข้อมูล แหล่งที่จะพิจารณาในการตรวจสอบ ได้แก่ แหล่งเวลา แหล่งสถานที่ และแหล่งบุคคลที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ถ้าข้อมูลต่างเวลากันจะเหมือนกันหรือไม่ ถ้าข้อมูลต่างสถานที่จะเหมือนกันหรือไม่ และถ้าบุคคลผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนไปข้อมูลจะเปลี่ยนหรือไม่

2. การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (Investigation triangulation) โดยตรวจสอบว่าผู้วิจัยแต่ละคนจะได้ข้อมูลแตกต่างกันอย่างไร โดยเปลี่ยนตัวผู้สังเกต แทนที่จะใช้ผู้วิจัยคนเดียวกันสังเกตโดยตลอด ในกรณีที่ไม่แน่ใจในคุณภาพของผู้รวบรวมข้อมูลภาคสนาม ควรเปลี่ยนให้มีผู้วิจัยหลายคน

3. การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (Methodological triangulation) โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างกันเพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน กล่าวคือ ใช้วิธีการสังเกตควบคู่กับการซักถาม

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพไม่ใช้สถิติช่วยในการวิเคราะห์ นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) และนำไปประกอบการอภิปรายผลการศึกษาพร้อมกับผลการศึกษาเชิงปริมาณ เพื่อให้เกิดความชัดเจนของผลการศึกษาในครั้งนี้อย่างขึ้น มีการนำทฤษฎีทางด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติของแวนฮอร์น และมิเตอร์ (Van Horn และ Meter) และทฤษฎีแนวคิดการประเมินของ แดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม

(Danial. L. Stufflebeam) แบบจำลองการประเมินผลตาม CIPP Model เข้ามาช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งทั้งหมดนี้ได้ทำเป็นข้อความแบบบรรยาย (descriptive) ไม่มีสูตรสำเร็จตายตัวขึ้นอยู่กับประเด็นหรือปัญหาที่วิเคราะห์และการเลือกตั้งนั้นผู้ศึกษาได้ใช้กรอบความคิดหรือทฤษฎีที่หลากหลายเพื่อช่วยให้การวิเคราะห์ข้อมูลได้ลึกซึ้งและสร้างข้อสรุปที่หนักแน่น

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาโรงเรียนเขตอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติในสถานศึกษาและปัญหา ความเหมาะสมของอุปสรรคที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติในสถานศึกษาเขตอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและแปรผลการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งแบ่งข้อมูลตามเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล แยกออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. ข้อมูลที่เก็บได้จากการใช้แบบสอบถามทั้ง 4 กลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน ความรับผิดชอบต่อโครงการ/กิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับประสิทธิผลการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของสถานศึกษาในแนวทางการปฏิบัติ โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ส่วนที่ 3 การศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะจากการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของสถานศึกษาไปปฏิบัติ

ส่วนที่ 4 การศึกษาประสิทธิภาพการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของสถานศึกษาในแนวทางการปฏิบัติจากการสัมภาษณ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ให้ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ตามเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มครูผู้สอน กลุ่มนักเรียน และกลุ่มผู้ปกครอง ซึ่งจำแนกลักษณะส่วนบุคคลได้ดังตารางต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา

ตาราง 5 ข้อมูลส่วนตัวของผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

	ตัวแปรอิสระ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	1.1 ชาย	11	73.33
	1.2 หญิง	4	26.67
รวม		15	100

จากตารางที่ 5 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีเพศชายจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 เพศหญิง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 ของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 15 คน

ตาราง 6 ข้อมูลส่วนตัวของผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามช่วงอายุ

	ตัวแปรอิสระ	จำนวน	ร้อยละ
2. อายุ	2.2 20-30 ปี	0	0
	2.3 31-40 ปี	0	0
	2.4 41-50 ปี	11	73.33
	2.5 51 ปีขึ้นไป	4	26.67
รวม		15	100

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 41 – 50 ปี โดยมีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 ช่วงอายุ 51 ปีขึ้นไป มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 ของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 15 คน

ตาราง 7 ข้อมูลส่วนตัวของผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

	ตัวแปรอิสระ	จำนวน	ร้อยละ
3. ระดับการศึกษา	3.1 ปริญญาตรี	0	0
	3.2 ปริญญาโท	13	86.67
	3.3 ปริญญาเอก	2	13.33
	รวม	15	100

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโท จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 86.67 และระดับปริญญาเอก จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 ของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 15 คน

ตาราง 8 ข้อมูลส่วนตัวของผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่ง

	ตัวแปรอิสระ	จำนวน	ร้อยละ
4. ตำแหน่ง	4.1 ผู้อำนวยการสถานศึกษา	8	53.33
	4.2 รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	7	46.67
	รวม	15	100

จากตารางที่ 8 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 ของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 15 คน

ตาราง 9 ข้อมูลส่วนตัวของผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

	ตัวแปรอิสระ	จำนวน	ร้อยละ
5. ประสบการณ์ทำงาน	5.1 ต่ำกว่า 5 ปี	0	0
	5.2 5 – 10 ปี	0	0
	5.3 11 – 15 ปี	0	0
	5.4 16 – 20 ปี	4	26.67
	5.5 21-25 ปี	9	60.00
	5.6 26 – 30 ปี	2	13.33
	5.7 31 – 35 ปี	0	0
	รวม	15	100

จากตารางที่ 9 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ทำงาน 16 – 20 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 ช่วง 21 – 25 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 และ 26 – 30 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 ของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 15 คน

ตาราง 10 ข้อมูลส่วนตัวของผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความรับผิดชอบ

	ตัวแปรอิสระ	จำนวน	ร้อยละ
6. ความรับผิดชอบต่อนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”	6.1 ผู้วางแผนตามนโยบาย	3	20.00
	6.2 ผู้นิเทศ / ผู้ประเมิน	10	66.67
	6.3 ผู้สนับสนุน	2	13.33
	6.4 ผู้จัดกิจกรรม	0	0
	6.5 ผู้ออกแบบและพัฒนากิจกรรมเพิ่มเวลารู้	0	0
	รวม	15	100

จากตารางที่ 10 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้นิเทศ / ผู้ประเมิน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 เป็นผู้วางแผนตามนโยบาย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และเป็น

ผู้สนับสนุน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 ของกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาทั้งหมด
ที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 15 คน

กลุ่มที่ 2 ครูผู้สอน

ตาราง 11 ข้อมูลส่วนตัวของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของ
ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

	ตัวแปรอิสระ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	1.1 ชาย	68	58.12
	1.2 หญิง	49	41.88
	รวม	117	100

จากตารางที่ 11 ผู้ตอบแบบสอบถามมีเพศชาย 68 คน คิดเป็นร้อยละ 58.12 เพศหญิง
จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 41.88 ของกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถาม
จำนวน 117 คน

ตาราง 12 ข้อมูลส่วนตัวของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของ
ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามช่วงอายุ

	ตัวแปรอิสระ	จำนวน	ร้อยละ
2. อายุ	2.2 20-30 ปี	26	22.22
	2.3 31-40 ปี	43	36.75
	2.4 41-50 ปี	33	28.21
	2.5 51 ปีขึ้นไป	15	12.82
	รวม	117	100

จากตารางที่ 12 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดอยู่ในช่วงอายุ 31- 40 ปี
จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 36.75 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 41 - 50 ปี จำนวน 33 คน
คิดเป็นร้อยละ 28.21 ช่วงอายุ 20 - 30 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 และน้อยที่สุด
อยู่ในช่วงอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 12.82 ของกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอน
ทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 117 คน

ตาราง 13 ข้อมูลส่วนตัวของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

	ตัวแปรอิสระ	จำนวน	ร้อยละ
3. ระดับการศึกษา	3.1 ปริญญาตรี	103	88.03
	3.2 ปริญญาโท	14	11.97
	3.3 ปริญญาเอก	0	0
รวม		117	100

จากตารางที่ 13 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 88.03 และระดับปริญญาโท จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 11.97 ของกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 117 คน

ตาราง 14 ข้อมูลส่วนตัวของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามกลุ่มสาระ

	ตัวแปรอิสระ	จำนวน	ร้อยละ
4. กลุ่มสาระ	4.1 คณิตศาสตร์	18	15.38
	4.2 วิทยาศาสตร์	21	17.95
	4.3 ภาษาต่างประเทศ	17	14.53
	4.4 ภาษาไทย	12	10.26
	4.5 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	16	13.68
	4.6 การงานอาชีพ	11	9.40
	4.7 สุขศึกษาและพลศึกษา	13	11.11
	4.8 ศิลปะ	9	7.69
รวม		117	100

จากตารางที่ 14 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 17.95 กลุ่มคณิตศาสตร์ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 15.38 กลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ 17 คน คิดเป็นร้อยละ 14.53 กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 13.68 กลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 กลุ่มสาระภาษาไทย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 10.26 กลุ่มสาระการงานอาชีพ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 9.40 และกลุ่มสาระศิลปะ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 7.69 ของกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 117 คน

ตาราง 15 ข้อมูลส่วนตัวของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

	ตัวแปรอิสระ	จำนวน	ร้อยละ
5. ประสบการณ์ทำงาน	5.1 ต่ำกว่า 5 ปี	4	3.42
	5.2 5 – 10 ปี	22	18.80
	5.3 11 – 15 ปี	13	11.11
	5.4 16 – 20 ปี	61	52.14
	5.5 21-25 ปี	15	12.82
	5.6 26 – 30 ปี	2	1.71
	5.7 31 – 35 ปี	0	0
	รวม	117	100

จากตารางที่ 15 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ทำงานมากที่สุดอยู่ในช่วง 16-20 ปี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 52.14 ช่วง 5-10 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 18.80 ช่วง 21-25 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 12.82 ช่วง 11-15 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 ช่วงต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.42 และช่วง 26-30 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.71 ของกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 117 คน

ตาราง 16 ข้อมูลส่วนตัวของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเทคนิค วิธีการการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

	ตัวแปรอิสระ	จำนวน	ร้อยละ
6. ครูผู้สอนใช้เทคนิควิธีการการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”	6.1 เป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมให้กับนักเรียน	23	19.66
	6.2 ให้ความรู้ พานักเรียนปฏิบัติ	57	48.72
	6.3 เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ	37	31.62
	รวม	117	100

จากตารางที่ 16 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามใช้เทคนิค วิธีการให้ความรู้ พานักเรียนปฏิบัติ จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 48.72 ใช้เทคนิคเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 31.62 และใช้เทคนิคเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมให้กับนักเรียน จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 19.66 ของกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 117 คน

กลุ่มที่ 3 นักเรียน

ตาราง 17 ข้อมูลส่วนตัวของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

	ตัวแปรอิสระ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	1.1 ชาย	121	48.99
	1.2 หญิง	126	51.01
	รวม	247	100

จากตารางที่ 17 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีเพศหญิง จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 51.01 เพศชาย จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 48.99 ของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 247 คน

ตาราง 18 ข้อมูลส่วนตัวของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกระดับการศึกษา

	ตัวแปรอิสระ	จำนวน	ร้อยละ
2. ระดับชั้น	2.1 ประถมศึกษาปีที่ 1	8	3.23
	2.2 ประถมศึกษาปีที่ 2	12	4.86
	2.3 ประถมศึกษาปีที่ 3	14	5.67
	2.4 ประถมศึกษาปีที่ 4	27	10.93
	2.5 ประถมศึกษาปีที่ 5	33	13.36
	2.6 ประถมศึกษาปีที่ 6	38	15.39
	2.7 มัธยมศึกษาปีที่ 1	52	21.05
	2.8 มัธยมศึกษาปีที่ 2	26	10.53
	2.9 มัธยมศึกษาปีที่ 3	37	14.98
	รวม	247	100

จากตารางที่ 18 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 21.05 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 15.39 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 14.98 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 13.36 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 10.93 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 10.53 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 5.67 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 4.86 และระดับชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.23 ของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 247 คน

ตาราง 19 ข้อมูลส่วนตัวของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกลักษณะการเลือกเข้าร่วมกิจกรรม

ตัวแปรอิสระ	จำนวน	ร้อยละ	
3. นักเรียนเลือกเข้าร่วมกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”	3.1 นักเรียนเลือกกิจกรรมตามที่โรงเรียนกำหนด	132	53.44
	3.2 นักเรียนเป็นผู้เสนอกิจกรรมเพิ่มเติมตามความสนใจ	68	27.53
	3.3 นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของแต่ละกิจกรรม	47	19.03
	3.4 นักเรียนเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมเอง	0	0
รวม	247	100	

จากตารางที่ 19 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกเข้าร่วมกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ด้วยวิธีนักเรียนเลือกกิจกรรมตามที่โรงเรียนกำหนด จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 53.44 เลือกโดยเป็นผู้เสนอกิจกรรมเพิ่มเติมตามความสนใจ จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 27.53 และเลือกโดยมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของแต่ละกิจกรรม จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 19.03 ของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 247 คน

กลุ่มที่ 4 ผู้ปกครอง

ตาราง 20 ข้อมูลส่วนตัวของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

	ตัวแปรอิสระ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	1.1 ชาย	53	54.08
	1.2 หญิง	45	45.92
รวม		98	100

จากตารางที่ 20 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีเพศชาย จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 54.08 เพศหญิง จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 45.92 ของกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 98 คน

ตาราง 21 ข้อมูลส่วนตัวของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

	ตัวแปรอิสระ	จำนวน	ร้อยละ
2. อายุ	2.1 ต่ำกว่า 20 ปี	0	0
	2.2 20 – 40 ปี	31	31.63
	2.3 41 – 60 ปี	49	50.00
	2.4 มากกว่า 60 ปี	18	18.37
รวม		98	100

จากตารางที่ 21 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในช่วงอายุ 41 – 60 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 อายุ 20 – 40 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 31.63 และอายุมากกว่า 60 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 18.37 ของกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 98 คน

ตาราง 22 ข้อมูลส่วนตัวของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

	ตัวแปรอิสระ	จำนวน	ร้อยละ
3. ระดับการศึกษา	3.1 ประถมศึกษา	14	14.29
	3.2 มัธยมศึกษา	48	48.98
	3.3ปริญญาตรี	36	36.73
	3.4 ปริญญาโท	0	0
	3.5 ปริญญาเอก	0	0
	รวม	98	100

จากตารางที่ 22 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 36.73 ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 48.98 และระดับประถมศึกษา จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 ของกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 98 คน

ตาราง 23 ข้อมูลส่วนตัวของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความสัมพันธ์กับนักเรียน

	ตัวแปรอิสระ	จำนวน	ร้อยละ
4. ความสัมพันธ์กับนักเรียน	4.1 บิดา – มารดา	58	59.18
	4.2 ปู่ – ย่า	17	17.35
	4.3 ตา – ยาย	23	23.47
	รวม	98	100

จากตารางที่ 23 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความสัมพันธ์กับนักเรียนเป็นบิดา มารดา จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 59.18 มีความสัมพันธ์กับนักเรียนเป็นตา ยาย จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 23.47 และมีความสัมพันธ์กับนักเรียนเป็นปู่ ย่า จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 17.35 ของกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 98 คน

ตาราง 24 ข้อมูลส่วนตัวของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของ
ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ

	ตัวแปรอิสระ	จำนวน	ร้อยละ
5. อาชีพ	5.1 รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	23	23.47
	5.2 ลูกจ้าง / พนักงาน	16	16.33
	5.3 ธุรกิจส่วนตัว	9	9.18
	5.4 เกษตรกร	11	11.22
	5.5 รับจ้างทั่วไป	33	33.68
	5.6 ค้าขาย	6	6.12
	รวม	98	100

จากตารางที่ 24 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 33.68 อาชีพรับราชการ – รัฐวิสาหกิจ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 23.47 อาชีพลูกจ้าง พนักงาน จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 16.33 อาชีพเกษตรกร จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11.22 อาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9.18 และอาชีพค้าขาย จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.12 ของกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 98 คน

ตาราง 25 ข้อมูลส่วนตัวของครูผู้สอนที่ตอบแบบสอบถาม แสดงจำนวน และร้อยละของ
ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกรายได้

	ตัวแปรอิสระ	จำนวน	ร้อยละ
6. รายได้เฉลี่ย ต่อเดือน	6.1 ต่ำกว่า 5,000 บาท	0	0
	6.2 7,000–9,000 บาท	0	0
	6.3 9,000–11,000 บาท	36	36.73
	6.4 11,000–13,000 บาท	13	13.27
	6.5 13,000–15,000 บาท	16	16.33
	6.6 15,000–17,000 บาท	28	28.57
	6.7 17,000–19,000 บาท	5	5.10
	6.8 มากกว่า 20,000 บาท	0	0
	รวม	98	100

จากตารางที่ 25 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้ 9,000–11,000 บาท จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 36.73 รายได้ 15,000–17,000 บาท จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 รายได้ 13,000–15,000 บาท จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 16.33 รายได้ 11,000–13,000 บาท จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 13.27 และรายได้ 17,000–19,000 บาท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.10 ของกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 98 คน

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับประสิทธิผลการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของสถานศึกษาในแนวทางการปฏิบัติ

ผู้ให้ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ตามเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มครูผู้สอน กลุ่มนักเรียน และกลุ่มผู้ปกครอง ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 26 แสดงระดับความสำคัญของค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของระดับประสิทธิผลการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติของสถานศึกษาในแนวทางการปฏิบัติของผู้บริหาร

ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย
1. ผู้บริหารได้รับการอบรม จนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปสู่การปฏิบัติได้	3.20	0.68	ปานกลาง
2. มีการปรับโครงสร้างเวลาเรียนของสถานศึกษา และจัดทำตารางเรียนให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” แต่ละระดับชั้น	4.47	0.64	มากที่สุด
3. มีการวางแผนงานในการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”	4.13	0.83	มาก
4. มีการส่งเสริม สนับสนุน และสร้างความเข้าใจในการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สู่การปฏิบัติแก่ครู และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย (เช่น งบประมาณ อุปกรณ์ สื่อ การจัดอบรม เป็นต้น	2.47	0.52	น้อย
5. มีการประสานงาน หรือประสานความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก หรือ มีการสนับสนุนจากหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ	1.67	0.62	น้อยที่สุด

6.	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน อื่น ๆ เป็นต้น ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน ตาม นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”	4.33	0.82	มากที่สุด
7.	นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ส่งเสริมและ พัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการ เรียนรู้	3.40	0.51	ปานกลาง
8.	นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สามารถ พัฒนานักเรียนเต็มศักยภาพ ตามความสนใจ และ ความถนัดของนักเรียนรายบุคคล	4.53	0.52	มากที่สุด
9.	นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สามารถ พัฒนาคุณภาพและทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนได้จริง (เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ทักษะการ แก้ไขปัญหาและการตัดสินใจ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะทางอาชีพ เป็น ต้น)	3.87	0.74	มาก
10.	นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ส่งผลต่อการ แข่งขันทางการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น (เช่น พัฒนา ผลการเรียน ยกกระดับคุณภาพการศึกษา ยกผล การสอบระดับชาติ เป็นต้น)	2.13	0.64	น้อย
11.	กิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ทำให้นักเรียน เรียนรู้อย่างสนุกกับการเรียน ช่วยกระตุ้นให้ นักเรียนเกิดความอยากรู้อยากเรียน	4.53	0.52	มากที่สุด
12.	มีระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมิน ความก้าวหน้าในการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” อย่างสม่ำเสมอ	3.80	0.77	มาก
ภาพรวม		3.54	0.65	มาก

จากตารางที่ 26 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นและความสำเร็จนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติของสถานศึกษาในแนวทางการปฏิบัติของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.65 เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นและความสำเร็จนโยบายฯ ระดับมากที่สุด ได้แก่ ค่าความคิดเห็นผู้บริหารมีการปรับโครงสร้างเวลาเรียนของสถานศึกษา และจัดทำตารางเรียนให้เหมาะสมกับการจัด

กิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” แต่ระดับชั้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.64 และระดับความคิดเห็นและความสำเร็จนโยบายฯ ระดับน้อยที่สุด ได้แก่ ค่าความคิดเห็นที่ว่าผู้บริหารมีการประสานงาน หรือประสานความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.67 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.6 ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงตามบริบทและความเหมาะสมของสถานศึกษา โดยไม่ส่งผลกระทบต่อการแข่งขันทางการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองเป็นอย่างดีในการดำเนินนโยบายฯ เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างเต็มความสามารถของสถานศึกษา หากแต่สถานศึกษาเร่งแก้ไขปัญหาในส่วนการติดต่อประสานงานจากหน่วยงานภายนอก เพื่อเข้ามีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

ตาราง 27 แสดงระดับความสำคัญของค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของระดับประสิทธิผลการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติของสถานศึกษาในแนวทางการปฏิบัติของครูผู้สอน

ประเด็น	$\bar{X}$	SD	แปลความหมาย
1. ครู และบุคลากรของโรงเรียน มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปสู่การปฏิบัติได้	3.97	0.79	มาก
2. ความเหมาะสมนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” กับเนื้อหาหลักสูตรที่ท่านสอน	3.76	0.74	มาก
3. ครูผู้สอนมีการบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน	4.04	0.77	มาก
4. มีการวางแผน หรือ แนวทางการดำเนินตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”	4.50	0.65	มากที่สุด
5. มีประสานงานกับผู้บริหารของสถานศึกษา หน่วยงานภายนอก หรือ มีการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก เข้ามาช่วยในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ	1.72	0.73	น้อยที่สุด
6. ใช้เครื่องมือ สื่อ ประกอบในกระบวนการเรียนการสอน หรือ แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เข้ามาใช้ในกระบวนการเรียนการสอน	2.39	0.49	น้อย

7. นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับครูผู้สอน เพื่อน ชุมชน ที่เป็นประโยชน์ต่อปฏิบัติกิจกรรม ระหว่างร่วมกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่ม เวลารู้”	4.52	0.50	มากที่สุด
8. ครูผู้สอนพัฒนานักเรียนในการปฏิบัติ กิจกรรม ตามความสนใจ และความถนัด ของนักเรียน	4.38	0.49	มากที่สุด
9. ปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่ม เวลารู้” ให้สอดคล้องกับนักเรียน เพื่อ ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วย ตนเอง	4.41	0.49	มากที่สุด
10. จำนวนนักเรียน มีผลต่อการดำเนินงานตาม นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”	4.56	0.50	มากที่สุด
11. จำนวนครูผู้สอน มีผลต่อการดำเนินงาน ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”	4.09	0.62	มาก
12. ขนาดของโรงเรียน มีผลต่อการดำเนินงาน ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”	3.44	0.50	มาก
13. นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สามารถพัฒนาคุณภาพและทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนได้จริง	2.62	0.75	ปานกลาง
14. สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนได้ โดยตรงจากการได้ลงมือปฏิบัติจริง	4.89	0.32	มากที่สุด
15. ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสนใจในการ เรียนรู้ และมีกำลังใจในการเรียนรู้	3.94	0.95	มาก
16. นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” เป็น การเพิ่มภาระงาน	4.52	0.73	มากที่สุด
ภาพรวม	3.86	0.63	มาก

จากตารางที่ 27 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นและความสำเร็จนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติของสถานศึกษาในแนวทางการปฏิบัติของครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นและความสำเร็จนโยบายฯ ระดับมากที่สุด ได้แก่ ค่าความคิดเห็นครูผู้สอนสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนได้โดยตรงจากการได้ลงมือ

ปฏิบัติจริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.86 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.32 และระดับความคิดเห็นและความสำเร็จนโยบายฯ ระดับน้อยที่สุด ได้แก่ ค่าความคิดเห็นครูผู้สอนที่มีการประสานงานกับผู้บริหารของสถานศึกษา หน่วยงานภายนอก หรือ มีการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก เข้ามาช่วยในกระบวนการนโยบายไปปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.72 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.73 ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงตามแนวทางการปฏิบัติของครูผู้สอนที่มีการปรับเปลี่ยนวิธีการเพื่อความเหมาะสมของผู้เรียน พัฒนาคุณภาพและทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนให้สามารถเกิดขึ้นได้จริง หากแต่ครูผู้สอนต้องมีการติดต่อประสานงานจากหน่วยงานภายนอก วิทยากรภายนอก เพื่อเข้ามีส่วนร่วมในดำเนินการพัฒนาคักยภาพของผู้เรียนให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ทักษะ ทักษะที่ดี เป็นต้น

ตาราง 28 แสดงระดับความสำคัญของค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของระดับประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติของสถานศึกษาในแนวทางการปฏิบัติของนักเรียน

ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย
1. นักเรียนชอบเรียนรู้กิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”	4.16	0.81	มาก
2. นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการคิดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”	2.63	0.64	ปานกลาง
3. นักเรียนมีอิสระในการเข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ ความต้องการ และความถนัด	4.64	0.48	มากที่สุด
4. นักเรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นอยากเข้าร่วมกิจกรรมด้วยตนเอง มากกว่าการเรียนรู้จากการทำแบบฝึกหัดและการท่องจำ	3.92	0.80	มาก
5. นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความถนัด ความสนใจ ทั้งด้านวิชาการ การปฏิบัติจากการลงมือปฏิบัติจริงจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว	4.20	0.49	มาก
6. นักเรียนได้ฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม เรียนรู้ การอยู่ร่วมกัน การมีน้ำใจ และการช่วยเหลือกัน	4.83	0.38	มากที่สุด
7. นักเรียนชอบ สนุก ประทับใจจากการเข้าร่วมกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”	4.34	0.64	มาก
8. นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่มเพื่อน	3.85	0.81	มาก

9. นักเรียนสามารถฝึกการคิด การแก้ปัญหา และการค้นพบความรู้ใหม่ ๆ	3.47	0.50	มาก
10. รู้ข้อดี จุดที่ควรพัฒนาของตนเอง และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	3.29	0.46	ปานกลาง
11. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนในห้องเรียนได้จริง	3.03	0.84	ปานกลาง
12. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอดความรู้ในขนาดการเรียน	2.98	0.80	ปานกลาง
13. ระหว่างที่นักเรียนทำกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” พบเจอปัญหา จนรู้สึกไม่อยากเข้าร่วมกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” นี้อีก	1.54	0.74	น้อยที่สุด
ภาพรวม	3.61	0.64	มาก

จากตารางที่ 28 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นและความสำเร็จนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติของสถานศึกษาในแนวทางการปฏิบัติของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นและความสำเร็จนโยบายฯ ระดับมากที่สุด ได้แก่ ค่าความคิดเห็นนักเรียนได้ฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม เรียนรู้การอยู่ร่วมกัน การมีน้ำใจ และการช่วยเหลือกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.38 และระดับความคิดเห็นและความสำเร็จนโยบายฯ ระดับน้อยที่สุด ได้แก่ ค่าความคิดเห็นระหว่างที่นักเรียนทำกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” พบเจอปัญหา จนรู้สึกไม่อยากเข้าร่วมกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.54 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.74 ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” แนวทางการปฏิบัติของผู้เรียนส่วนใหญ่ชอบเรียนรู้กิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ซึ่งผู้เรียนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจความต้องการ และความถนัดของตนเอง ช่วยกระตุ้นความสนใจมากกว่าการเรียนรู้อย่างเดียวในห้องเรียนจากการทำแบบฝึกหัดและการท่องจำ ช่วยฝึกทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ต่อยอดในอนาคตได้เช่นเดียวกัน

ตาราง 29 แสดงระดับความสำคัญของค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของระดับประสิทธิผลการดำเนินงาน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติของสถานศึกษาในแนวทางการปฏิบัติของผู้ปกครอง

ประเด็น	$\bar{X}$	SD	แปลความหมาย
1. โรงเรียนแจ้งให้ท่านทราบเกี่ยวกับนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”	2.18	0.76	น้อย
2. ท่านได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียน หรือ เสนอแนวทางการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”	1.53	0.50	น้อยที่สุด
3. ท่านได้มีโอกาสให้ความร่วมมือและสนับสนุนการจัดกิจกรรมของโรงเรียน	3.11	0.32	ปานกลาง
4. ท่านได้มีโอกาสส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ตามความต้องการของนักเรียน	3.51	0.80	มาก
5. ท่านได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียน เช่น ส่งเสริมการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความชอบของนักเรียน	4.46	0.50	มากที่สุด
6. ท่านได้มีส่วนร่วมในการชื่นชมผลงานและความสำเร็จของนักเรียน	2.97	0.70	ปานกลาง
7. ท่านได้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้นักเรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	4.48	0.50	มากที่สุด
8. ท่านได้มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียน (รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์/ ซื่อสัตย์สุจริต/มีวินัย/ใฝ่เรียนรู้/อยู่อย่างพอเพียง/ มุ่งมั่นในการทำงาน/รักความเป็นไทย /มีจิตสาธารณะ)	3.96	0.82	มาก
9. ท่านให้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียนหลังจาก ร่วมกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” กลับทางสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาเด็กนักเรียน	2.05	0.74	น้อย
10. ท่านมีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”	3.73	0.67	มาก
ภาพรวม	3.20	0.63	ปานกลาง

จากตารางที่ 29 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นและความสำเร็จนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติของสถานศึกษาในแนวทางการปฏิบัติของผู้ปกครอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นและความสำเร็จนโยบายฯ ระดับมากที่สุด ได้แก่ ค่าความคิดเห็นผู้ปกครองท่านได้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้นักเรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.50 และระดับความคิดเห็นและความสำเร็จนโยบายฯ ระดับน้อยที่สุด ได้แก่ ค่าความคิดเห็นผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียน หรือ เสนอแนวทางการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.53 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.50 ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” แนวทางการปฏิบัติของผู้ปกครองยินยอมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาได้ดำเนินการ โดยมีส่วนเน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความชอบของนักเรียน มีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้นักเรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตาราง 30 การวิเคราะห์ศึกษาระดับประสิทธิผลการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติของสถานศึกษาในแนวทางการปฏิบัติโดยรวมของสถานศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	SD	แปลความหมาย
ผู้บริหาร	3.54	0.65	มาก
ครูผู้สอน	3.86	0.63	มาก
นักเรียน	3.61	0.64	มาก
ผู้ปกครอง	3.20	0.63	ปานกลาง
ภาพรวม	3.55	0.64	มาก

จากตารางที่ 30 พบว่า ประสิทธิผลการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติของสถานศึกษาในเขตอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.64 สามารถสรุปได้ว่า นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ในแนวทางการปฏิบัติของสถานศึกษาในเขตอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา มีการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับนโยบายฯ มีการวางแผนและกำหนดแนวทางการดำเนินตามนโยบายฯ โดยมอบนโยบายฯ ให้ครูผู้สอนออกแบบกิจกรรมการเรียนการ

สอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและเป้าหมายของนโยบายฯ เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจอย่างเต็มศักยภาพ มีความสุขในการเรียนรู้ เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด รวมถึงมีกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้เลือกอย่างหลากหลายและเน้นให้ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียนรู้ นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน โดยครูผู้สอน ให้เหมาะสมกับนักเรียนมากที่สุด การลดการบรรยาย ลดใบความรู้ภาระงานของผู้เรียนให้น้อยลง ถึงแม้จะพบเจอปัญหาในระหว่างการทำนิตกิจกรรมตามนโยบายฯ ครูผู้สอนจำเป็นต้องความสามารถไหวพริบ และการตัดสินใจที่แน่วแน่ ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ซึ่งสามารถเกิดขึ้นตลอดเวลาในการทำนิตกิจกรรมให้สำเร็จไปได้ด้วยดี

ส่วนที่ 3 การศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะจากการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของสถานศึกษาไปปฏิบัติ

ในการศึกษาในครั้งนี้นอกจากผู้ศึกษาได้เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามแล้วยังได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติ ซึ่งจากการลงพื้นที่เก็บข้อมูล จึงได้ทราบถึงปัญหาและข้อเสนอแนะ ดังนี้

ปัญหาการวิจัย

1. งบประมาณตามนโยบาย ฯ ให้มาส่วนหนึ่งแต่ก็ยังไม่เพียงพอเท่าที่ควร เนื่องจากวัสดุบางอย่างเป็นวัสดุที่ใช้แล้วทิ้งไปต้องมีการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ใหม่เพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูผู้สอนและนักเรียนให้มากที่สุด ซึ่งเงินส่วนต่างที่เกินมานั้น สถานศึกษาก็ได้จัดตั้งโครงการเข้าไปในแผนงานประจำปีเพื่อให้สามารถนำเงินรายได้ของสถานศึกษา (เงินสะสม) ไปจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาเพิ่มเติม
2. การประสานงานหน่วยงานภายนอก มีการประสานงานน้อย ไม่ได้มีหน่วยงานอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ซึ่งการดำเนินงานขั้นตอนต่าง ๆ ทางสถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการเองทั้งหมด
3. จำนวนครูผู้ดูแลนักเรียนมีจำนวนน้อยกว่านักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ส่งผลให้นักเรียนเกิดการดำเนินงานที่ล่าช้า กิจกรรมเสร็จไม่ตามกำหนดเวลาที่ได้กำหนด
4. ด้านเวลาการจัดกิจกรรม แต่ละกิจกรรมที่ครูผู้สอนจัดอาจใช้เวลาไม่ได้กัน บางกิจกรรมใช้เวลามากส่งผลให้ผู้เรียนทำกิจกรรมเสร็จไม่ทันของเวลาเลิกเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาแบบสอบถามสามารถนำไปประกอบการพัฒนา และปรับปรุงการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นไป เช่น

1. รัฐบาลควรสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานตามนโยบายฯ มากขึ้นเพื่อสร้างความสะดวกต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา
2. ต้นสังกัดควรมีการประสานงานกับสถานศึกษา ติดตามการดำเนินงาน เพื่อทราบความต้องการและปัญหาการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงดูแลสถานศึกษาในการดำเนินงานตามนโยบายฯ
3. สถานศึกษาควรสอบถามผู้ปกครองเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดทำกิจกรรมตามนโยบายฯ เป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับสถานศึกษาในการพัฒนากิจกรรมต่อไป
4. สถานศึกษาใช้กิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” บูรณาการในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือ วิชาเพิ่มเติมที่มีจุดมุ่งหมายเช่นเดียวกับแนวทางการจัดกิจกรรมตามนโยบายฯ โดยไม่เพิ่มชั่วโมงสำหรับกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ หรือปรับให้รายวิชาที่เป็น การปฏิบัติมาลงช่วงบ่ายทั้งหมด เช่น สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ การงานอาชีพ แทนการเพิ่มเวลาสำหรับกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

ส่วนที่ 4 การศึกษาประสิทธิผลการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของสถานศึกษาในแนวทางการปฏิบัติจากการสัมภาษณ์

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติ ผู้ศึกษาได้เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ โดยเลือกผู้ให้สัมภาษณ์ 4 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครอง โดยผู้ศึกษาได้เลือกกลุ่มดังกล่าว เป็นผู้ให้ข้อมูล เนื่องจากท่านเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติ ซึ่งสามารถสรุปผลจากการสัมภาษณ์ได้ ดังนี้

1. กลุ่มผู้บริหาร

จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปเป็นประเด็นได้ว่า ผู้บริหารดำเนินรับนโยบายผ่านหนังสือสั่งการของทางต้นสังกัดของสถานศึกษา ดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสภาพของสถานศึกษาก่อนการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติ เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายของนโยบายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งถูกกำหนดแนว

ทางการปฏิบัติตามกรอบนโยบาย ฯ ตลอดจนจนถึงการกำหนดมาตรฐานในการตัดสินผลลัพธ์ โดยมีการจัดทำ SWOT Analysis โรงเรียนได้มีการประเมินสภาพแวดล้อมด้วยการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายนอก เป็นการประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคในด้านต่าง ๆ ที่ ผลต่อการดำเนินงานนโยบาย ฯ เช่น ด้านโครงสร้างและนโยบาย ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านผลผลิต และด้านการบริการ แนวทางการปฏิบัติงานที่มีความ ชัดเจนรวมทั้งสามารถนำมาประยุกต์หรือปรับเปลี่ยนรูปแบบให้สอดคล้องกับตาม สภาพแวดล้อมและบริบทของทางโรงเรียน

จากนโยบาย ฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ให้ลดชั่วโมงเรียนของเด็กกลางโดย เรียนภาควิชาการในสาระหลักถึงเพียงเวลา 14.30 น. เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในทุก ด้าน ในรูปแบบของกิจกรรมเสริมหลักสูตร และการเรียนรู้แบบบูรณาการ ทางสถานศึกษา ดำเนินการปรับโครงสร้างชั่วโมงเรียนและวิชาเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับตัวนโยบาย กำหนดครู ผู้ควบคุมเพื่อจัดทำแนวทางในปฏิบัติและจัดทำรายละเอียดของกิจกรรมต่าง ๆ ส่งฝ่ายวิชาการ เมื่อเปิดภาคเรียนให้ผู้เรียนเป็นคนเลือกกิจกรรมที่ตนเองสนใจ แนวทางการดำเนินงานใน ช่วงแรกสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และได้รับการสนับสนุนจากทางต้นสังกัดในการจัด งบประมาณตามนโยบาย ฯ ให้มาส่วนหนึ่งแต่ก็ยังไม่เพียงพอเท่าที่ควร เนื่องจากวัสดุบางอย่าง เป็นวัสดุที่ใช้แล้วทิ้งไปต้องมีการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ใหม่เพื่ออำนวยความสะดวกให้ ครูผู้สอนและนักเรียนให้มากที่สุด ซึ่งเงินส่วนต่างที่เกินมานั้น สถานศึกษาก็ได้จัดตั้งโครงการ เข้าไปในแผนงานประจำปีเพื่อให้สามารถนำเงินรายได้ของสถานศึกษา (เงินสะสม) ไปจัดสรร เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาเพิ่มเติม อีกทั้งมีการประสานงานไปทางต้น สังกัดหรือหน่วยงานอื่นเพื่อขอวิทยากรมาให้ความรู้แก่คณะครูและขอหนังสือคู่มือการ ปฏิบัติงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถศึกษาวิธีการและ นำมาเป็นแนวทางในการ บูรณาการและปรับเปลี่ยนให้เข้ากับบริบทของทางสถานศึกษาต่อไป

นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สามารถจะช่วยพัฒนาด้านทักษะกระบวนการคิด วิเคราะห์ การกล้าที่จะตัดสินใจ เพราะ ส่วนใหญ่ในการทำกิจกรรมเด็กต้องเป็นคนวางแผน ก่อนที่จะลงมือปฏิบัติ ซึ่งครูผู้สอนก็เพียงแค่ชี้แนะแนวทางเพื่อเป็นทางเลือก แต่ตัวเด็กเป็นคน เลือกลงทางที่คิดว่าเหมาะสมกับตัวเขามากและเป็นสิ่งที่ตัวเด็กมั่นใจว่าทำได้ดีที่สุด สามารถสอน ให้นักเรียนรู้จักการพัฒนาความคิด ความอ่าน หรือแม้กระทั่งการตัดสินใจต่าง ๆ ได้ดีขึ้น ซึ่ง นักเรียนแต่ละคนเติบโตมาในครอบครัวที่แตกต่างกัน ฉะนั้นการที่เด็กได้เรียนรู้จากการลงมือ ปฏิบัติด้วยตนเองนั้น นักเรียนจะสามารถพัฒนาความคิดความอ่านของตัวเองด้วยเหตุและผล ในแบบความคิดของนักเรียน

การแข่งขันทางการศึกษามีผลเสียต่อนโยบาย ฯ เนื่องจากโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่มีศักยภาพในการแข่งขันสูงกว่าโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก ซึ่งโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่จะมีผลการสอบแข่งขันที่ดีกว่าโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก ดังนั้นการแข่งขันทางด้านวิชาการที่มีเพิ่มมากขึ้น อาจส่งผลให้บางโรงเรียนไม่ได้จัดทำกิจกรรมตามนโยบาย ฯ ที่กระทรวงศึกษาสั่งการ เพื่อไม่ให้เป็นการเสียเวลาในการเรียนการสอนและเสียโอกาสในการติวเพื่อให้นักเรียนสามารถสอบแข่งขันสร้างชื่อเสียงให้กับทางโรงเรียน บางทางโรงเรียนก็มีการปลอมผลการดำเนินงานขึ้นมาเพื่อให้เพียงผ่านโดยไม่มี การติดตามอย่างเคร่งครัด ส่งผลให้นโยบาย ฯ ไม่ประสบผลสำเร็จ

2. กลุ่มครูผู้สอน

จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปเป็นประเด็นได้ว่า หลังจากรับนโยบายจากผู้บริหารครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ร่วมกันออกแบบกิจกรรมต่าง ๆ โดยเลือกที่จะให้กิจกรรมนั้นสอดคล้องกับหลักของนโยบาย 4Hs คือ HEAD HAND HEART และ HEALTH ที่เกี่ยวข้องกับสาระการเรียนรู้ กำหนดรูปแบบการสอนเป็นแผนกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ คล้ายกับแผนการสอนในแต่ละชั่วโมงของคุณครู หรือดำเนินการเป็นแบบแผนกิจกรรมให้นักเรียนลองวางแผนและดำเนินกิจกรรมด้วยตนเอง ซึ่งทางครูผู้สอนและสถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมฝ่ายเดียว บางครั้งมีการแลกเปลี่ยนกิจกรรมระหว่างเพื่อนครูแต่ละกลุ่มสาระ แต่ไม่ได้มีการประสานงานจากหน่วยงานภายนอก หรือมีการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกเข้ามาช่วยในกระบวนการนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติ หลังจากการดำเนินกิจกรรมได้ผลตอบรับจากผู้เรียนมาก ผู้เรียนสนใจและชอบทำกิจกรรมนอกห้องเรียนมากกว่าการนั่งเรียน สิ่งที่สำคัญคือผู้เรียนมีความสุขสนุกสนานเวลาได้ทำกิจกรรม

นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” เห็นได้เด่นชัดว่าจำนวนนักเรียน จำนวนครูผู้สอนมีผลต่อการดำเนินงานตามนโยบาย ฯ อย่างแน่นอน เนื่องจากอุปสรรคบางอย่างก็ไม่สามารถแบ่งให้เด็กได้ฝึกอย่างทั่วถึง บางกิจกรรมเด็กเยอะ เวลาการเล่นก็จะเพิ่มมากขึ้น บางครั้งกิจกรรมบางอย่างก็ไม่สามารถทำได้ตามที่วางแผน ฉะนั้นต้องมีการจัดสรรจำนวนนักเรียนให้เพียงพอต่อครูที่จะสามารถดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึงจริง ๆ

นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ทำให้ผู้เรียนได้ผ่อนคลาย ผู้เรียนและครูมีเวลาทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นการสร้างความรักใคร่ปรองดองระหว่างผู้เรียนกับครูผู้สอนมากขึ้นในความเป็นครูก็หวังอยากได้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นในทุก ๆ ด้าน ซึ่งทุกสิ่งทุกอย่างอยู่ที่การเปิดใจยอมรับของตัวผู้เรียน ผู้เรียนที่เปิดใจยอมรับ จะสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวได้เร็วกว่าผู้เรียนที่ไม่เปิดใจยอมรับ แต่เป็นการเพิ่มภาระให้ครูผู้สอน ซึ่งต้องมีการเตรียมแผนการสอนทั้งในวิชาของตนเองและกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ด้วยเช่นกัน ปัญหาในการดำเนิน

นโยบายส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับงบประมาณที่จำกัด ซึ่งงบประมาณที่จัดสรรมาจากรัฐไม่มีส่งผลโรงเรียนดำเนินการจัดสรรงบประมาณเองหรือจัดทำโครงการขอไปยังต้นสังกัด ถือเป็น การเพิ่มภาระให้กับโรงเรียนเช่นกัน จากที่โรงเรียนต้องเริ่มดำเนินการได้เลยต้องมาดำเนินการในการจัดหางบประมาณมาเพื่อการดำเนินงานตามนโยบายที่ได้รับ

3. กลุ่มนักเรียน

จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปเป็นประเด็นได้ว่า นักเรียนส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ระดับชั้น ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา นักเรียนส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมไม่ได้ผู้คิดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ในแต่ละชั่วโมงครูผู้สอนจะนำกิจกรรมมาให้ทำ บางกิจกรรมที่อยากจะทำเพิ่มเติมหากครูผู้สอนสามารถแทรกหรือจัดกิจกรรมได้ครูผู้สอนก็ทำให้ได้เสมอ ได้เรียนรู้อะไรใหม่ ๆ ที่ไม่เคยทำมาก่อนก็ได้ปฏิบัติ สนุก เพลิดเพลิน ไม่เครียดจากการทำกิจกรรม มีความสามัคคีกับเพื่อนในกลุ่มมากขึ้น และยังสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน หรือสามารถนำไปเป็นอาชีพได้ ครูผู้สอนรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน คอยให้คำแนะนำเสมอ แต่ปัญหาที่พบบ่อย คือ ๑. อุปกรณ์ไม่เพียงพอส่งผลให้ไม่ได้ปฏิบัติกันครบทุกคน ๒. เพื่อนในกลุ่มบางคนเอาแต่เล่นไม่ยอมช่วยกันทำงาน ๓. บางกิจกรรมต้องเพิ่มเวลาให้มากขึ้น

4. กลุ่มผู้ปกครอง

จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปเป็นประเด็นได้ว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่ได้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินนโยบายหรือเสนอแนะแนวทางการดำเนินนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” แต่พร้อมที่จะสนับสนุนให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ของทางสถานศึกษาอย่างเต็มที่เพื่อให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพของนักเรียนเอง ถือเป็นกิจกรรมที่ตีพอใจในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา เนื่องจากนักเรียนมีพัฒนาการในการใช้ทักษะชีวิตที่ดีขึ้น สามารถนำความรู้ที่ได้รับมาปฏิบัติอย่างต่อเนื่องที่บ้าน มีการคิดลำดับขั้นตอนการทำงานที่ดีขึ้น สามารถนำความรู้ที่ได้ไปสร้างรายได้ช่วยผู้ปกครองในช่วงปิดภาคเรียนได้จริง ปัญหาที่พบส่วนใหญ่เกิดจากการที่นักเรียนบางคนนำวัสดุ อุปกรณ์ไปไม่ครบต้องมารวมกันจึงส่งผลให้การทำกิจกรรมติดขัด เป็นอย่างช่วงแต่ไม่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน นักเรียนมีความสุขและนำประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้กลับมาเล่าให้ผู้ปกครองฟังอยู่ตลอด

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาโรงเรียนเขตอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ครึ่งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ประสิทธิภาพการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติในสถานศึกษา และปัญหา อุปสรรครวมถึงข้อเสนอแนะที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติในสถานศึกษาเขตอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 30 คน ครูผู้สอน จำนวน 167 คน นักเรียน จำนวน 353 คน และผู้ปกครอง จำนวน 140 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

อภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้ ได้ศึกษาตามวัตถุประสงค์ดังได้กล่าวข้างต้น คือเพื่อศึกษาประสิทธิภาพการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติในสถานศึกษาเขตอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา โดยผู้ศึกษาได้ศึกษาตามกรอบแนวคิดทฤษฎีการประเมินของ แดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Daniel. L. Stufflebeam) แบบจำลองการประเมินผลตาม CIPP Model เข้ามาช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งการประเมินได้กำหนดออกเป็น 4 ประเด็น ประกอบด้วย ดังนี้

1. การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation:C)

เป็นการประเมินก่อนการดำเนินการนโยบาย เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินนโยบาย ประเด็นปัญหา และความเหมาะสมของเป้าหมายนโยบาย ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีการวางแผนงานในการดำเนินงานตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งยึดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) โดยเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและสามารถเลือกกิจกรรมได้ตามที่ผู้เรียนสนใจ มีความรู้ ความเข้าใจนโยบายเป็นไปในทางเดียวกัน และมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับนโยบายฯ และหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับนักเรียนมากที่สุด

ประกอบกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษานำนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนตามเป้าหมาย โดยดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพของสถานศึกษาก่อนการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายของนโยบายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งถูกกำหนดแนวทางการปฏิบัติตามกรอบนโยบาย ฯ ตลอดจนจนถึงการกำหนดมาตรฐานในการตัดสินผลลัพธ์ โดยมีการจัดทำ SWOT Analysis โรงเรียนได้มีการประเมินสภาพแวดล้อมด้วยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก เป็นการประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคในด้านต่าง ๆ ที่ผลต่อการดำเนินงานนโยบาย ฯ เช่น ด้านโครงสร้างและนโยบาย ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านผลผลิต และด้านการบริการ แนวทางการปฏิบัติงานที่มีความชัดเจนรวมทั้งสามารถนำมาประยุกต์หรือปรับเปลี่ยนรูปแบบให้สอดคล้องกับตามสภาพแวดล้อมและบริบทของทางโรงเรียน ดังนั้นจึงมีความชัดเจนในทางปฏิบัติที่อยู่ในแนวเดียวกัน

ทั้งนี้ผลการศึกษาสอดคล้องกับคสมสร บัญชีประโคน และ วรวัฒน์ พรหมเด่น (2561) ศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ได้แก่ ด้านการส่งเสริม ด้านการดำเนินกิจกรรม และด้านการควบคุมคุณภาพ พบว่าผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่ตลอดเวลา มีการนำนโยบายลงสู่การปฏิบัติจริงจัง โดยผู้บริหารเป็นผู้รับนโยบายลงมาปฏิบัติ มีความคาดหวังไว้มาก ส่วนครูเป็นผู้รับนโยบายจากผู้บริหารและเป็นฝ่ายปฏิบัติภายใต้การดูแลของผู้บริหาร ส่งผลให้การประเมินโรงเรียนอยู่ในระดับมาก แต่หากครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดต่างกันมีการบริหารกิจกรรมโดยรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเพราะขาดงบประมาณในการส่งเสริมการดำเนินงาน สถานที่ในการจัดกิจกรรมไม่เหมาะสม อุปกรณ์ไม่เพียงพอกับกิจกรรม จัดกิจกรรม 4Hs ให้หลากหลายและตามความสนใจของผู้เรียน ควรให้บุคลากรอบรมการจัดกิจกรรม 4Hs เพิ่มเติม

2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation: I)

เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของนโยบาย ความเหมาะสมและความพอเพียงของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินนโยบาย เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ เวลา ฯลฯ รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการดำเนินงาน เป็นต้น ผลการศึกษาพบว่าด้านงบประมาณ สถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ซึ่งทางต้นสังกัดไม่ได้จัดสรรงบประมาณมาให้สถานศึกษาเพื่อใช้ในการดำเนินการตามนโยบาย ทำให้กิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติบางอย่างต้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนสู่การปฏิบัติแก่ครูและผู้เกี่ยวข้อง เช่น งบประมาณ อุปกรณ์ สื่อ อีกทั้งการ

ประสานงานร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกน้อยกว่าสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (สพป.) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) อีกทั้งด้านวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรม บางครั้ง ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครองต้องจัดเตรียมวัสดุที่ใช้มาเอง ทำให้วัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในกิจกรรมมีความแตกต่าง หลากหลาย มาจากแต่ละสถานที่ อาจไม่ตรงตามที่กำหนดไว้ในกิจกรรมทั้งหมด รวมถึงวัสดุอุปกรณ์ที่นักเรียนเตรียมมาจากบ้านผิดไปจากที่กิจกรรมต้องใช้ จึงทำให้ผลผลิตของกิจกรรมบางอย่างออกมาไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร แต่ไม่ส่งผลกระทบต่อการทำกิจกรรมถือเป็นความท้าทายให้ผู้เรียนได้เกิดการวิเคราะห์ แก้ไขปัญหาเพื่อให้งานทำกิจกรรมสำเร็จ

ประกอบกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” เห็นได้เด่นชัดว่าจำนวนนักเรียน จำนวนครูผู้สอน มีผลต่อการดำเนินงานตามนโยบาย ฯ เนื่องจากอุปกรณ์บางอย่างก็ไม่สามารถแบ่งให้เด็กได้ฝึกอย่างทั่วถึง บางกิจกรรมเด็กเยาะเวลาการเล่นก็จะเพิ่มมากขึ้น บางครั้งกิจกรรม บางอย่างก็ไม่สามารถทำได้ตามที่วางแผน ฉะนั้นต้องมีการจัดสรรจำนวนนักเรียนให้เพียงพอต่อครูที่จะสามารถดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึงจริง ๆ

ทั้งนี้ผลการศึกษาสอดคล้องกับพินิตา หาญตระกูล และวัลลภา เกลิมวงศาเวช (2562) ศึกษาการประเมินโครงการมีความสุขสนุกกับ 4Hs (Head Heart Hand Health) โดยใช้ตัวแบบ CIPP Model ของโรงเรียนเทศบาลวัดช่องลม (เปี่ยมวิทยาคม) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร พบว่าด้านปัจจัยนำเข้า (Input) มีระดับความคิดเห็นในระดับมาก เนื่องจากวัตถุประสงค์ของโครงการมีความสุขสนุกกับ 4Hs (Head Heart Hand Health) มีรายละเอียดความเป็นมาและจุดมุ่งหมายของโครงการมีความสุขสนุกกับ 4Hs (Head Heart Hand Health) อย่างครบถ้วน โดยโรงเรียนเทศบาลวัดช่องลม (เปี่ยมวิทยาคม) มีความตั้งใจในการจัดกิจกรรมสร้างเสริมคุณลักษณะให้ครบถ้วนสมบูรณ์ทั้ง 4 หมวด แต่ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นไม่ได้จัดสรรงบประมาณมาให้โรงเรียนใช้ในการดำเนินการตามโครงการมีความสุขสนุกกับ 4Hs (Head Heart Hand Health) ทำให้กิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติบางอย่างต้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม จึงส่งผลให้การจัดกิจกรรมไม่มีประสิทธิภาพสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งรวมไปถึงวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในโครงการมีความสุขสนุกกับ 4Hs (Head Heart Hand Health) พนักงานครูเทศบาล นักเรียน และผู้ปกครอง ต้องจัดเตรียมวัสดุที่ใช้มาเอง

ซึ่งแตกต่างกับนิทานต์ กุลเทียมลิน (2561) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 พบว่า สถานศึกษามีการจัดสรรบุคลากรในการประสานงานกับการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” อย่างเพียงพอและเหมาะสม และมีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยต่อการปฏิบัติงานด้านการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปสู่การปฏิบัติอย่างเพียงพอ ส่วนงบประมาณที่สนับสนุนได้รับเพียงพอต่อการดำเนินงานด้านการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” อย่างเพียงพอ

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P)

เป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินนโยบาย ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นการตรวจสอบกิจกรรม เวลา ทรัพยากรที่ใช้ในโครงการ ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในนโยบาย ผลการศึกษาพบว่า นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงตามแนวทางการปฏิบัติของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีการปรับเปลี่ยนวิธีการเพื่อความเหมาะสมของผู้เรียน พัฒนาคุณภาพและทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนให้สามารถเกิดขึ้นได้จริง จากการดำเนินการตามนโยบาย ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรม โดยนโยบายดังกล่าวช่วยขับเคลื่อนการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพตามหลักการของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) เพราะได้ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ตามความสนใจและความถนัดของนักเรียนแต่ละบุคคล รวมถึงทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรม โดยบูรณาการการจัดการเรียนรู้ในแต่ละสาระการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างถาวรและยั่งยืน

ประกอบกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า ครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ร่วมกันออกแบบกิจกรรมต่าง ๆ โดยเลือกที่จะให้กิจกรรมนั้นสอดคล้องกับหลักของนโยบาย 4Hs คือ HEAD HAND HEART และ HEALTH ที่เกี่ยวข้องกับสาระการเรียนรู้ กำหนดรูปแบบการสอนเป็นแผนกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ คล้ายกับแผนการสอนในแต่ละชั่วโมงของคุณครู หรือดำเนินการเป็นแบบแผนกิจกรรมให้นักเรียนลองวางแผนและดำเนินกิจกรรมด้วยตนเอง บางครั้งมีการแลกเปลี่ยนกิจกรรมระหว่างเพื่อนครูแต่ละกลุ่มสาระ หลังจากการดำเนินกิจกรรมได้ผลตอบรับจากผู้เรียนมาก ผู้เรียนสนใจและชอบทำกิจกรรมนอกห้องเรียนมากกว่าการนั่งเรียน สิ่งนี้

สำคัญคือผู้เรียนมีความสุข สนุกสนานเวลาได้ทำกิจกรรม ผู้เรียนได้ผ่อนคลาย ที่สำคัญผู้เรียนและครูมีเวลาทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นการสร้างความรักใคร่ปรองดองระหว่างผู้เรียนกับครูผู้สอนมากขึ้น

ทั้งนี้ผลการศึกษาสอดคล้องกับพินดา หาญตระกูล และวัลลภา เณลิมวงศาเวช (2562) ศึกษาการประเมินโครงการมีความสุขสนุกกับ 4Hs (Head Heart Hand Health) โดยใช้ตัวแบบ CIPP Model ของโรงเรียนเทศบาลวัดช่องลม (เปี่ยมวิทยาคม) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร พบว่าด้านกระบวนการดำเนินการ (Process) 1.ด้านกิจกรรม เวลา และทรัพยากรของโครงการมีความสุขสนุกกับ 4Hs ในส่วนของงบประมาณและเวลาในโครงการมีความสุขสนุกกับ 4Hs มีความเหมาะสม สอดคล้องกัน แต่ไม่เพียงพอในด้านงบประมาณ ควรมีการจัดสรรงบประมาณให้โรงเรียน เพื่อนำมาจัดกิจกรรมให้กับผู้เรียน 2.ด้านของเวลาในการจัดกิจกรรมบางกิจกรรมไม่เพียงพอ ทำให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติไม่ทั่วถึง การนิเทศ กำกับ ติดตามโครงการมีความสุขสนุกกับ 4Hs มีคณะกรรมการนิเทศ Smart Trainer ที่แต่งตั้งโดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ซึ่งมีหน้าที่ให้คำปรึกษาและนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโครงการมีความสุขสนุกกับ 4Hs อย่างสม่ำเสมอ 3.ความยอมรับของผู้มีส่วนร่วมในโครงการส่วนใหญ่ยอมรับในโครงการมีความสุขสนุกกับ 4Hs เพราะนักเรียนได้รับประโยชน์ในการทำกิจกรรม และนักเรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ตามความสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคล โดยในช่วงระยะต้นอาจจะมีปัญหาในการยอมรับของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียบางส่วน แต่เมื่อได้จัดกิจกรรมมาสักระยะหนึ่งแล้ว นักเรียนได้รับความรู้และเรียนอย่างมีความสุข เพราะนักเรียนได้ปฏิบัติจริง

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P)

เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ ของนโยบายที่กำหนดไว้ รวมทั้งการพิจารณาปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรม ผลการศึกษาพบว่าส่วนที่เกิดขึ้นกับนักเรียน แนวทางการปฏิบัติของผู้เรียนส่วนใหญ่ชอบเรียนรู้กิจกรรม “ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้” ซึ่งผู้เรียนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ ความต้องการ และความถนัดของตนเอง ช่วยกระตุ้นความสนใจมากกว่าการเรียนรู้เพียงแค่ท่องเรียนจากการทำแบบฝึกหัด และการท่องจำ ช่วยฝึกทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ต่อยอดในอนาคตได้เช่นเดียวกัน ส่วนที่เกิดขึ้นผู้ปกครองแนวทางการปฏิบัติของผู้ปกครองยินยอมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาได้ดำเนินการ โดยมีส่วนเน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความชอบของนักเรียน มีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้นักเรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ประกอบกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมกิจกรรมไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการติดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” หากแต่เป็นครูผู้สอนนำกิจกรรมมาให้ทำภายในชั่วโมง บางกิจกรรมที่อยากจะทำเพิ่มเติมหากครูผู้สอนสามารถแทรกหรือจัดกิจกรรมได้ครูผู้สอนก็ทำให้ได้เสมอ ได้เรียนรู้อะไรใหม่ ๆ ที่ไม่เคยทำมาก่อนก็ได้ปฏิบัติสนุกเพลิดเพลิน ไม่เครียดจากการทำกิจกรรม มีความสามัคคีกับเพื่อนในกลุ่มมากขึ้น และยังสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน หรือสามารถนำไปเป็นอาชีพได้ ครูผู้สอนรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน คอยให้คำแนะนำเสมอ

ส่วนผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่ได้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” และไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินนโยบายหรือเสนอแนะแนวทางการดำเนินนโยบาย อาจเนื่องมาจากทางสถานศึกษาไม่ได้แจ้งให้ผู้ปกครองทราบถึงแนวทางการดำเนินนโยบายในการประชุมผู้ปกครอง หากแต่ผู้ปกครองพร้อมที่จะสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ของทางสถานศึกษาอย่างเต็มที่เพื่อให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพของนักเรียนเอง เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในการใช้ทักษะชีวิตที่ดีขึ้น สามารถนำความรู้ที่ได้รับมาปฏิบัติอย่างต่อเนื่องที่บ้าน มีการคิดลำดับขั้นตอนการทำงาน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น สามารถสรุปและอภิปรายผลการศึกษาดังนี้

1. ประสิทธิผลการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติในโรงเรียนเขตอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา

นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ในโรงเรียนเขตอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา โดยภาพรวมมีระดับประสิทธิผลการนำนโยบายฯ ไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.64 ทุกโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองพะเยาได้จัดให้มีการดำเนินการตามนโยบายฯ มีการปฏิบัติจริง แต่ละโรงเรียนจะมีกิจกรรมที่แตกต่างกันออกไปตามบริบทในเขตพื้นที่ที่ตั้งของโรงเรียน ซึ่งประสบผลสำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์ของตัวนโยบาย มีการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างจริงจังเสมอ เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศดำเนินการไปอย่างต่อเนื่องประกอบกับความสลับซับซ้อนในการกิจของรัฐเพิ่มทวีคูณขึ้น การนำนโยบายฯ ไปสู่การปฏิบัติจึงต้องพัฒนาให้เหมาะสมกับการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะที่มุ่งการตอบสนองความต้องการจำเป็นของผู้เรียนอยู่ตลอดไป ผู้บริหารมีการบริหารจัดการ พัฒนารูปแบบกิจกรรม กระบวนการเรียนการสอนและการประเมินการเรียนรู้ผู้เรียนตามแบบแผนที่โรงเรียนและครูผู้สอนได้กำหนดไว้ก่อน ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับความรู้ มีความสุขกับการเรียนมากขึ้น เกิดการเรียนรู้ตามความสนใจและ

ความถนัดอย่างเต็มศักยภาพ อันนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของนโยบายฯ จากผลการวิจัยประสิทธิภาพการดำเนินงานนโยบายฯ ไปปฏิบัติเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณโดยภาพรวมทุกฝ่ายอยู่ระดับมาก เว้นแต่กลุ่มผู้ปกครองผลการวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง นั้นเพราะ ผู้ปกครองไม่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินนโยบายฯ หรือเสนอแนะแนวทางการดำเนินนโยบายฯ ทั้งนี้ด้านคุณภาพผู้เรียนมีการสนองตามนโยบายของรัฐบาล ในการลดเวลาเรียนของชั่วโมงเรียนวิชาหลักและเพิ่มกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการ และความถนัดของผู้เรียน ที่ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิด รู้จักเพิ่มพูนทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะชีวิต ทักษะการแก้ไขปัญหา การทำงานร่วมกับผู้อื่น สร้างเสริมคุณลักษณะและค่านิยมอันดี ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ พัฒนาตนเองตามความสนใจและความถนัดอย่างเต็มตามศักยภาพ และมีความสุขกับการเรียนรู้ ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการดำรงชีวิตที่แปลกใหม่ เรียนรู้อะไรที่ไม่เคยปฏิบัติ และด้านความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมนั้น ทุกฝ่ายให้ความร่วมมือและพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของสถานศึกษา แม้บางเวลาต้องพบเจอกับอุปสรรค จะเป็นเพียงผู้คอยให้คำปรึกษา ชี้แนะ คอยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ด้วยตนเองเป็นไปตามกรอบแนวคิดที่ผู้ศึกษาได้ตั้งไว้

สอดคล้องกับ คมสรวร บุญประโคน และ วรวิวัฒน์ พรหมเด่น (2561) ศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการบริหารของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ได้แก่ ด้านการส่งเสริม ด้านการดำเนินกิจกรรม และด้านการควบคุมคุณภาพ พบว่าผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่ตลอดเวลา มีการนำนโยบายลงไปสู่การปฏิบัติจริงจัง โดยผู้บริหารเป็นผู้รับนโยบายลงมาปฏิบัติ มีความคาดหวังไว้มาก ส่วนครูเป็นผู้รับนโยบายจากผู้บริหารและเป็นฝ่ายปฏิบัติ ภายใต้การดูแลของผู้บริหาร ส่งผลให้การประเมินโรงเรียนอยู่ในระดับมาก แต่หากครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดต่างกันมีการบริหารกิจกรรมโดยรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเพราะขาดงบประมาณในการส่งเสริมการดำเนินงาน ครูขาดความตระหนักในการส่งเสริมกิจกรรม สถานที่ในการจัดกิจกรรมไม่เหมาะสม อุปกรณ์ไม่เพียงพอกับกิจกรรม จัดกิจกรรม 4Hs ให้หลากหลายและตามความสนใจของผู้เรียน

2. ปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อประสิทธิผลของการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติ

นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนในเขตอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา เรื่องที่ต้องได้รับการปรับปรุงมากที่สุด คือ

1.) ด้านงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ให้มาส่วนหนึ่งแต่ก็ยังไม่เพียงพอเท่าที่ควร สถานศึกษาตั้งจัดโครงการเข้าไปในแผนงานประจำปีเพื่อให้สามารถนำเงินรายได้ของสถานศึกษา (เงินสะสม) ไปจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาเพิ่มเติม

2.) ด้านการประสานงานหน่วยงานภายนอก มีการประสานงานน้อย ไม่ได้มีหน่วยงานอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

3.) ด้านจำนวนครูผู้ดูแลนักเรียนมีจำนวนน้อยกว่านักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ส่งผลให้นักเรียนเกิดการดำเนินงานที่ล่าช้า กิจกรรมเสร็จไม่ตามกำหนดเวลาที่ได้กำหนด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

ปัญหาด้านกลุ่มผู้บริหาร มีส่วนกระทบต่อประสิทธิผลการนำนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นส่วนต้นของการดำเนินการ ถึงแม้จะมีการบริหารจัดการ วางแผนอย่างรอบคอบอย่างเป็นระบบ หากแต่ขาด งบประมาณ ที่เป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินงานตามนโยบายฯ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากจำนวนนักเรียนที่เข้าเรียนในสถานศึกษานั้น ๆ ซึ่งสถานศึกษาจะได้รับเงินงบประมาณพัฒนาผู้เรียนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนและหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งจำนวนเงินที่สถานศึกษาจะได้รับขึ้นอยู่กับจำนวนนักเรียนที่เข้าเรียนประจำปี การศึกษา ส่งผลต่อการวางแผนในการจัดสรรงบประมาณของกิจกรรม อีกทั้งยังส่งผลต่อการสนับสนุนด้านสื่อ อุปกรณ์ต่าง ๆ

ปัญหาด้านกลุ่มครูผู้สอน ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญในการปฏิบัติตามนโยบายฯ หากครูผู้สอนวางแผนการดำเนินงานอย่างไม่รอบคอบ ส่งผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายฯ ไปปฏิบัติอย่างแน่นอน ซึ่งเป็นผลกระทบสืบเนื่องมาจากด้านด้านงบประมาณที่ส่งผลต่อครูผู้สอนเตรียมความพร้อมทางด้านสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ที่ไม่เพียงพอต่อจำนวนของผู้เรียนที่สนใจทำกิจกรรมนั้น ๆ ส่งผลให้ผู้เรียนไม่สามารถลงมือปฏิบัติกันได้อย่างทั่วถึง อีกทั้งจำนวนครูผู้สอนมีจำนวนน้อยกว่าผู้เรียน เพื่อให้คำปรึกษา คำแนะนำในการทำกิจกรรมที่ไม่ทั่วถึง ผู้เรียนอาจต้องใช้เวลาในการทำกิจกรรมนานมากขึ้น

ปัญหาด้านกลุ่มนักเรียน ถือเป็นตัวชี้วัดประสิทธิผลของการนำนโยบายฯ ไปปฏิบัติ ทั้งนี้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน อาจสืบเนื่องมาจากการจัดการบริหารของครูผู้สอน หรือ อุปกรณ์

ที่ไม่เพียงพอส่งผลให้ผู้เรียนบางคนจึงคิดว่าตนเองไม่ต้องช่วยเพื่อนทำกิจกรรมเพราะไม่มีอุปกรณ์ที่จะไปช่วย ส่งผลให้เพื่อนในกลุ่มเข้าในผิดคิดว่าเพื่อนไม่ยอมช่วยทำกิจกรรม

ปัญหาด้านกลุ่มผู้ปกครอง อาจส่งผลประสิทธิผลการนำนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติ ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้ปกครองไม่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับนโยบายฯ จึงไม่สามารถแสดงความคิดเห็นหรือมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินนโยบายฯ ผู้ปกครองบางส่วนยึดติดกับการประเมินเด็กจากผลการเรียน ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนหนังสือมากกว่าการเสริมสร้างทักษะนอกห้องเรียน นอกจากนี้ยังมีวิสัยทัศน์ต่อการจัดการศึกษาและคุณภาพทางการศึกษามากกว่าอีกทั้งแนวทางการดำเนินชีวิตของผู้ปกครองในแต่ละกลุ่มแตกต่างกัน ส่งผลต่อการให้ความสำคัญการศึกษาที่แตกต่างกัน

ซึ่งสอดคล้องกับรวิวรรณ พาชัย (2560) ศึกษาปัญหาโครงการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนสุวรรณพิทยาคม พบว่า ปัญหาโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีปัญหามากที่สุด คือ ด้านการบริหารเวลาในการจัดกิจกรรม ซึ่งเป็นผลมาจากบริบทของโรงเรียนในการจัดบริหารเวลาเรียนให้เพียงพอต่อความต้องการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสามารถนำไปประกอบการพัฒนา และปรับปรุงการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากการดำเนินการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติครั้งนี้มีการกลุ่มสถานศึกษาที่กว้างส่งผลให้การประเมินผลการนำนโยบาย ฯ ไปปฏิบัติในแต่ละสถานศึกษามีความแตกต่างกันมากตามบริบทแต่ละพื้นที่ ดังนั้นผู้ศึกษาขอเสนอควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในส่วนของ การประเมินประสิทธิผลการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติในพื้นที่จำกัดเพื่อให้สามารถทราบผลการดำเนินงานที่ชัดเจนยิ่งขึ้น อีกทั้งการประเมินพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงหลังได้ทำกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ตามนโยบาย ฯ ว่ามีผลกับนักเรียนโดยตรงหรือโดยอ้อมอย่างไร ในบริบทที่โรงเรียนและที่บ้าน ความต้องการจำเป็นของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือไม่ ประเมินความยั่งยืนของโครงการ และประเมินการถ่ายทอดส่งต่อความสำเร็จของโครงการไปใช้ใน ที่อื่น ๆ เพื่อประโยชน์ในการแก้ปัญหาและพัฒนางานต่อไป

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยพะเยา
UNIVERSITY OF PHAYAO

บรรณานุกรม

- จุฑามาศ สุภาพจน์ และธีระดา ภิญโญ. (2559). "ศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบาย ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2. นนทบุรี. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ณัชมา ยุกโสภา. (2559). ศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2.
- ณัฐณี ศิริพร. (2560). การประเมินโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โรงเรียนโนนปูนวิทยาคม อำเภอไพศาลี จังหวัดศรีสะเกษ.
- ดาร์พงษ์ รัตนสุวรรณ. (2558). "ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้" นโยบายการศึกษา กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ประวิทย์ ประมาน. (2560). รูปแบบกิจกรรมการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ในโรงเรียนกองทุนการศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สาขาวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพฯ. 4(3), 39-46.
- ประสาธน์ เถืองเฉลิม. (2559). ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้: นโยบายสู่ทฤษฎีและทางปฏิบัติ. วารสารวิชาการแพรววาทสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2559.
- ปราณี คงพิกุล. บทความนโยบายการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ : Moderate Class More Knowledge. ศึกษาในเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 1. สืบค้นจาก www.sk1edu.go.th/dta/9521123%20
- ปราณี อ่อนศรี และสายสมร เฉลยกิตติ. (2556). การจัดการเรียนรู้ทางการพยาบาลเพื่อสร้างความสุข : บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน. พยาบาลทหารบก. 14(1), 8-16
- พนิดา หาญตระกูล และวัลลภา เฉลิมวงศาเวช. (2562). การประเมินโครงการมีความสุขสนุกกับ 4H (Head Heart Hand Health) โดยใช้ตัวแบบซีป (CIPP Model) ของโรงเรียน

เทศบาลวัดช่องลม (เปี่ยมวิทยาคม) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร. วารสาร
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรปีที่ 17 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม 2562-ธันวาคม 2562).

รวีวรรณ พาชัย. (2560). ศึกษาปัญหาโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ กลุ่มสาระการ
เรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนสุวรรณพิทยาคม.

วิชัย ลิขิตพรักษ์. (2559). ผลการจัดกิจกรรมในช่วงลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ตามความ
คิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ โรงเรียน
เตรียมอุดมศึกษาในรายวิชาชีววิทยา โดยใช้รูปแบบการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
นอกห้องเรียนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาความสามารถ
ด้านการคิด และการพัฒนากรอบคิดแบบเปิดกว้าง (Growth Mindset). สืบค้นจาก
<https://www.slideshare.net/meemahidol/59-58702179>

วิรัช วรรณรัตน์. (2560). ผลการดำเนินงานการจัดกิจกรรม ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้
โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์เป็นพี่เลี้ยง.
วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 3(1). 25-36.

เวชฤทธิ์ อังกะภักทขจร. (2555). การประยุกต์ใช้แนวคิด Teach Less, Learn More
(TLLM) สู่การจัดการเรียนรู้ ในชั้นเรียนคณิตศาสตร์. วารสารศึกษาศาสตร์ 23(1). 1-
11.

สภาปฏิรูปแห่งชาติ. (2558). วาระปฏิรูปที่ 16 : การปฏิรูประบบการจัดการศึกษา, วาระ
ปฏิรูปที่ 17 : การปฏิรูประบบการคลังด้านการศึกษา (ด้านอุปสงค์), วาระปฏิรูปที่
18 การปฏิรูประบบการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร;
หน้า 10.

สนธิ แกละมงคล. (2559). การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของบทบาทผู้บริหารโรงเรียน
นำร่องตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร. การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ
มหาวิทยาลัยศรีปทุม ครั้งที่ 11 ประจำปี 2559 วันที่ 21 ธันวาคม 2559.

สัญญา เคนาภูมิ และบุรฉัตร จันทร์แดง. (2562). **ตัวแบบทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปสู่การปฏิบัติ**. วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น : ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 (2562) : มกราคม-เมษายน.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). **ทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12**. สืบค้นจาก http://www.nesdb.go.th/Portals/0/news/plan/P12/Book_Plan12.pdf

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). **สภาวะการศึกษาไทย 2561/2562 การปฏิรูปการศึกษาในยุคดิจิทัล**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). นนทบุรี: บริษัท ภาพพิมพ์จำกัด.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2558). **คู่มือบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. <http://www.mvsk.ac.th/school/doc/learning/manual.pdf>

สุกัญญา งามบรรจง. (2559). **การพัฒนารูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ผ่านกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

สุพรรณิ มณีศรี. (2560). "ศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตอำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33.

สุธิดา ศรีปลั่ง ธีรภูวนต์ ภาคพรต และกาญจนา บุญส่ง. (2559). **การประเมินการบริหารโครงการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนนำร่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1**. เอกสารการประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 25 พฤศจิกายน 2559 (น.1-9). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

อดุลย์ วังศรีคุณ. (2557). **การศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21: ผลผลิตและแนวทางการพัฒนา**. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2557.

อนุสร หงส์ขุนทด (2558). กิจกรรมการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้โดยใช้แนวทางการเรียนรู้แบบผสมผสาน(ตอนที่1). สืบค้นจาก <http://pitcforteach.blogspot.com/2015/11/blog-post.htm>

องอาจ นัยพัฒน์. (2554). การออกแบบการวิจัย: วิธีการเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพและผสมผสานวิธีการ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อมรรัตน์ เตชะนอก และคณะ. (2563). การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น.

ภาคผนวก

**แบบสอบถามประสิทธิผลการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”
ไปปฏิบัติของสถานศึกษาในแนวทางการปฏิบัติของผู้บริหาร**

โรงเรียน.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้สอบถามผู้บริหารต่อประสิทธิผลการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียน
2. แบบสอบถามนี้มี 2 ส่วน คือ
  - ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ส่วนที่ 2 ระดับประสิทธิผลการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียน
3. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับผลการดำเนินงานของโรงเรียนเพียงระดับเดียว

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ หญิง ชาย
2. อายุ ต่ำกว่า 20 ปี 20-30 ปี 31-40 ปี
 41-50 ปี 51 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
4. ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
5. ประสบการณ์ทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี 5-10ปี 11-15 ปี 16-20 ปี
 21-25 ปี 26-30ปี 31-35 ปี 36 ปีขึ้นไป

6. ความรับผิดชอบต่อโครงการ / กิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ในฐานะ

(สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ผู้วางแผนตามนโยบาย	☐ ผู้นิเทศ / ผู้ประเมิน	☐ ผู้สนับสนุน
☐ ผู้จัดกิจกรรม	☐ ผู้ออกแบบและพัฒนากิจกรรมเพิ่มเวลารู้	
☐ อื่น ๆ (ระบุ.....)		

ส่วนที่ 2 ระดับประสิทธิผลการดำเนินงาน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียน

ประเด็น	ระดับความสำเร็จ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ผู้บริหารได้รับการอบรม จนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปสู่การปฏิบัติได้					
2. มีการปรับโครงสร้างเวลาเรียนของสถานศึกษา และจัดทำตารางเรียนให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” แต่ละระดับชั้น					
3. มีการวางแผนงานในการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”					
4. มีการส่งเสริม สนับสนุน และสร้างความเข้าใจในการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สู่การปฏิบัติแก่ครูและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย (เช่น งบประมาณ อุปกรณ์ สื่อ การจัดอบรม เป็นต้น)					
5. มีการประสานงาน หรือประสานความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก หรือ มีการสนับสนุนจากหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ					
6. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานอื่น ๆ เป็นต้น ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”					
7. นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้					
8. นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สามารถพัฒนาให้นักเรียนเต็มศักยภาพ ตามความสนใจ และความถนัดของนักเรียนรายบุคคล					
9. นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สามารถพัฒนาคุณภาพและทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนได้จริง (เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ทักษะการแก้ไขปัญหาและการตัดสินใจ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะทางอาชีพ เป็นต้น)					

10. นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ส่งผลต่อการแข่งขันทางการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น (เช่น พัฒนาผลการเรียน ยกกระดับคุณภาพการศึกษา ยกผลการสอบระดับชาติ เป็นต้น)					
11. กิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ทำให้นักเรียนเรียนรู้อย่างสนุกกับการเรียน ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความอยากรู้อยากเรียน					
12. มีระบบการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินความก้าวหน้าในการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” อย่างสม่ำเสมอ					

ข้อคิด / ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

**แบบสอบถามประสิทธิผลการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”
ไปปฏิบัติของสถานศึกษาในแนวทางการปฏิบัติของครูผู้สอน**

โรงเรียน.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้สอบถามครูผู้สอนต่อประสิทธิผลการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียน
2. แบบสอบถามฉบับนี้ มี 2 ส่วน คือ
ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
ส่วนที่ 2 ระดับประสิทธิผลการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียน
3. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับความพึงพอใจของท่านต่อผลการดำเนินงานของโรงเรียนเพียงระดับเดียว

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ หญิง ชาย
2. อายุ ต่ำกว่า 20 ปี 20-30 ปี 31-40 ปี
 41-50 ปี 51 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
4. กลุ่มสาระ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ
 ภาษาไทย สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 การงานอาชีพและเทคโนโลยี สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ
5. ประสบการณ์สอน ต่ำกว่า 5 ปี 5-10 11-15 ปี 16-20 ปี
 21-25 ปี 26-30 ปี 31-35 ปี 36 ปีขึ้นไป

6. ครูผู้สอนใช้เทคนิค วิธีการการจัดกิจกรรม “เพิ่มเวลารู้” (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- เป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมให้กับนักเรียน
- ให้ความรู้ พานักเรียนปฏิบัติ
- เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....)

ส่วนที่ 2 ระดับประสิทธิผลการดำเนินงาน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียน

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ครู และบุคลากรของโรงเรียน มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปสู่การปฏิบัติได้					
2. ความเหมาะสมนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” กับเนื้อหาหลักสูตรที่ท่านสอน					
3. ครูผู้สอนมีการบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน					
4. มีการวางแผน หรือ แนวทางการดำเนินตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”					
5. มีประสานงานกับผู้บริหารของสถานศึกษา หน่วยงานภายนอก หรือ มีการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกเข้ามาช่วยในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ					
6. ใช้เครื่องมือ สื่อ ประกอบในกระบวนการเรียนการสอน หรือ แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เข้ามาใช้ในการเรียนการสอน					
7. นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับครูผู้สอน เพื่อน ชุมชน ที่เป็นประโยชน์ต่อปฏิบัติกิจกรรม ระหว่างรวมกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”					
8. ครูผู้สอนพัฒนานักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรม ตามความสนใจ และความถนัดของนักเรียน					
9. ปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ให้สอดคล้องกับนักเรียน เพื่อช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง					

10. จำนวนนักเรียน มีผลต่อการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”					
11. จำนวนครูผู้สอน มีผลต่อการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”					
12. ขนาดของโรงเรียน มีผลต่อการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”					
13. นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สามารถพัฒนาคุณภาพและทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนได้จริง					
14. สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนได้โดยตรงจากการได้ลงมือปฏิบัติจริง					
15. ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียนรู้ และมีกำลังใจในการเรียนรู้					
16. นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” เป็นการเพิ่มภาระงาน					

ข้อคิด / ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

**แบบสอบถามประสิทธิผลการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”
ไปปฏิบัติของสถานศึกษาในแนวทางการปฏิบัติของนักเรียน**

โรงเรียน.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้สอบถามนักเรียนต่อประสิทธิผลการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียน
2. แบบสอบถามฉบับนี้มี 2 ส่วน คือ
ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
ส่วนที่ 2 ระดับประสิทธิผลการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียน
3. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับความพึงพอใจของท่านต่อผลการดำเนินงานของโรงเรียนเพียงระดับเดียว

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ   หญิง   ชาย
2. ศึกษาอยู่ระดับชั้น   ประถมศึกษาปีที่ 1   ประถมศึกษาปีที่ 2   ประถมศึกษาปีที่ 3
    ประถมศึกษาปีที่ 4   ประถมศึกษาปีที่ 5   ประถมศึกษาปีที่ 6
    มัธยมศึกษาปีที่ 1   มัธยมศึกษาปีที่ 2   มัธยมศึกษาปีที่ 3
    มัธยมศึกษาปีที่ 4   มัธยมศึกษาปีที่ 5   มัธยมศึกษาปีที่ 6
3. นักเรียนเลือกเข้าร่วมกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”
  - นักเรียนเลือกกิจกรรมตามที่โรงเรียนกำหนด
  - นักเรียนเป็นผู้เสนอกิจกรรมเพิ่มเติมตามความสนใจ
  - นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของแต่ละกิจกรรม
  - นักเรียนเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมเอง
  - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ส่วนที่ 2 ระดับประสิทธิผลการนโยบายนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียน

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. นักเรียนชอบเรียนรู้กิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”					
2. นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการคิดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”					
3. นักเรียนมีอิสระในการเข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ ความต้องการ และความถนัด					
4. นักเรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นอยากเข้าร่วมกิจกรรมด้วยตนเอง มากกว่าการเรียนรู้จากการทำแบบฝึกหัดและการท่องจำ					
5. นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความถนัด ความสนใจ ทั้งด้านวิชาการ การปฏิบัติจากการลงมือปฏิบัติจริงจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว					
6. นักเรียนได้ฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม เรียนรู้การอยู่รวมกัน การมีน้ำใจ และการช่วยเหลือกัน					
7. นักเรียนชอบ สนุก ประทับใจจากการเข้าร่วมกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”					
8. นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่มเพื่อน					
9. นักเรียนสามารถฝึกการคิด การแก้ปัญหา และการค้นพบความรู้ใหม่ ๆ					
10. รู้ข้อดี จุดที่ควรพัฒนาของตนเอง และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน					
11. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนในห้องเรียนได้จริง					
12. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอดความรู้ในอนาคตการเรียน					
13. ระหว่างที่นักเรียนทำกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” พบเจอปัญหา จนรู้สึกไม่อยากเข้าร่วมกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” นี้อีก					

ข้อคิด / ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

**แบบสอบถามประสิทธิผลการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”
ไปปฏิบัติของสถานศึกษาในแนวทางการปฏิบัติของผู้ปกครอง**

โรงเรียน.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้สอบถามผู้ปกครองต่อประสิทธิผลการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียน
2. แบบสอบถามฉบับนี้มี 2 ส่วน คือ
ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
ส่วนที่ 2 ระดับประสิทธิผลการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียน
3. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับความพึงพอใจของท่านต่อผลการดำเนินงานของโรงเรียนเพียงระดับเดียว

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ หญิง ชาย
2. อายุ ต่ำกว่า 20 ปี 20-40 ปี 41-60 ปี มากกว่า 60 ปี
3. ระดับการศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ปริญญาตรี
 ปริญญาโท ปริญญาเอก
 อื่น ๆ (ระบุ) .....
4. ความสัมพันธ์กับนักเรียน บิดา - มารดา อื่น ๆ (ระบุ) .....
5. อาชีพ รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ ลูกจ้าง / พนักงาน ธุรกิจส่วนตัว
 เกษตรกร รับจ้างทั่วไป ค้าขาย
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท 7,000 – 9,000 บาท
 9,000 – 11,000 บาท 11,000 – 13,000 บาท 13,000 – 15,000 บาท
 15,000 – 17,000 บาท 17,000 – 19,000 บาท มากกว่า 20,000 บาท

ส่วนที่ 2 ระดับประสิทธิผลการดำเนินงาน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียน

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. โรงเรียนแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”					
2. ท่านได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียน หรือ เสนอแนวทางการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”					
3. ท่านได้มีโอกาสให้ความร่วมมือและสนับสนุนการจัดกิจกรรมของโรงเรียน					
4. ท่านได้มีโอกาสส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ตามความต้องการของนักเรียน					
5. ท่านได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียน เช่น ส่งเสริมการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความชอบของนักเรียน					
6. ท่านได้มีส่วนร่วมในการชื่นชมผลงานและความสำเร็จของนักเรียน					
7. ท่านได้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้นักเรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง					
8. ท่านได้มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่นักเรียน (รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ / ซื่อสัตย์สุจริต / มีวินัย / ใฝ่เรียนรู้ / อยู่อย่างพอเพียง / มุ่งมั่นในการทำงาน / รักความเป็นไทย / มีจิตสาธารณะ)					
9. ท่านให้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียนหลังจากรวมกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” กลับทางสถานศึกษาเพื่อการพัฒนา นักเรียน					
10. ท่านมีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
 .....

แบบสัมภาษณ์ประสิทธิภาพการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”
ไปปฏิบัติของสถานศึกษาในแนวทางการปฏิบัติของผู้บริหาร

1. ทางโรงเรียนเริ่มรับและปฏิบัตินโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ตั้งแต่ภาคเรียนใด ปีการศึกษาใด
2. ท่านมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพของสถานศึกษาก่อนการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติหรือไม่ อย่างไร
3. ท่านมีการดำเนินการเกี่ยวกับนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” อย่างไร หรือมีการวางแผนงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายอย่างไรบ้าง
4. ท่านคิดว่าแนวทางการดำเนินงานที่ได้กำหนดไว้นั้นสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงหรือไม่
5. มีการสนับสนุนด้านใดบ้างในการดำเนินนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”
6. ท่านมีการประสานงานจากหน่วยงานภายนอก หรือ มีการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติหรือไม่
7. ปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินนโยบายหรือไม่ หากมีอุปสรรค ท่านมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงานให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงอย่างไร
8. ท่านคิดว่าการแข่งขันทางการศึกษามีผลต่อนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” หรือไม่ อย่างไร
9. ท่านคิดว่านโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สามารถพัฒนาคุณภาพและทักษะต่างๆ ของผู้เรียนได้จริงหรือไม่ อย่างไร

**แบบสัมภาษณ์ประสิทธิภาพการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”
ไปปฏิบัติของสถานศึกษาในแนวทางการปฏิบัติของครูผู้สอน**

1. คุณครูทำการสอนกลุ่มสาระวิชาอะไร และ จัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” เกี่ยวกับอะไร
2. คุณครูมีความคิดเห็นอย่างไรกับนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”
3. คุณครูมีการวางแผนการดำเนินงาน หรือ แนวทางการดำเนินนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” หรือไม่ อย่างไร
4. คุณครูมีการประสานงานจากผู้บริหารของสถานศึกษา หน่วยงานภายนอก หรือ มีการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก เข้ามาช่วยในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติหรือไม่ อย่างไร
5. คุณครูคิดว่าผลตอบรับจากนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของเราเป็นอย่างไร
6. คุณครูได้มีการใช้เครื่องมือประกอบในกระบวนการเรียนการสอน หรือ แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เข้ามาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร
7. คุณครูคิดว่าปัจจัยนำเข้าของโรงเรียน เช่น จำนวนนักเรียน จำนวนครูผู้สอน ขนาดของโรงเรียน มีผลต่อการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” หรือไม่ อย่างไร
8. คุณครูคิดว่านโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สามารถพัฒนาคุณภาพและทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนได้จริงหรือไม่ อย่างไร
9. หลังการดำเนินงาน คุณครูพบปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินนโยบายหรือไม่ หากมีอุปสรรค ท่านมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงานให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงอย่างไร
10. คุณครูมีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาที่พบหรือการพัฒนากิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” หรือไม่ อย่างไร

แบบสัมภาษณ์ประสิทธิผลการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”
ไปปฏิบัติของสถานศึกษาในแนวทางการปฏิบัติของนักเรียน

1. นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นใด
2. นักเรียนชอบ หรือ ไม่ชอบกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” นี้มากน้อยอย่างไร
3. นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการคิดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” หรือไม่ อย่างไร
4. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ทุกครั้งหรือไม่ หากไม่ทุกครั้งเพราะเหตุใด
5. นักเรียนได้รับความรู้จากกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ได้อย่างไร
6. ระบุว่านักเรียนทำกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” พบเจออุปสรรคหรือไม่ อย่างไร (ด้านอาจารย์ผู้สอน / ด้านเพื่อน / ด้านการดำเนินกิจกรรม / ด้านสภาพแวดล้อม / ด้านสื่อการสอน / อื่น ๆ)
7. นักเรียนคิดว่ากิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” มีประโยชน์กับตัวนักเรียนเองหรือไม่ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงหรือไม่ อย่างไร
8. นักเรียนมีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาที่พบหรือการพัฒนากิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” หรือไม่ อย่างไร

**แบบสัมภาษณ์ประสิทธิผลการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”
ไปปฏิบัติของสถานศึกษาในแนวทางการปฏิบัติของผู้ปกครอง**

1. ท่านรู้จักนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” หรือไม่ อย่างไร
2. ทางโรงเรียนได้แจ้งให้ท่านทราบเกี่ยวกับนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” หรือไม่ อย่างไร
3. ท่านมีโอกาสได้เป็นส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินนโยบาย หรือเสนอแนะแนวทางการดำเนินนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ หรือไม่ อย่างไร (ผ่านกระบวนการประชาคม)
4. ท่านให้โอกาสอิสระแก่บุตรของท่าน (นักเรียน) ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนใจหรือไม่ มากน้อยเพียงใด อย่างไร
5. ท่านมีการสนับสนุนบุตรของท่าน (นักเรียน) ด้านใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” หรือไม่ อย่างไร
6. ท่านได้มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างประสบการณ์แก่บุตรของท่าน (นักเรียน) ทั้งที่บ้าน โรงเรียนหรือไม่ อย่างไร
7. ท่านมีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของสถานศึกษา มากน้อยเพียงใด อย่างไร
8. จากการดำเนินนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของสถานศึกษา ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” และ ท่านคิดว่านโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สามารถช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ ทักษะต่าง ๆ ของบุตรของท่าน (นักเรียน) ได้จริงหรือไม่ อย่างไร
9. ท่านมีข้อเสนอแนะหรือปัญหาที่พบหลังจากบุตรของท่านเข้าร่วมกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” หรือไม่ อย่างไร

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	จิตรตรีพร บุญเจริญ
วัน เดือน ปี เกิด	20 ตุลาคม 2536
สถานที่เกิด	เชียงราย
วุฒิการศึกษา	พ.ศ.2558 วท.บ (การประมง) , มหาวิทยาลัยพะเยา , พะเยา
ที่อยู่ปัจจุบัน	356 หมู่ 5 ตำบลเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57000
ผลงานตีพิมพ์	จิตรตรีพร บุญเจริญ และ วีระ เลิศสมพร. (2564). ประสิทธิภาพการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปปฏิบัติ กรณีศึกษาโรงเรียนเขตอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ในการประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 7 (หน้า 1-17). พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา

